

A decorative border with a repeating floral motif, including stylized flowers and leaves, framing the central text.

**ВУКОВА
ОБЈАВЉЕНИЈА**

**ВУКОВА
ОБЈАВЉЕНИЈА**

Београд, 1976

Огласе сакупио
и за штампу приредио
ГОЛУБ ДОБРАШИНОВИЋ

Издао
ВУКОВ И ДОСИТЕЈЕВ МУЗЕЈ

ОГЛАСИ

ОБЪЯВЛЕНІЕ

НА ПИСМЕНИЦУ (ГРАММАТИКУ) СЕРБСКОГА ЕЗИКА.

Већ су се и Србљи од неколико година пренули из паме невѣжества, и почели су дѣлаши на пољу књижевства свога; и већ смо, хвада Богу, доживили, не само од различних Списаately различне и преполезне књиге, него и По вине на матерњему езику нашем. Но будући да е почетак свакога дѣла тежак и пун различних пренона: зато и код нас у овоме дѣлу наше су се неке преноне, од коих највећа есп ова: Што Списаately Србски, од почетка до данас, нису согласни у езику, коим пишу. Едни су почели писати чиспо Славенски; други, видећи да они Србљи, за кое се књиге пишу, Славенски езык не разумѣваю, почели су писати просто Србски, као што народ говори; прећима учинило се' весма ружно и необично на простоме Србском езику књиге писани; зато су они почели писати неким новим (између Србскога и Славенскога) езиком.

Ова сва при реда Списаately и сад се у народу нашем налазе; првих, кои Славенски пишу, и кои захпеваю, да се тако пише, весма е мало; а други и прећи већ су се гоново помѣшали, и ради би, да пишу своим матерњим езиком, као и оспали народи Европейски; но недостапак написани правила Србскога езыка, жельи нъновой преняпствуюе, трудности им пред очи спаваля, и неслогу међу нѣима чини. Искусивши я ову немалу пегопу, коя е свакоме Списаately Србском позвана, зажелю сам, поне найманѣ, облакшанѣ у паме учинити, или му тек почетак поспавити. Иопина да сам я велику пегопу овога дѣла не само пріе пога од часни познавао, него и при самом дѣлу јошпвећима оспитю, и искусию; но пламенна ревност, и желя любимом роду моме, колико е могуће, ползе принепти, ободрила ме, и спруд ми у полико више оспадила, у колико се надам, да ћу немалу ползу роду моме со тим принепти, што ће болѣ и основашчаніе о паме моћи мислити, дѣпша примѣчанія чинити, и тако овай тежки и силно закрен бивши пуп угладываати почели. Я сам се у овоме дѣлу понайчиспјега говора народнѣг державо; и по нѣму разсуждавајући саставіо сам нека правила, и у ред поспавіо; и тако Писменицу Србског езыка написао; о кое цѣни, и о ползи невиди ми се нуждно више говорити, само напомињм: да е езык код свакога народа перви знак, кой име народа садержавя, и да се међу друге народе непомѣша, и неизгуби чува; а Писменица е у свакоме езику перви непоколебими спуп, кой езык не само садержавя и од зуба времена зщщщава, но и к совершенству приводи, угладываваюћи га и распротраняваюћи.

Желећи да би се лагше ова књига свуда по народу нашем разнети могла, и да би више родолюбца о овоме дѣлу разсуждавати и спрудити се почели, науміо сам ово обявление издати, чрез кое покорно позивам све Срблѣ, кои свое књижевство и матерњи езык любе, к предчисленію ове књиге, коіой е цѣна 1. форинна В. В; време предчисленія шрвпши ће до 15^{га} дана мѣсеца октомбра по нашему; а предчислити се може код следуюће Господе Совокупишчел:

У	Араду	ход	Господ.	Савве Арсића Бургермайстера.
—	Баи	—	—	Самуила Ненадовића.
—	Виени	—	—	Петра Вулка.
—	В. Бечкереку	—	—	Петра Бошковића.
—	Бечею	—	—	Луке Кисића.
—	Будиму	—	—	Самуила Марковића.
—	Бѣлой Церкви	—	—	Сенат. Недельковића.
—	Виковци	—	—	Станислава Поповића.
—	Вершцу	—	—	Високоуч. Уроша Волића Професора.
—	Вучовару	—	—	Трифуну Гавриловића.
—	Димпровици	—	—	Чесп. Димитрија Јанковића
—	Загребу	—	—	Мировића и Поповића.
—	Земуну	—	—	Пречесп. Евѣмија Ивановића Протопрес.
—	Иригу	—	—	Михаила Владиславѣвића.
—	Карловци	—	—	Високоуч. Професора Живковића.
—	Карлштаду	—	—	Симе Кисића.
—	Кикийди	—	—	Високоуч. Директора Кенгелца.
—	Липи	—	—	Високоуч. Директора Обрадовића.
—	Новом Саду	—	—	Исаака Груића и Комп.
—	Оршави	—	—	Василија Демелића от Панѣве.
—	Осѣку	—	—	Чеспн. Алексѣя Стояновића.
—	Панчеву	—	—	Димитрија Плевичкога.
—	Пакрцу	—	—	Викентија Орущића.
—	Петриньи	—	—	Симе Кавича.
—	Пешпи	—	—	Јоанновића, и код Високоуч. Г. Аѣанасѣ Нешковића Нѣмецког ѡзыка и Липер. Професор.
—	Руми	—	—	Васе Стаића.
—	Сегедину	—	—	Благ. Госп. Аксентије Андреевића.
—	Сент-Андреи	—	—	Чеспн. Павла Аѣанацковића Кашехете.
—	Суботици	—	—	Ч. Јоанна Вучица.
—	Сомбору	—	—	Пречесп. Ефрема Груића Протопрес.
—	Сполном Београду	—	—	Михаила Ивановича.
—	Темишвару	—	—	Браће Поповића.
—	Тресту	—	—	Драге Теодоровића
—	Футогу	—	—	Гаврила Николића Нотариуса
—	Шиду	—	—	Пречеспн. Н. Максимовича Протопрес.

П р и м ѣ ч а њ е.

Ову Господу Совокупителѣ покорно молим; колико скупе Пренумераншта, нека изводе послаши њиова имена и новце овде у Виену адресирајући на Редакцију Серб. Нов. а књига се већ печатпа, и док време предчисленія изиде, бити ће гошова, и одма ће се Г. Пренумераншима разслаши.

У Виени 25^{га} Аугуста 1814.

Вук Стефановић.

204-F33

1/2 173. 1815.

О Б Я В Л Е Н І Е.

Народнымъ пѣснама-Сербскимъ.

Измодлю свою народности (Nationalität), кое народъ буди кои измодлю себе сокожаваю и отъ другога разликую, у пергом' реду узимаю мѣсто народне пѣсне: ербо оне сдлержавоу у себи народный языкъ, характеръ и обычае. Учени люди свою народа прудили су се, и садъ се пруде, да шакове народности, као найскрпѣ драгоцѣнности народа скупе и отъ забравности са-чуваю: Карлъ Великий, поредъ свою державныхъ дѣла, самъ е Нѣмачке народне пѣсне скупяло; Нѣмцы и сада имаю цѣла содружества ученыхъ людѣй, кои се само о томъ пруде и спараю.

Я самъ прошавше године издаю, као мимогредъ, књижицу народныхъ Сербскихъ пѣсана; по томъ, видеши да су сви разумни Сербли, кои родъ свой любе, то елва дочисали и радо прѣймили, прудю самъ се да шаковыхъ више скупимъ; и велѣ самъ ихъ нѣколико стопина скупю, кое сада чрезъ прекумерацию желимъ издати подъ именемъ: Народна Сербска пѣснарица, частъ втора.

Книга ова бы ће 14 печатанныхъ табака велика; има' ће еланъ на мѣди лѣпо изрезанъ образъ; и сдлержаво' ће у себи 100 любовныхъ (и различныхъ женскихъ и. и. свдворскихъ, краљивскихъ, жемалечкихъ и пр.) и 20 юначкихъ пѣсана. Пѣсне ове бы ће истинишо огледало нѣжнога и мужеспвеннога Сербског' духа; примѣрѣ сладости и просто-высокихъ израженія Сербског' языка; и живо доказателство непрестанно дѣйствующаго Сербског' духа, и превелике наклоности к' пѣсношворспиву.

Я се надамъ, да ће се Сербли и Сербкинь радо пренумерирати на ову многоважну и увеселишелну кнѣгу; а пѣсне су све шако невинне, да се може пренумерирати свакой Сербкинь (безъ разлике чина), кои цѣну и важности нѣмову чувствуюе, и кои се народности свога рода несмыди. А да бы учиню по воли и ошымъ Серблима, (оба пола) кои велѣ не имаю вкуса за народне пѣсне, дола' ѣу на краю нѣколико избранныхъ пѣсана, кое су по новомъ обычаю начинѣне.

Книга ће се печатати на лѣпой печатной харпѣи, и броширана кошпюва' ће 2 форинта В. В. Време пренумерацие прая' ће до конца мѣсеца Августа; а пренумерирати се може кадъ назначенне оуде Госноде совокупителя, о коима самъ увѣривъ, да ће сви, изъ ревности и изъ любве к' реду своему, овай прудѣ драговољно прѣймити на себе, и све любителье Сербскога рода понудити, да се пренумерираю; Само я ихъ покорно молимъ: до назначеног' времена колико скупе пренумеранша, нека изволе послати нѣнова имена (с' презимены и достоинствы) и новце у Вѣнну на Релакцию Сербскихъ Новина; и нека ми опросне, шпо я не ѣу моѣи нѣма свима по особъ писати.

У Араду	кодъ	Господ.	Саве Арсиѣ Бургермайстера.
— Баи	—	—	Самуила Пенатовиѣа.
— В. Бечкереку	—	—	Петра Бошковиѣа.
— Бечею	—	—	Луке Кисиѣа.
— Будиму	—	—	Юанна Вишковиѣа Парота.

— Бѣлой Цркви	кодъ	Господ.	Сенатора Педельковића.
— Вршцу	—	—	Высокоуч. Уроша Волића.
— Гинковцыма	—	—	Спѣнислава Поповића.
— Вѣнии	—	—	Васиља Демелића Благор. отъ Паићве.
— Вуковару	—	—	Трифуну Гаврїиловича.
— Загребу	—	—	Мировића и Поповића.
— Земуну	—	—	Михаила Павковића, и Пречестнѣ. Г. Евоїм. Ивановића Пропопр.
— Иригу	—	—	Михаила Владиславлѣвића учителя.
— Каменницы	—	—	Честнѣ. Теофана Іоановића Пароха.
— Карловцыма	—	—	Высокоуч. Професора Живковића, и Гр. Слав- ковића Книгопродавца.
— Карашпадшту	—	—	Симе Кисића.
— Кикинди	—	—	Высокоуч. Директора Кенгелца.
— Лежмиру	—	—	Честнѣ. Аѳанасїа Борића Пароха.
— Лици	—	—	Высокоуч. Директора Обрадовића.
— Митровицы	—	—	Честнѣ. Димитрія Янковића, и Ненадовића Дїакона.
— Новом' Саду	—	—	Іоанна Янковића Книгопродавца.
— Оршави	—	—	Якова Павловића.
— Панчеву	—	—	Честнѣ. Іоанна Поповића Пароха, и Гр. Ооже Поповића.
— Осѣку	—	—	Честнѣ. Алексїа Стояновића Пароха.
— Пакрцу	—	—	Викентїа Орлушића.
— Пешриньи	—	—	Янка Ђунића и Петра Чакоя.
— П. шти	—	—	Михаила Іоанновића.
— Руми	—	—	Высокоуч. Стефана Фїлїповића.
— Сегедину	—	—	Благор. Ауксентїа отъ Андреевића.
— Сп. Андрей	—	—	Честнѣ. Павла Аѳанациковића Кашехешѣ.
— Сомбору	—	—	Аврама Максимовића Пароха.
— Сподном' Београду	—	—	Михаила Ивановића.
— Суботицы	—	—	Честнѣ. Іоанна Вунїа Пароха.
— Темпшвару	—	—	Лазаревића и Стойковића.
— Трїесту	—	—	Драге Оѳолоровића и Высокоуч. Гд. Милька Радоньића.
— Фушугу	—	—	Гаврїила Нїколића Нотарїа.
— Шиду	—	—	Честнѣ. Аврама Панића Пароха.

Примѣ. Изданїе перше части народныхъ пѣсана Сербскихъ зависило е отъ — самого случая,
а изданїе ове второе зависи отъ мене, а третье и четверте зависи' те отъ народолюбиве
ревности Сербскихъ Читателя, и отъ ильове желѣ к' распространѣнїю Сербского гьмьжества.

У Карловцыма Сремеким' 14га Юнїа 1815.

Вукъ Стефановић.

О Б Я В Л Е П І Е.

о

Сербскоме Рѣчнику (Словарь, Лексіконъ, Wörterbuch.)

Сви Славенски народи, кромѣ Сербаля воспоиног' вѣроисповѣданія имаю свое Рѣчнике. Веѣхъ и наши мила именацы — Сербляи у горной и доньой Лужицы (Лаузицу) — коихъ едва 100,000 душа има, дичесе печашаным' Рѣчникомъ своихъ діалекта. А нашег' Рѣчника за 2 до 3 мѣлтона Сербаля іоште не ма.

Славный Полякъ, Г. Линде, сочинивши не давно свой Польскій Словникъ, сравніо е съ Польскимъ езикомъ све проче Славенске, кромѣ Сербскога, у коемъ печашана Рѣчника нѣ нашао.

Были дѣло за насъ было, да мы изъ овога честного и умилног' содружества нашег' вѣлога Славенског' рода и далѣ изоспанемо?

Но нѣ по една причина, коя насъ побудипи можеко изданію Сербског' Рѣчника.

Мы га сами пребамо. Овде нѣ благоображена частъ народа Сѣрбскогъ возопиши: Ади какавъ Рѣчникъ пребамо мы? Правый е отговоръ на то: пребамо наипре Рѣчникъ народнога Сербског' езика, у коем' нѣ се содержавати само оне рѣчи, кое народъ Сербскій упошреблява: да по пом' совокупленію собственихъ нашихъ рѣчій познамо цѣло полѣ нашег' езика; да видимо на чему смо; да смопре писашельи и образовательи езика, како народъ производи рѣчи, како ихъ слаже, како ихъ умекшава и учинява за общенародне разговоре и сообщеніе мыслій; да вникнемо у разнообразіе рѣчій по различным' предѣлима народа Сербскогъ; да изъ свега того Філологъ правилъ за себе изведе; да Иностранцы, како што желе, и сама наша проча Славенска браѣа нашъ прекрасный діалектъ (нарѣчіе) познаду; наконяцъ да видимо колико нам' оскудѣва за изображеніе, усовершеніе и обогащеніе езика, кои нам' е единю средствию, коимъ лакше, извѣстнѣе и скорѣе къ нашему общем' просвѣщенію и нравственном' усовершенію доѣти можемо.

Славенскій языкъ оспае испочникъ обогащенія Сербскомъ езикомъ, као и Російскомъ. Но Рѣчникъ Сербскій мора (садъ за первый кратъ) представити Серблемъ нѣиовъ собствениый языкъ — найсвѣтїю народностъ — онако какавъ онъ самъ по себѣ естъ. Онъ мора изъ самог' народа, кои нѣмъ говори, почерпанъ быти. —

Я самъ пняковый Рѣчникъ предузео, и веѣхъ скупїо. Онъ нѣ поменурымъ потребама удовленворити. Содержавати све Сербске рѣчи, кое се налазе у Рѣчникомъ: Курцбековомъ (кои е само именовъ Сербскій) Деллабелли, Белостенну, Ямбрешнѣу, Стуллію, Волпичжю, Хайму; и имати іошнѣ одну пѣнину правыхъ Сербскихъ рѣчій, кое се ни у едноме, оуп реченьхъ Рѣчника, не налазе.

Мени е вло у Сербїи родьеном', и бавившемусе непрестанно до садъ съ снородниымъ, по различнымъ предѣлима, пространствю г разлика народног' езика доволью познаю. Зато самъ, мого и коды многихъ рѣчій различне нашего ирпог езика діалекта извѣстити.

Многе ће рѣчи Сербљинъ съ радоспїю и удовольствїемъ овде читати, кое се иначе само у пїснама чую.

Право изговарање рѣчиі представїо самъ псполнымъ знацїма гласоударенїа.

Свакої Сербскої рѣчи приложїо самъ, по могућству моме и по сили НѢмачкогъ языка, равнозначеће НѢмачке рѣчи.

Будући да се множесиво Турскихъ рѣчиі у нашъ языкъ уселило, пакове самъ на концу Рѣчника заедно спавїо, и спарао самъ се, колико е могуће было, Сербскимъ замѣнипи.

За воспоминанїе спарыхъ Сербскихъ имена — мужескихъ и женскихъ лица — придао самъ не мало число оныхъ.

О прочемъ внупреннѣмъ расположенїю овде не ћу говорити.

Мыслимъ да самъ дао їдею о правоме Сербскомъ Рѣчнику. Онъ нїе богатъ, но отвора нушь коимъ ћемо га обогатиши. За Славенске Рѣчи, кое благообразенна и учена частъ народа већ иустменно и писменно употребљавя, къ тому и за друге, кое намъ пребаю за прїашиє богатства и красоте чужегъ књижеснва, нужданъ намъ е другїй Рѣчникъ, као прибавленїе Сербскоме, о коемъ бесѣдимо. Медьу нїмаа ће быти тїсанъ, лакъ и прїишанъ союзъ. Совокупленїе таковогъ Рѣчника другїй е искусанъ књижникъ Сербскїй на себе узео. — Оба ће се Рѣчника, съ временомъ, у едно слипи за утвржденїе, возвышенїе и оплнчїе књижества Сербскога.

Я садъ препоручуемъ мое по народолюбїю предузето дѣло всеобщему Роду Сербскоме. Езыкъ е хранипель народа. Докле годъ живи языкъ, докле га любимо и почитуемо, нїмъ говоримо и пишемо, прочищавамога, умножавамо и украшавамо, допле живи и народъ: може се медьу собомъ разумѣвати и умно саядїивавати; не преливасе у другїй, не пропада. — Колико се већма, самымъ дѣломъ сви о языку народномъ спарамо, толико смо далѣ протегнули нравственнїй животь и вѣчностъ нашегъ рода и цѣлогъ потомства.

Запо може ли Сербљинъ Рѣчникъ Сербскїй иначе сматрати, развѣ као кнїгу народну?

Онъ се само и общенародномъ помоћю на свѣтъ излапи, и по народу распространїи може. Да бы то удобнїе за све насъ и скорїе было, избрао самъ путь предчисленїа. — Цѣна е кнїге на писаћої хартїи (Schreibpapier) у крупой полужоной сзези 20 фор. у В. В. Време предчисленїа прїаїе до 15 Юлїа текућегъ лѣта.

На конаць препоручуемъ обще наше намѣренїе освѣдоченной ревности ко общему блапу Господе Совокупителея, кое самъ овде назначїо систематїческимъ редомъ запо, ибо самъ радъ и предчислителея тимъ истымъ редомъ поставиши, да бы се лакше осмотрѣти могао, ели у свакої области и предѣлу народа Сербскогъ равна любовь и почитанїе къ своему языку.

А За Сербалье по Обществамъ.

А У С Н Р І Я.	С л а в о н і я.	А. Е. Митрополітска.	Карловцы	Г. Д. Константинъ Спириничъ, А. Е. М. Експедиціоръ.						
			Пругъ	— Міхалаъ Владиславевичъ, Учитель.						
			Каменца	— Г. Оеоданъ Іоанновичъ, Парохъ.						
			Земунъ	— П. Г. Евѳимій Івановичъ, Протопр. и Г. Міх. Павловичъ.						
			Димитровица	— Г. Димитрій Янковичъ, Діаконъ.						
			Рума	— Стефанъ Філіповичъ.						
			Шиндъ	— П. Г. Максїмъ Максїмовичъ, Протопр.						
			Вуковаръ	— Гавріилъ Гавріиловичъ.						
			Винкоуцы	— Іоаннъ Станиславъ Поповичъ.						
			Осѳкъ	— Г. Алексій Стоянновичъ, Парохъ.						
Монастыри	— Іоаннъ Поповскій, Пупіларный Кураторъ.									
А У С Н Р І Я.	Драмачка, Хорватска.	Кара- тинска, шнапска.	Пакраць) — П. Г. Стефанъ Спанковичъ, Пропосвѣтель.						
			Монастыри							
			и Градишка Загребъ							
			А У С Н Р І Я.	Драмачка, Хорватска.	Кара- тинска, шнапска.	Караштадтъ	— Сумеонъ Кисичъ.			
						Космаиница	— Г. Г. Сынови Радаковича.			
						Петрина	— Петръ Чакол.			
						Трѣстѣ	— Драга Оеодоровичъ.			
						Рѣка	— Г. Міхалаъ Травница, Парохъ.			
						М. Гомирѣ	— П. Г. Іосифъ Раачичъ, Архімандрїтъ.			
						А У С Н Р І Я.	Драмачка, Хорватска.	Бачка.	Шибеникъ) — Преосвѣц. Бенедїтъ Краљевиць, Епископъ.
Монастыри										
А У С Н Р І Я.	Драмачка, Хорватска.	Бачка.							Новый Сады	— Г. Димитрій Стефановичъ, Парохъ.
									Ф. погъ	— Гавріилъ Николаичъ, Нотарій.
			Сомборъ	— Г. Авраамъ Максїмовичъ, Парохъ.						
			Баа	— Самуилъ Иснадовичъ.						
			Субботница	— Г. Іоаннъ Вучичъ.						
			Сегединъ	— Петръ Чаврговъ младій.						
			Бечей сп.	— Г. Аелнасіи Влаховичъ, Ф. Д. Парохъ.						
			Жабалаъ	— П. Ч. Савва Беркичъ, Протопр.						
			Монастыри	— Препод. Сумеонъ Сарайличъ, Игуменъ, М. Козилъ.						
			А У С Н Р І Я.	Мачка.	Будимска.	Будимъ	— Высокоуч. Іоаннъ Беричъ, Актуарій.			
Пешта	— Міхалаъ Іоанновичъ.									
Сент-Андрей	— Г. Павелъ Аеанацковичъ, Кашикета.									
Споланскій Београдъ	— П. Ч. Емануилъ Милешевичъ, Протопр.									
Мохачъ	— Г. Іоаннъ Живковичъ, Парохъ.									
М. Грабовцаъ	— Препод. Данилаъ Чупичъ, Игуменъ.									
А У С Н Р І Я.	Мачка.	Арад- ска.				Арадъ	— Савва Арсичъ, Выргермайстеръ.			
						М. Ходошъ	— П. Г. Моїсей Мануиловичъ, Архімандрїтъ.			
						А У С Н Р І Я.	Мачка.	Темшвар- ска.	Темшваръ	— П. Г. Августинъ Петровичъ, Архімандрїтъ.
									В. Беккеревъ	— Петръ. Бѣшловичъ.
			Кизинда	— Высокоуч. Директоръ Кейгелацъ.						
			Пачичо	— Г. Іоаннъ Поповичъ, Парохъ.						
			Монастыри	— П. Г. Павелъ Кейгелацъ, Архімандрїтъ.						
			А У С Н Р І Я.	Мачка.	Бершанска.				Бершанска) — Урошъ Волевъ, Консіош, Нотарій.
									Монастыри	

Державы. Область. Епархія.	Мѣста.	Г. Г. Совокупители.
В, За Сербіе по Обществу.		
И. Турска. Аустр. Сербія. Улица.	Бела Церква (Ковинъ) (Оршава)	Г. П. Г. Р. фаміа Милошевичъ, Протопр. — Ауксентій Кунусаровичъ. — Пепираки Д. Кулабалу.
	Београдъ Монастыри	— Петеръ Николаевичъ. — Препод. Іоаннъ Груичъ, Іеромонахъ Рачанскій, пребывающій у Келіама.
	(Ужница Балъво Шаблацъ Монастыри)	— Мирко Апостоловичъ. — П. Ч. Матоей Ненадовичъ, Протопр. — Г. Янко Петровичъ, Шарохъ.
В, За единственне разбъяне Сербіе.		
	Віенна Венеція Хотинъ	— Васілій Демеличъ отъ Панѣве. — Высокоуч. Павелъ Соларичъ. — Яковъ Ненадовичъ бывшій у Сербіи внутреннѣхъ дѣла попечитель, и Кавалеръ Россійскій.
Г, За проче любители Сербскаго языка.		
	Віенна	— Высокоуч. Коштаръ, Ц. К. Бібліосеваръ.

Господу Сокоупителю покорнѣе молимъ, да изволе имена и презимена своихъ предчислителя съ назначеніемъ нѣовыхъ достоинствъ и мѣста, откуда су, купно съ новыма у ова три главна мѣста слѣдующимъ Г. Г. послати:

изъ (Славоніе Мачларскѣ Банапа) у Н. Сады Г. Г. Евоумію и Осодору Захаричу.
изъ (Хорватскѣ Далмаціе Сосѣднихъ предѣла, Хотина) у Бечъ Господ. Васілію Демеличу отъ Панѣве.
изъ (Сербіе) у Земунъ Г. Міхану Павковичу.

У Фрушкогорском Монастыру Шишаповцу 20га марта 1816.

Вукъ Стефановичъ.

В Т О Р О О В Я В Л Е Н І Е

•

Србскомъ Словару.

Изъ Фрушкогорскога монастыра Шимашовца, 20. Марта 1816. године, объявльный Србскій Словаръ почео се вѣѣ печатати, и до конца мѣсеца Юнїа ове године быѣе готовъ съзвѣмъ. — Различна обстоятелства задржала су, ше ова књига иѣе вѣѣ одавно изишла на свѣтъ; но у шомъ е моя найвѣѣа ишеша, а свою, и Госпоре Пренумеранпа и читашола, деиугубу палиднїе књига шимъ, шпо ѣе садъ изїи много совершенїа, него шпо бы прѣе изишла. Кадъ самъ оно прво объяленїе издао, онда самъ имао око 18,000 рѣчїи, и обрекао самъ, да ѣе быти ове прешоловане Нѣмачкїмъ езкомъ; а садъ имаю око 30,000 рѣчїи, и све су прешоловане Нѣмачкїмъ и Лашинскїмъ езкомъ. (Лашински смо додали еѣ два узрока: 1) Ради Француза и Бнглеза, и оспале народа, кои не знаю Нѣмачки — а Лашински знаю Књижевнїцы свою Европейски народа. 2) Ради наши Србаа, кои уче Лашински). А кое се рѣчи односе на обычае народне, оне су све прешоловане Србскїмъ езкомъ тако, да ѣе свакїи Србїнїѣ, и шуднїѣ кои мало Србски зна, видѣти шта су Краљице, Додоле, Лазарице; Заеѣшине, Крстоиоше, Дружичало, Раило; Виле. Вѣшпице, Вампирї, Стуаѣн; Врїно коло, Грабанцїани и Едиомѣсечїн; како Србаи Божиѣ божиѣую, како Ускрѣ ускрсую, како Гьургьевъ даѣи и Боголвѣнїе (и оспале празнїке) празную; како крїно име славе, како бабине чуваю, како се жене и удаю, како се Богу моле, како мапїю, како шуже за своима (кдѣ ко умре), како да ѣе даю, и оспале различне обычае старе како држе и проводе; како е постаа кукавица, какои корнїа и ш. д. А и осимъ шога же ѣе у овомъ Словару быти само сувопарне рѣчи, него су свуда мала шолованїа о различномъ значенїу и употреблванїу рѣчїи; различнїи примѣри, а особїно изъ народны пословица, пѣсана, загометшкїи и приовѣдїи. — Изъ оного малоѣи описанїа може свакїи

ласно видѣти, да ће ова књига бити садѣ припутѣ веѣа, него што е обѣѣана у првомѣ објасненію: зато ѿой морамѣ и цѣну подигнути на 20 фориѣтѣи В. В. (а за оне предѣле, куда нема новаца одѣ арміе, 20 сребрны цванциѣа, или 20 гроша — као што садѣ новцы иду у Турској —). И то е ѿишп' мала цѣна према величини књиге. Та да су само суве рѣчи, безѣ свакога реда и полованія, опетѣ бы ередно было, да свакиѣ Србљинѣ сѣ радостію да за њи 20 фор. Да се оволика књига печата само Србскимѣ езыкомѣ, опетѣ бы была скупља одѣ 20 фор. В. В.: аѣкамо ли у три езыка, гдѣ слагачѣ мора имати предѣ собомѣ проа слова (мѣсто еднине), па часѣ пражити Србска, часѣ Нѣмачка, часѣ Латинска. — Ово е књига, коя се не може издати на свѣтѣ безѣ помоѣи Родолюбца и Благодѣтеля књижества нашега, или безѣ мое велике шпете: зашто ће да стане више одѣ 12,000 фор. В. В. докѣ се напечатя; а я мыслимѣ да Србљи ни есу ради, да се я сѣ моѿомѣ шпетомѣ шрудимѣ о общему благу (доста е и толкиѣ трудѣ мой, што приносимѣ драговольно на жершвениѣ обще ползе). Зато садѣ издаемѣ ово второ објасненіе и наново продужемѣ време пренумераѣи до конца мѣсеца Маја. Кадѣ књига изиде на свѣтѣ, онда ће быти скупља (као и втора частѣ народне Србске пѣснарице), и свакиѣ, коме уштреба, мораће се самѣ спарати да е добави (а Господи Пренумераншима ће се послати на ноге). Господа Пренумеранши, кои су се, изѣ ревности кѣ нашему књижеству, пренумерирали до садѣ по 10 фор., надамсе да ће ми садѣ драговольно послати ѿишп' по 20 фор., за кое ѿ покорно шолимѣ. Гдѣкоя су плашвали ѿишп' на прво објасненіе по 20 фор. оными благодаримѣ докорно.

Ње ова књига нужна и потребна само Слусатељима и књижевницима Србскимѣ, и иностранцима, кои су ради Србски учити, него особито и онымѣ Србљима, кои уче, или кои су ради учити, Нѣмачки или Латински: колика ће у томѣ быти помоѣи Србљину, кадѣ онѣ сваку свою рѣчѣ, докѣ отвори књигу, може знати како се зове Нѣмачки и Латински! А ова су два езыка нужна Србљима, не само оными, кои живе у Нѣмачкомѣ Царству и желе у Нѣмачку службу ступити, него и онымѣ свима, кои желе быти учени люди у данашнѣмѣ свѣту: зашто се на шимѣ езыцима малазе најѣшше књиге одѣ свою наука, кое е веѣи познато Руссима и Грцима, и свима оспалымѣ народима. А збогѣ обычая народны, и збогѣ различны примѣчанія, свакиѣ ће е Србљинѣ читати сѣ особитомѣ радостію и увеселеніемѣ.

Што се личе, у оной књизи, реда Словарскога, и Нѣмачкога и Латинскогѣ езыка, надамсе да ће быти задовольни сви люди, кои су ѣшити овановымѣ пословима: зашто самѣ я о томѣ радіо оvdѣ гогово две године са высокоученымѣ Господиномѣ Копытаромѣ, к. к. придворнымѣ Библиотекаромѣ, кога и учени Србљи млоги, као и оспалые Славенски народа Књижевници, познаю, као едного између првые Славенски Грамматика и езыкиспытателя. Ево неколяко примѣра о различномѣ значенію рѣчи:

Жаланити, имѣ, v. impf. 1) кога be-
trauern, lugeo. 2) bebauern, miseror.
3) што bebauern, doleo. 4) на кога
wem gram seyn, succenseo. 5) на
кога Verdacht haben, suspicor.

Клииб, м. 1) der Nagel, clavus. 2) der
Keil, cuneus. 3) клииб у кошуаб, der
Einsatz bey den Nähterinnen, cuneus (?)
industrii. 4) клиин, der Hodenbruch (bey
Kindern), oscheocele.

Крыло, п. 1) der Flügel, ala. 2) der
Schuß, sinus.

Мѣтаице, мѣтѣмсе, v. г. impf. 1) на-
мена Stein werfen (ein Spiel), jacto
saxum. Камена се мѣту момци
двоило: сѣ рамена н'о машѣ.
2) ногама außschlagen, herumschlagen
mit den Füßen, jacto pedes.

„Не мѣнсе ногама;“

„Ние торганѣ понява;“

„Беће моя долама —“

3) на кога nachsetzen, exprimo ali-
quem, similis sum.

Масиб, f. 1) das Schmalz, geschmolze-
nes Fett, pinguedo liquata. 2) die
Salbe, unguentum, adeps. 3) човекѣ
црне масци (Farbe) atrii coloris.

Насадиати, имѣ, v. pf. 1) кокошѣ der
Henne Sper unterlegen, impono galli-
nam ovis. 2) вршаи eine Schicht Gar-
ben zum Ausdreschen, praeparato frumen-
tum triturationi. 3) симиру, или мо-
тѣку, auf den Stiel ansetzen, in-
sero manubrio. 4) воѣна, шальва in
Menge pflanzen, sero. 5) ладѣу schei-
tern, impingo.

Пристати, анемѣ, v. pf. 1) за кимѣ
nachlaufen, insequor. 2) на што ein-
willigen in etwas, consentio. 3) при-
стало ми у посао ist mir eben zu

rechter Zeit gekommen, accidit in
tempore, gratum.

Спѣиб, м. 1) der Weberstuhl, machina
textoria, cf. разбой. 2) die Spinneren,
locus et casa mulgendis aestate ovibus.
3) der Leib (als Theil des Hemdes)
industrii corpus.

Стати, анемѣ, v. pf. 1) stehen bleiben,
consisto. 2) на што treten, insisto.
3) коме на нумѣ in den Weg treten,
verhindern, impedio. 4) ние ми ста-
ло dran liegen, interest. 5) стаде га
вика, стои рыка волова u. f. w. es
entstand, begann, coepi. 6) стао ви-
ноградѣ на родѣ begann, coepi. 7) ста-
сти, consto: стало ме 10 дуката.

Стѣпа, f. 1) der Tritt, die Länge eines
Fusses, pes. 2) die Winde, artemo.

Чинити, имѣ, v. impf. 1) шта ма-
шен, thun, ago. 2) коме einem an-
thun, incant. 3) кожу гѣрбен, per-
ficio corium.

Чинитице, имсе, v. г. impf. 1) сѣ
stellen, simulo. 2) сѣиен, videor:
чини ми се.

Шарка, f. 1) шарена амѣ eine bunte
Schlange, serpens varius. 2) шарена
кокошѣ, bunte Henne, gallina varia:
„Закољи ми шарку кову, коя не
носи —“

3) шарена пушка, bunte Flintе, te-
lum variatum.

„шарке пушке по средини носе —“

Шиб, f. 1) die Spießritzen, rostra vir-
garum. Метнули га (ударил га)
на шибѣ. 2) eine Art langer Kanone (von
kleinem Kaliber), tormenti genus.

„Докѣ ми гледа Криво на Земѣна;“

„А Маргѣта на Врачарѣ на полѣ;“

„Танка шибѣ на малу Вишњицу —“

Изѣ овые неколико приѣбра може свакиѣ себи представити, ка-
жавѣ ће быти овай Србскій Словарѣ (а ево овако ће быти печатанѣ
овымѣ испымѣ словима); а обичан су описани као Краљице, Вила
и молитвена чаша, у второй частѣ народне Србске
пѣснарице (на страни 48, 257 и 259).

Ако ме Србљи садѣ на ово второ обявленіе само толико помогну,
да не шпетуемѣ много на овой књижи, онда ћемо одма иза ове дапи
да се печата Нѣмачка частѣ, у којој ће быти преполоване на
Србски све Нѣмачке рѣчи, кое се налазе у Аделунгову и у Кам-
пеову Словару. Нѣмачка ће частѣ быти одну трећину, 1/3, епѣ-
нија одѣ Србске; о нѣой ће изићи обявленіе кадѣ се почне печатати.
Трећа и четврта частѣ народне Србске пѣснарице
шакодѣрѣ е готова и на чисто преписана.

Когодѣ пошлѣ новце за 10 преумеранта, добыће 11шукњигу на
дарѣ; а ко пошлѣ за 5, добыће бшу за 10 фор. То ће добыти и Господа

Совокупительнъ досаданьнъ Пренумеранца, само ѿ покорно молящъ,
нека се медьупимъ потруде, да купи одъ свалого Г. Пренумеранца
Гюшн' по 10 фор. и да ми пошлю до реченога рока (т. е. до конца
мѣсеца Маја).

Имена Господа Пренумеранца печатаѿесе онако, као што ѿ Гос-
пода Совокупительнъ пошлю: зашто ѿ молимъ покорно, да свако име,
ѿбъ презименомъ и достоинствомъ, почно и разговѣрно напишу) она-
ко, као што су ради да буде напечатано.

Иначе и имена Господа Пренумеранца може свакиъ послаати одъ
у Бечѣ, всликомѣ, и у нашему трговачкомъ свѣту познаномъ, тргов-
цу, Господару Тирки (Ил Регги Тр. Demeter Tirkai, in Wien), а
онъ ће мене поуздано предати, само нека се добро упути да иѣму
даде.

У Бечу 8/10. Маја 1818.

Вукъ Стефановићъ.

О Б Ј А В Љ Е Н И Ј Е

о

шрећој частн народнн Српскн пјесама.

Срамота би било још доказивати ползу и цијену народни наши пјесама, кад знамо, да су оне прве Српске књиге, које су други народи почели преводити на своје језике, и њи ради Српски језик учити, и по њима име народа нашега спомињати и познавати (надам се, да ми ни један паметан човек неће рећи, да ја валећи наше народне пјесме, себе валим; него народ).

Какогађ што Србљн радо пјесме спјевавају и пјевају, тако и радо и читају. Качићеве пјесме нијесу народне, него и је калуђер (сам Качић) спјевао, подражавајући народу: па су се до сад штампале трипут; и њи ради многи су наши трговци и мајстори по Босни и по Ерцеговини научили читати Шокачки. Ја сам од друге части Пјеснарице наштампаво 1000, а од прве 1500 књига: па су се ево за 5 — 6 година распродаде готове све (само и још неколико ича у Новом саду код ГГ. Исакка Груића и друга; а да имамо књижаре, који би се старали за продавање књига по свему народу, продало би и се још трипут толико). У самом Земуну продало се више од двјесна књига (које прве, које друге частн). Зато ја ни мало не сумљам, да ће и на ову шрећу част (за коју су ме многи наши књижевници и родољупци питали, и молили, да је што брже издам) бити довољно пренумеранта; само ћу им толико казати, да пјесме у овој шрећој частн неће ни мало бити горе ни ружније, од они у другој частн. Ова ће шрећа част бити велика 25 (штампани) табака (ни једну врсту мање, ако не буде више), и имаће у себи 40 само јуначки пјесама (међу којима ће и бити десетак и од наши времена); а цијена јој је 4 фр. В.В.; пошто се пак наштампа, продавање се (ако претече која од пренумеранта) по 6 фр., и сваки ће сам морати тражити и наручивати, а пренумерантима ће се послати на поге. Врјеме пренумерације траје до конца мјесеца Августа.

Пренумерирати се може код ове ГГ. скупштина:

- У Ади код Г. Гаврила Манојловића.
- Араду код благор. госпође Евстахије Арсићке.
- Баји код Г. Јована Токајића.
- Бечеју новом код Г. Луке Кисића.
- Бечеју старом код Г. Исидора Стојановића.
- Бечкереку код Преч. Г. Проте Лазара Поповића.
- Бечу код Г. Димитрија Давидовића.
- Бијограду (у Србији) код Г. Максима Рањковића, писара у ковачку Господареву, и код Г. Миле Срећковића.
- Будиму код Г. Јована Берића.
- Винковцима код Г. в. к. Авдипора Томе Хаалиновића.
- Вршцу код Г. Благор. Павла Емануила.
- Вуковару код Г. Јована Гавриловића.
- Госпаљу код Г. Гаврила Омчикуса.
- Градишки новој код Г. Ђорђија Антоновића.
- Дубровнику код Г. рус. импер. шип. совјети, Јеремије Гагића.
- Загребу код Г. Ђирила Сукљанића.
- Земуну код ч. Г. Вилипа Петровића, пароха; и код Г. Василија Василјевића.
- Илоку код Г. Исидоре Јоцковића.
- Иригу код ГГ. браће благор. Рогулића.
- Каменици код ч. Г. пароха Теофана Јоанновића.
- Кањижи и Јозепови код ч. Г. пароха Ђорђа Миоковића.
- Карловцима горњим код Г. Николе Живковића.
- Карловцима доњим код Г. директора Гершића.
- Кикинди код Г. директора Кенгелца.
- Костајници код Г. Мијанла Радаковића.
- Крагујевцу код Г. Николе Николајевића, азнадара кнеза Српскога.
- Лембергу код Г. Станислава Анђића.
- Мишровици код Г. Ђорђа Поповића.
- Муачу код ч. Г. пароха Јована Живковића.
- Новом Саду код Г. Јакова Филковића.
- Осијеку код Г. Павла Секулића (у граду), и код ч. Г. пароха Спањта (у доњој вароши).
- Панчеву код Г. Матије Стојановића.
- Петрињи код Г. Симе Кавића.
- Пешши код Г. Миловука и Добровојевића и код Г. Јована Ачића, слишатеља права.
- Пивницама код ч. Г. Ђакона Јована Тодоровића.
- Плашком код преч. Г. архимандрита Рајачића.
- Руми код Г. Стевана Филиповића.
- Ршаби код Г. Петра в. Д. Калаоглу.

- У Сегедину код Г. Самуила Живановића и Синова.
 — Сент Андрији код ч. Г. пароха Лазара Раденковића.
 — Сенти код Г. Ђорђија Маливука.
 — Сењу код Г. Теодора Милеуснића.
 — Скрадину код Г. Симе Срдика.
 — Сомбору код ч. Г. Павла Атанацковића, Кат. Кр. Пед. иншт.
 — Суботици код в. к. рипмајстора Г. Јована Пачића.
 — Темишвару код Г. Петра Ђорђевића.
 — Тителу код в. к. Лаамана Г. Петра Ристкића.
 — Тријесту код Г. Димитрија Фрушића, доктора медицине.
 — Црвој гори код ч. Г. Такона Андреје Личинића.
 — Черновицу код преч. Г. архим. Мојсија Поповића.
 — Шапцу код Г. Јована Миоковића, секретара Г. Јеврема Обреновића.
 — Шибенику код преч. Г. протосињ. Ђирила Џвешковића.
 — Шиду код ч. Г. пароха Аврама Панића.

Ову ГГ. покорно молим, да пошаљу по које објављеније и у друга мјеста, ће новине Српске не долазе, и да понуде љубитеље књи-га, и народни пјесама наши, да се пренумерирају, па до реченога рока што скупе пренумеранша, да изволе њиова имена с новцима заједно по-слаати овђе у Беч, или мени самом (Wuk Stephanovich, auf der Landstrasse Nro. 112 im 1. Stock die Thür Nro. 7.), или Г. Тирки (an Herrn Th. Demeter Tirka in Wien).

У Бечу 15. Јулија 1821.

Вук Стефановић.

О Б Ј А В Љ Е Н И Ј Е.

У Бечу се штампа ЗАБАВНИК за годину 1826, и биће у мјесецу Октобврију готов; цијена му је за пренумеранше 1 форинша W. W., или 24 крајцаре сребра. Ова је цијена зато тако мала; да се послѣ што књига остане иза пренумеранша, могу скупље продавати. Пренумерирати значи напријед избројити; зато се имена без новаца на ову књигу не ће примити. Који пошаље новце за 10 књига, добиће једну на поклон. Ја се надам, да ће ГГ. Чипашељи и у овој књижици мојој наћи штогођ, што ће бити вриједно да се чита и послѣ нас. Што који скуп пренумеранша, молим нека ми изволи послаши, најдаље до конца мјесеца Септемврија, имена и новце овђе на Г. Тирку (An Herrn Theodor Demeter Tirka in Wien).

У Бечу 1. Августа 1825.

ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ.

О Б Я В Л Е Н І Е.

О другоме Пештанскомъ вашару (ш. е. у месецу Августу) изићи ће:

Ж и ш і е

Георгія Арсеніевића Емануела,

Россійско-Императорскога Генерал-Лайшнанша, и ордена Россійски: Светога Георгія III. реда, св. Анне I. реда, св. равноапостолнога князя Владимира великога крста II. реда, златне шпаге съ надписомъ: „За храбрость;“ Прайско-Кралѣвскога ордена црвенога орла I. реда и Кралѣвско-Шведскога мача II. реда Кавалера, имаюћега Россійску колаину, начинѣну за споменъ паметодоспойне 1812-те године, и Австрійску златну съ надписомъ:

„für die Tapferkeit,“ —

са врло лело на бакру изрезанимъ портретомъ и ѣговимъ. Књизи е овой, изъ кое ће чипашель осимъ живія овога славногъ Србина, кои е на особиту честь народу своме, познати различне важне догадѣе знашнога Европейскога раша од године 1812 — 1813, цена за *пренумеранте* 36 крайцара сребра или 1 форинша 30 крайцара W. W. Свакій може ласно веровати, да се ово објавленіе не издае запо, што се књига не бы имала чимъ наштампати, него само, да бы се по народу лакше разишла. ГГ. скупштелѣ покорно молимъ, да новце и имена ГГ. пренумеранта найдалѣ до конца месеца Юлія пошалу у Пешту *Г. Јосифу Миловуку* (Herrn Joseph Milovuk in Pesth), кои ће и књиге свима разаслати.

У Будиму 11. Мая 1826.

О Б Ј А В Љ Е Н И Ј Е.

У почетку мјесеца Нојемврија изићи ће даница, забавник за годину 1827. Забавник ће овај бити, од прилике, као и овогодишњи, само што ће Календар у њему бити по обичноме мјесецослову наше цркве; и цијена му је за *Пренумеранте* опет 1. фор. W. W, или 24 крајцаре сребра. Вријеме пренумерације трајаће до конца мјесеца Октомврија; а послје тога књига се ни једну крајцару јефтиније не ће продавати од 2 фор W. W. или 48. кр. сребра. Који су Чипашељи у овогодишњему Забавнику моме нашли што вриједно чипаша, они могу бити увјерени, да ни у овоме не ће наћи мање, ако не нађу *више*. ГГ. Скупитеље покорно молим, да новце и имена ГГ. Пренумеранца до назначенога рока (ш. ј. до конца мјесеца Окш) пошаљу у Пешту Г. Јосифу Миловуку (*Heinr Joseph Milovuk in Pesth.*), који ће и књиге свима разаслати.

У Будиму 16. Августа 1826.

Вук Стеф. Караџић.

ОБЈАВЉЕНИЈЕ

ДАНИЦА, Забавник за годину 1828. штампана се, и биће до коња мјесеца Нојемврија са свим гопова и пренумерацијима разаслана. У ној ће, осим Календара, бити све саме народне наше ствари, као што су понајвише и до сад биле, и биће најмање око једне шрећине већа од овогодишње. Цијена је за пренумерацију и ове године 1 форишта W. W., или 24 крајцаре сребра; а пошто књига изиђе, онда ће морати бити скупља. Вријеме пренумерације трајаће до половине мјесеца Нојемврија; до тога времена што који скупи пренумерацију, молим нека изводи послати њива имена и новце управо на мене у Беч (додавши на писму: auf der Sandstraße No. 291).

У Бечу 23. Септемвр. 1827.

Вук Стеф. Караџић.

О В Ј А В Љ Е Н И Ј Е.

Догађаје народа нашега слабо је кад рођени Србину описивао у оно вријеме, кад су се догађали, него све послје неколико спопина година. Тако су извори испорије наше били свагда приловиједање и шући слисатељи, који су описујући догађаје своји народа казали узгред ишло и о нашем! Сваки памешан човек може ласно вићени, колко су ови извори непоуздани, јер се догађаји приловиједањем искваре и у ономе испом нарашпају, у коме су се догађали, а камо ли за неколике спопине година; а шући слисатељи које из незнања, које из зависни, или из љубави к своме народу, најславније и најзнапније догађаје изоснаве или маопако опишу. Да не бы наши попомци за што кривили нас, као ми ишло кривимо наше спаре, ја сам у *двје књиге* описао данашње преважне догађаје народа нашега у Србији, које сам рад попомсшву оспавини под именов: *Граћа за Српску испорију нашесга времена*. У *првој* ће књизи биши догађаји од године 1765 (докле је покојни архимандрит *Раић* своју испорију довео) до конца 1813, а у *другој* од почешка године 1814 амо у напредак. Но будући да ми различне смешње и оспојашељспива за сад не допушпају, да што све по реду цијело издам на свијеш, зашто сам из *прве* књиге мешнуо нешто у лањски (за годину 1827) и у овогодшњи (за годину 1828) мој забавник, а *другу* књигу, која је због новији догађаја за данашње типашеље најважнија, издајем сад под именов: **МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ**, Кназь Серскій (с *правим*, врло лијепо на бакру изрезаним поршрешом његовим). Књига је ова из рукописа мога преведена и с *млогим* погрјешкама издава у Пешербургу 1825 године на Руском језку под именов: *Жизнь и подвиги Князя Милоша Обреновича, верховнаго Вождя и Предводителя народа Сербскаго*, као ишло је *млогим* типашељима дознапо из Српске Љешопеса; али ће овђе сад биши умложена и из почешка (с догађа-

има из прве књиге) и на крају. Из ње ће читашељ поред различитих
важних догађаја и што дознаши; да давашињ Господар Српски, Милош
Обреновић, није (као што многи изван Србије мисле и говоре) на-
гошова господство дошао, него да је он изгубљену слободу народ-
ну повратио и обновио, и господство своје на сабљу с неисказаним
шрудом и опасностима добио.

Овој је књизи на Руском језику у Русији цијена 6 рубаља
у аршији (што је мало више од 6 фор. WW.), а ја Српску, која
ће око једне прећине биши на ново умложена, дајем нашим прену-
меранцима за 3 фор. 20 крајцара WW. или за четири цванцике у
сребру. Вријеме пренумерације прајаће до ~~Кра~~ Марша; до тога вре-
мена што који скупи пренумеранца, молим нека изволи њова име-
на (која ће у књизи биши нашпампава) с новцима послати мени у
Вудим (додавши на писму: берит Гергг Johann Berits). А књига ће
биши гошова најдаље у мјесецу Маију, и онда ће се о Пешчанском
вацару разаслати свима ГГ. пренумеранцима.

У Будиму 4 Јануарија, 1828.

Вук Стеф. Караџић.

† 15. Августу

О Б Ј А В Љ Е Н Ј Е.

О Пешпанском вашару у месецу Но-
јемврију изићи ће *ДЛНИЦА*, *забавник*
за годину 1829. У њој ће, осим *Ка-*
лендара и главни *вашара* у Маџарској
и гдекојим околним државама, бити
све народне наше ствари, као и до сад
(ове године не ће бити ништа од *гра-*
матике). Цена је *за пренумеранте*, као и
досад, 1 fl. W.W. или 24 крајцаре у сре-
бру. Време пренумерације прајаће до по-
ловине месеца Августа; до пога времена
што који скупи пренумеранца, молим,
нека изволи о Пешпанском вашару месе-
ца Августа послати *имена и новце* у Пе-
шпу Г. *Јосифу Миловуку*, који ће и књи-
ге после свима разаслати. А који би се
ГГ. пренумеранци сумњали даши новце
напред, они је ГГ. скупитељи нека пошљу
само имена, а новце ће даши после, кад
приме књиге. ГГ. скупитељи за знак
благодарности за њиов труд добиће од
свако десет пренумеранца по једну књи-
гу на дар.

У Будиму 15. Маија 1828.

Вук Сшеф. Караџић.

ОБЈАВЛЕНИЕ.

Лука Милованов Георгијевић, бивши учитељ Пештански, који је у почетку 1829 године у Будиму умро, написао је још 1810 године правила нашега Стихотворства под именом: „Лука Милованова опис наставленја к Србској Сличноречности и Слогоміеріу или Просоди;“ но због различити узрока није иј за живота свога могао на свет издаати. Ја мислим, да се ова књига ничим боље не може препоручити, него своим садржањем, који се ево овде поставља:

„Предсловіе. I. диел. Увод. О Сличноречности. Што јест сличноречност? Што јест Слогоміеріе? Што јест Слог? Што су писмена? Колико има писмена или знакова њакови у нашем Србском језику? Коликострук јест слог? Што је дуги слог? Што јест кратак слог? Што јест објни слог? Од куда ова различност слогова? Је су ли сви слогови дугачки како и кратки једног рода? Има ли штогодъ, чим би се ова различност у писању назначити могла? Како се зду ови особни знаци, и колико и има? Будући ова различност слогова очевидна јест, и у илустрацији сматрати се мора, не биди свакога слога њаковог свој знак у писању поспашаје требао? Имају ли слогови јошше особни њакови свој знак? Поглавак I. О Слогоміеріу. §. 1. у простим речма. Како се раздјелују речи просте? Речи једносложне њакови слог дају? Каково слогоміеріе имају речи двојсложне? Каково слогоміеріе имају речи тројсложне? Каково слогоміеріе имају речи четворсложне? Како се речи петорсложне просте размјеравају? §. 2. У сложеним речма. На што треба у сложеним речма мошрити? Поглавак II. О чланцима сличноредца. Што јест чланак? Колико има чланака? — Поглавак III. О сличноредцима. Што јест стих? Како се раздјелују сличноредци? Кад се зове сличноредак прост, а кад смішан? Колико врсти има једнообразни сличноредца? Како се они једноставни сличноредци по количности чланака разликују? 1. Род прости сличноредца. Дугократци. 2. Род прости сличноредца. Краткодузи. 3. Род прости сличноредца. Дугодвократци. (dactili) сличноредци смішани. Поглавак IV. О усіеку или Улому. Што јест усіек сличноредца или улом? Имају ли усіеци у сваком стиху мјесто? Гди треба писмопворду ставити усіек? Поглавак V. О слику. Што јест слик? Коликострук јест слик? На што се има у слику мошрити? Има ли безслични стихова? О редцима, који ни слогоміеріа, ни поредности чланачне, ни горе споменуше сличности праве имају, а под именом сличноредца споје. Како бива сличноредак и поред слогоміерности и поредка чланачног нечист? Како се зове нечист или неправилан слик? Сликови горе поменути приу родова који су изборно добри, и који нису? 1. Род сликова мужески. а) Врло добри. б) Средње добри. в) не добри или нечисти. 2. Род сликова женски. а) Врло добри. б) средње добри. в) недобри или нечисти. 3. Род сликова дјетинњи. а) Добри. б) и в). Поглавак VI. О слободности везаног списа. Што се разумева под именом слободности везаног

списа или Стихотворства? 1. Скраћивања, 2. Продуживања, 3. Премешивања, 4. Премјена. II. Дјел. Пјесме, које из њемачког језика преведене, које састављене, и колико се за сад дјело, по горе назначеним слогомјерија правилима уредјена. 1. Мила, коју ја мислим (по Биргеру); 2. На пчеле (по таму истому); 3. Мојој дјечи на Мајалес; 4. Позивање прољетња (из њемачког Календара превода); 5. Природи право (по Биргеру); 6. Пјаначка (по таму истом); 7. На књижицу за ново лјешни дар; 8. Слава љубве (по Биргеру); 9. О погребу Митра Поповића Калфе трговачког из Мохача; 10. Цвијетје (по Шрајберу); 11. Надежда (по Биргеру); 12. Смилња (из Вајса); 13. Хвала Фантазији (по Виншеру). — Размјера сличноредака у предложеним лиричким пјесмама. Пословије Чипашељу. Изјасненје речи њели, које се виде сумњивеле.”

.. Некоме није нужде доказивати, колико су правила ова важна за свакога нашег књижевника; она пак читашељи и читашељице, кои толико за правила немаре, читаше поменуше пјесме и друге различне, по свој књизи као посејане, стихове са особитом радосни.

Књига ће ова у свему од слова до слова бити онако наштампана, као што се у мене Лукином руком написана налази; ја ћу у особитом предговору назначити нешто од Лукина живља, и нуд се овај рукопис послати, док је најпосле мени у руке допао. Она ће бити око 10 штампани пабака велика, и цена јој је 2 Форинте W. W. или 48 крајцара у сребру. Време пренумерације трајаће до конца месеца Маја ове године. До тога времена што ко купи пренумерацију, нека изволи њјова имена с новцима заједно послати или мени у земун, или у Пешту Г. Јосифу Миловуку, кои ће о Пештанском Башару у месецу Августу и Књиге свима радати и разаслати. Сваки Г. Скупшеле, којим пошаше десет пренумерација, добиће једнакосту Књигу на дар.

Когд зна, како се наше Књиге штампају и продају, нико неће помислити, да се ова Књига издаје икако трговине ради, а особито над чује, да она за свога Списашеља и ора влаштити 110 Форинти дуга! И какогод што сам се ја из једине љубави и ревности к нашему књијеству прими овога сирочета, тако се надам, да ће му и родољубива Г. Г. Скупшелеја и Читашеља, као највећи Меценати данашњег Књијества нашега, драговољно руку помоћи пружити, да би га на свет извели.

У Земуну 17. Јануарија 1832 године.

Вук Стеф. Караџић.

NB: Овај садржава књиге остало је, право објављеније моје; било написано по обичној мојој ортографији; но сецер коректор; ваља да тиска; да сам ја погледао, поправе, те катиче све једнако.

О Б Ј А В Љ Е Н И Ј Е

о

ЧЕТВРТОЈ КЊИЗИ НАРОДНИ СРПСКИ ПЕСАМА.

Свима је готово читањима нашим познато, да су наше народне песме преводили Немци, Руси и Англеси на своје језике, и да су оне имену Српскоме особиту (готово са свим нову) славу и чест у Европи учиниле. Да и народ наш ово драгоцено благо своје милује и уважава, довољно се види из тога, што су оне песме, које су у Липисци 1823. и 1824. године штампане (по 1000 егземплара од сваке књиге), готово све распродане. Зато се надам, да ће се сваки наш родољубиви читањ, без и каке моје молбе и препоручивања, радо на ову књигу пренумерирати, и тако помоћи, да она, на чест и на славу народа нашега и на радосну забаву свакога читањ, на свет изиђе.

Ова ће четврта књига бити онолика, као што су и оне три, које су штампане у Липисци (око 20 штампани табака); у њој ће бити различне (до сад нештампане) јуначке песме од најстарији времена до нашега нараштаја, као што су од прилике оне у другој и у трећој књизи поменутога Липског изданија; и цена јој је за пренумеранте 1 форинту и 20 крајцара у сребру или 3 форинте и 20 крајцара В. В. (а пошто изиђе на свет, биће скупља). Когод пошаље 10 пренумеранта, добиће једну књигу на дар. Време пренумерације трајаће до конца месеца Априлија ове године. ГГ. скупитеље покорно молим, што скупе пренумеранта до тога времена, да ми имена и новце пошаљу амо у Беч, додавши на атресу: am Spitzelberg Nr. 133, im Hofe hinten im 1. Stock, die Thür Nr. 15 in Wien. Књига ће бити готова у месецу Јунију, и о ондашњему Пештанском вашару разаслаће се свима.

Ја имам изабрани јуначки песама и за пету (оволику) књигу (изабрани велим зато, јер кад би сам без избора штампао све песме, које имам, било би још пет оволики књига; али ја мислим, да би лудост била не избирати, кад се може; нити би, по моме мњенију, наше народне песме добиле ову чест и славу, да сам ји ја штампао с реда, без и кака избора, као што гдекоји наши књижевници чине, и мене криве, што нисам тако чинио); но мени би опет велику љубав учинио сваки Србин, који би ми још каку песму (по згодној прилици) послао, а ја ћу у предговору с благодарношћу казати за сваку песму, од кога сам је добио или преписао.

Прим. СРПСКА ПОЕЗИЈА Луке Милованова Георгијевића штампана се, и биће готова в идужеу Пешташском вапцу. Ако би ко имао вољу, до половине месеца Фебруарија може се још преумерирати (за 48 крајцара у сребру или 2 форинте В. В.).

У Вечу-17. Јануарија 1833. годице.

Вук Стеф. Караџић.

О Б Ј А В Љ Е Н Њ Е
о
НАРОДНИМ СРПСКИМ
П О С Л О В И Ц А М А.

Не само што се у народним пословицама налази превелика мудрост и наука за људски живот на овоме свету, него оне показују и народни разум и карактер, а многе ударају и у народне обичаје. Покојни је Јован Мушкатиrowић заслужио код свога рода особиту благодарност, што је оне, готово свим читаоцима нашим познате пословице наше скупио и на свет издао. Ја сам још од године 1814. почео бележити кад ми која од оних пословица, која у књижици Мушкатиrowићевој нема, на ум падне или је од кога чујем, и већ сам ји до сад накупио више од илјаде. Осим ови нови пословица изабрао сам и из Мушкатиrowићеви све оне, за које мислим, да су праве народне наше пословице; и рад сам ји сад све заједно на свет издати. Но у овој књизи мојој не ће бити само голе пословице, него ће код многи бити толкованије, а код гдскоји и приповетке, од који су пословице постале (јер без овога многе пословице не могу разумети ни сви Срби, а камо ли ко од други народа). Тако се за цело надам, да ће сви моји ГГ. читаоци са особитом радости и задовољством читати ову књигу, која ће после народни песама бити друга народна књига. Она ће бити око 15 штампани табакана, и цена јој је за пренумеранте 40 крајцара у сребру или 1 фор. и 40 крајцара W. W. Ко пошаље десет пренумеранта, добиће једну књигу на дар. Време пренумерације трајаће до краја месеца Јануарија 1834. године. ГГ. скупитеље покорно молим, до тога времена што скупе пренумеранта, да ми имена њихова и новце пошаљу амо у Беч, додавши на писму: *Josephstadt in der Maristengasse Nr. 126 rückwärts im 1. Stof.* Књига ће у месецу Февруарију бити готова, и по том ће се разаслати ГГ. скупитељима.

У Бечу 10. Октомврија 1833.

Вук Стеф. Караџић.

ОБЈАВЉЕНИЈЕ

О КЊИЗИ:

ЦРНА ГОРА

И

БОКА КОТОРСКА.

Како за јединствене људе, тако и за цијеле народе прва је и најпошребнија наука: познаши себе. Ја сам се и до сад у писању књига највише о. коме спарао, да би народ Српски из њих себе познао, и да би код другијех народа познаш посшао. И ове је књиге моје по главно намјерење. Црна је гора по сјевероисточним крајевима народа нашега само по имену мало позната, а и од оне земље, која њу од мора распеваља, слабо је ко до сад и имена чуо. Чинашељм моји већ знаду, да сам ја од превелике жеље, народ и језик наш што је гођ више могуће познаши, недавно у земље ове пушовао; и сад се надам, да ћу код свега народа Српскога придобиши себи особину заслугу, што ћу му у овој књизи даши описане ове нај јужније, и ни од каквијех другијех мање знашније, крајеве народа Српскога и Славенскога. У књизи овој описано је: 1. Земља (ђе је, каква је, колика је, и како се дијели); 2. Људи (ко су, колико их је и ш. д.); 3. Преглед историје (од прије Косовскога боја до данашњег дана); 4. Начин правитељства; 5. Живот са сусједима (счетоване против Турака, и Турско против њих; ускоци и ш. д.); 6. Начин живота (ода иша се највише живи); 7. Закон (вјера) и науке; 8. Нарави и обичаји. Чинашељима је мојима познато, да ја немам обичаја, у објављенијама књиге моје хвалиши; али овђе слободно могу рећи, да ће ова књига свакоме правом Србину и свакој правој Српкињи биши Филија и бабавија од и каквога романа. — Овакова је, од прилике,

књига изашла ове године у Штутгарту на Немачком језику под именом: *Montenegro und die Montenegriner. Ein Beitrag zur Kenntniß der europäischen Türkei und des serbischen Volkes* (Stuttgart und Tübingen, Verlag der J. G. Cotta'schen Buchhandlung 1837), која је за данашњу Европу тако важна, да ће се ове године превести и на Француски и на Англијски и на Руски језик; али ова Српска књига неће бити превод оне Немачке, него је прави оригинал, из кога је она Немачка у крајко саспављена. Она ће бити око 15 штампанијех табела, и цијена јој је (с припремом садашњег владике Црногорскога) једна Форинта (или три цванцике) у сребру. Ко пошаље новце за десет књига, добиће једну књигу, за знак благодарности, на дар. Вријеме пренумерације трајаће до половине мјесеца Августа (ове године). ГГ. скупнице ће покорно молим, до тога времена што скупе пренумеранша, да би послали новце с именима наједно (са имена без новаца, молим, да не шаље нико) и то:

Из Србије у Бијоград Високопреосвештеноме Господ. Петру Јовановићу, Архиепископу Бијоградскоме и Мишрополишу све Србије;

Из Сријема, из Славоније, из Бачке, из Баната и из остале Мађарске и из Хрватске у Беч an die Mechitaristen-Congregation's-Buchhandlung, in der Singerstraße Nr. 896, dem deutschen Hause gegenüber;

Из Црне горе, из Боке и из Далмације у Тријест високоученоме Господину Димитрију Владисављевићу, Профессору код цркве светлога Спиридона.

Књига ће се одмах почети штампати, како изиђе вријеме пренумерације, и најдаље на свршетку ове године биће готова, и свима разаслана.

У Бечу Мјесеца Априлија 1837.

Вук СТЕФ. КАРАЏИЋ.

О Б Ј А В Љ Е Н И Ј Е.

У штампарији Јерменскога манастира у Бечу *штампана се ПРВА КЊИГА од новог* издања **НАРОДНИХ СРПСКИХ ПЈЕСАМА**, и на свршетку овога лета биће готова.

Сувице, и готово срамота би било сад доказивати важност и вредност наших народних песама, кад је свему ученоме свету познато, да су оне не само по Европи на најзлатније језике превођене, него и по Америци, као у своме роду једини пород ума људскога хваљене и слављене, и тако име народа нашега више него сви остали догађаји објавиле и прославиле.

У овоме новоме издању биће, осим оних песама, које су штампане у оне три књиге у Липпсци (1823 — 1824) и у четвртој у Бечу (1833), око *десетих штампаних табака* на ново скупљених *избраних* песама, које до сад нигде никад нису штампане. Све ове песме у пристojни ред намештене изићи ће сад у *три* велике књиге: у првој књизи биће опет песме *женске*, у другој *јуначке најстарије*, а у трећој *јуначке новијих времена* (од како су Турци нашим земљама и народом владали до данас). Свака од ове три књиге биће око 40 штампаних табака велика, а при том на толико већој хартији, да ће на ових 10 табака стати песама, колико на пређашњих 11. А да бисмо се оправдали и од онога укура, који сам слушао од гдекојих туђоземаца, да су нам овакове драгоцености, које су народу нашем толику чест и славу придобиле у свету, на рђавој хартији наштампане, ово ће издање бити наштампано на лепој, белој и крутој *великој* хартији, а словима овима истима, којима је и ово објављеније. А да би читатељи песме боље могли разумети, на многим местима биће доле додата по која реч ситнијим словима.

Као што је познато, Немачки књижари оне четири књиге од пређашњег издања продају по 12 до 15 форинти у сребру (не узимајући за обичну цену, што су гдекоји наши родољупци за саму трећу књигу по *десет форинти сребра* плаћали), а ја сам смислио, да ово издање, најмање с половином пређашњег умножено, на лепшој хартији, лепшим словима, и у нови ред постављено, дадем за *шест* форинти сребра (то јест: сваку књигу по 2 форинте, или, као што се у Србији сад новци броје, по талир или 6 цванцика)! Ја сам овако малу цену за то одредно, да би сваки ову народну књигу нашу лакше набавити могао (а кад се са свим наштампанима дође књижарима у руке, јамачно не ће бити јефтинија, него још један пут толико, а може бити и скупља). Знајући ја, како народ наш ове песме своје радо чита и слуша, надам се, да ће се сваки Србин, који је до сад и какву књигу купио, с радошћу постарати, да и ову набави, особито знајући, да ово није књига од данас до сутра, а преко сутра да може остарити, него да ће у важности и цени својој, као истинито огледало чистог нашега народног језика, народних мисли и обичаја, народнога духа и живота, и народне историје (одбивши поезију од ње), још расти, и да ће трајати док је народа и језика нашега. Ко ме се према стању његовом и по ову цену учини скупа, онај се са суседом својим или с пријатељем може договорити и у друштву је купити и читати. Надам се, да ће и Господа наша, од највећих до најмањих, како у царству Австријскоме, тако и у Србији и у Црној гори, не само по једну, него (сваки по могућству своје) и по више од ових књига узети, а коме је у власти, и другима је препоручити, и тако (као представници народа свога) не само мене у овоме народном послу помоћи, него и свету показати, да је и данашњи нараштај народа нашега достојан ових својих песама и чести и славе, коју му оне доносе. А надам се оваковој помоћи и од осталих Славена, који тако-

ђер, као браћа и рођаци наши, имају део у чести и слави ових песама. За Славене Римскога закона (како за нашу Млирску браћу, тако и за остале рођаке на северу и западу), којима наша слова нису добро позната, приложиће се у почетку ове прве књиге таблица, по којој ће сваки до ручка моћи научити читати, или, још правије да речем, одмах читати почети.

У овој *првој* књизи биће око 400 песама, које до сад нису штампане, дакле управо онолико, колико и оних, које су штампане (самих *сваштовских* песама има на ново око 100: даље готово *двапуш* онолико, колико их је до сад штампано). Ја сам знао, да јуначких песама у народу нашем има још много некупљених; али да женских још оволико и овако лепих има, то заиста нисам мислио. Све ове песме с пређашњима измешане и свака на своје место наменштене разделио сам у 17 редова: 1) *Сваштовске*, 2) *Пашировски иријеви узга здравице* (пред којима су и *нашијалице* у прози), 3) *Нерашке почашнице* (што се у *Пераспу* певају уз *чаше*), 4) песме *свечарске*, 5) песме *краљичке*, 6) песме *додолске*, 7) песме од *коледа*, 8) песме *божикне*, 9) песме, што се певају *уз часни пошт*, 10) песме *побожне*, 11) песме *слепачке*, 12) песме особито *митологичке*, 13) песме, које се певају на *прелу*, 14) песме *жешелачке*, 15) песме *играчке* (што се певају у *колу*), 16) песме *љубавне* и различне друге женске, 17) песме *Бачванске* нашега времена. Из ових песама првога, другога и трећег реда с великом ће радошћу видети Срби одовуд из наших крајева, какове песме на свадби и на осталим частима певају њихова нај јужнија приморска браћа у Конављу (више Дубровника), у Рисну, у Шерасту, у Будви и у Пашировићима! Овако ће исто и друге две књиге бити важне према онима, које су до сад штампане.

Као што мало пре рекох, ова ће прва књига бити готова на свршетку овога лета (намеђу Августа и Септемврија), а друге две опет свака по за четири месеца. Ја новце сад иштех само за прву књигу (ако ли би коме била воља платити сад за све три у један пут, то ће ми бити још милије, да немам с њиме никаквога другога посла, осим да се старам, како ћу му књиге послати). Време пренумерације траје до 15. Августа. До тога времена ко што спуни пренумеранта, нека изволи имена њихова с *новцима заједно по поузданој* прилици послати мени амо у Беч, додавши на натпису: *Kauf der Landstraße in der oberen Reichenstraße Nr. 472*. Ко пошаље новце за десет књига, добиће једанаесту књигу на дар.

Сад мислим, да сам све казао, што је у објављенију било потребно и могуће. *Свакоме од Господе скупишеља ја уз објављеније (због слабости и бола очију својих) особито не ћу моћи писати (а управо и не знам, шта би му више писао осим овога, што сам казао), него молим свакога, кад му пошаљем објављеније, нека зна, да га молим, да не пожали труда, да би ми скупио пренумеранта што је више могуће, и да ми њихова имена и новце пошаље до назначенога времена.*

У Бечу 1. Мајја 1840.

ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ.

ПРИМ. Пре три године објављена књига: „*Црна гора и Вока Которска*“ за сад није могла изићи на свет: ГГ. пренумеранти, који су новце на њу дали, нека изволе сад дати још по једну форинту, пак ће онда бити пренумеранти на ову књигу народних песама; а који то не би хтели, они ће преко ГГ. скупицеља добити новце на траг (а кад се она књига поче штампати, онда ће се на ново објавити).

Književno objavljenje.

P e r v o.

U štamparii jermenskoga manastira u Beču štampa se *perva knjiga* od novoga izdanja »*Narodnih serbskih pjesama*« i na svršetku ovoga leta bit će gotova.

Suviše i gotovo sramota bi bilo sad dokazivati važnost i vrédnost naših narodnih pjesama, kad je svemu učenomu svétu poznato, da su one ne samo po Europi ná najznatnie jezike prevodjene; nego i po Americi, kao u svome rodu jedini poród uma ljudskoga hvaljene i slavljene, i tako ime naroda našega (serbskoga) više nego svi ostali dogadjaji objavile i proslavile.

Sva četiri dèla *pèrvoga izdanja* prodaju nèmački tergovci od knjigah po 12 i 15 for. srebra. To novo izdanje u *tri knjige* za 50 tabakah tištenih pomnožano i na velinskom finom papiru štampano dobit će svaki predbrojitelj za 6 for. srebra. Sada se sabira predplata na *pervu knjigu* po 2 for. srebra.

Za Slavjane rimskoga zakona (kako za našu ilirsku bratju, tako i za ostale rodjake na sèveru i zapadu), kojimi naša (cirilska) slova nisu dobro poznata, priložiti će se u početku ove pèrve knjige tablica, po kojoj će svaki do ručka moći naučiti se čitati, ili, još pravie da rečem, odmah čitati početi.

U *pervoj knjizi* bit će okó 400 pjesama, koje do sad nisu štampane. Vreme predplate traje do $15/27$ Kolovoza (Aug.) t. g. — Do toga vremena ko što skupi prenumerantah, neka izvoli imena njihova s novci zajedno po pouzdanoj prilici poslati meni amo u Beč, dádavši na nadpisu: »*Auf der Landstrasse in der oberen Reiserstrasse Nr. 472.*« Ko pošalje novce za deset knjigah, dobit će jedanaestu knjigu na dar.

Komu od gospode skupiteljah pošaljem objavljene, neka zna, da ga molim, da ne požali truda, da bi mi skupio prenumerantah, što je više moguće i da mi njihova imena i novce pošlje do naznačenoga vremena.

U Beču 1. Maja 1840.

Vuk Stef. Karadžić.

Objavljenje.

Pèrva knjiga od novoga izdanja *Sèrbsko-Ilirskih* narodnijeh pèsamah gotova je, i najdalje o idućem peštanskome sajmu, u mēsecu Martu (Ožujku), razaslat će se predbrojnica. Do toga vrēmena ako bi tko našao još koga predbrojnika, neka onda u Peštu donese ili pošalje novce i imena, pa će za novce knjige odmah primiti, a imena će se štampati poslije u trećoj knjizi. U ovoj knjizi ima upravo 40 tabakah samijeh pèsamah, i budući da su na svakome tabaku 64 verste više, nego u predjašnjemu lipiskom izdanju, to bi u onome formatu ova knjiga iznijela 46 tabakah, od kojijeh bi bilo 19 tabakah predjašnjijeh pèsamah, a 27 tabakah nanovo skupljenijeh, koje dosad nigda nijesu štampane. Osim onijeh 17 redovah, koji su u objavljenju spomenuti, dodata su još tri reda: 1) *Paštrovsko naricanje za mèrtvima*; 2) *Pèsme, koje se pèvajū dētci, kad se uspavljuju*; 3) *Pèsme, koje su se odprije pèvale u Budvi na Spasovdan*, — kao što je i u objavljenju kazato, cēna je ovoj knjizi 2 forinte u srebru; ko pošalje novce za 10 knjigah, dobit će jedanaestu na dar. — Kad se čuje dve forinte s r e b r a, može ko reći, da je ovo skupa knjiga; ali kad se uzme veličina knjige i lēpota hartije (papira), onda svatko mora priznati, da u nas do sad nikakve knjige nije bilo jeftinije.

Vuk Stef. Karadžić.

У штампарији Јерменскога манастира у Бечу *штампана* се **ДРУГА КЊИГА** од *новога издања* СРПСКИХ НАРОДНИХ ПЈЕСАМА и биће готова на свршетку овога љета.

Срамота би било сад доказивати важност и приједност наших народних пјесама, кад је свему ученоме свијету познато, да су оне не само по Европи на најзнатије језике превођене, него и по Америци, као у своме роду једини пород ума људскога хваљене и слављене, и тако име народа нашега више него сви остали догађаји објавиле и прославили.

У овој књизи биће пјесме *јуначке* од најстаријих времена до пропасти царства и господства Српскога; на број биће их око 90, од којих готово половина нигда прије нијесу штампане. Међу овима на ново скупљенијем, које до сад нијесу штампане, има их девет, понајвише побожнијех и особито митолошкијех, којима се не зна старина (у једној се од њих спомињу *дивови* = die Riesen); једна има о цару *Дуклијану* (Diocletian), двије о цару *Константину*; три о *Силноме* цару *Сисџану* (*Душану*), пет о кнезу *Лазару*, десет о *Марку Краљевићу*, и тако даље о различнијем старјешинама народа нашега до Турске владе у нашијем земљама.

И ова ће *друга* књига бити онолика, као и *прва* (око 40 штампанијех табака), и на онакој истој хартији и оне величине; и цијена јој је 2 форинте у сребру, или, као што се у Србији сад новци броје, један талијер или 6 цванцика. Вријеме пренумерације траје до свршетка мјесеца Августа. До тога времена ко што скупи пренумеранта нека изволи имена њихова *с поштом заједно по поузданој ариџини* послати у Беч под натписом: *Herrn Theodor Tirka et Comp. in Wien*. Ко пошаље новце за десет књига, добиће једанаесту на дар. Од оне Господе пренумеранта, који су се пренумерирали на *прву* књигу, не треба сад на ново слати *имена*, него само *новце*.

Може ко рећи, да је цијена ове књиге за наше читатеље превелика, али кад се узме величина књиге и љепота хартије, онда се може казати, да у нас до сад није било јефтиније књиге; и ја сам овако малу цијену одредио само за то, да би се ова књига лакше по народу разишла (а кад се са свијем нашампа и дође књијарима у руке, јамачно не ће бити јефтинија, него још један пут толико, а може бити и скупља).

Кад се помисли, како народ наш ове пјесме своје радо чита и слуша, могло би се надати, да ће се сваки Србин, који је до сад и какву књигу купио, с радошћу постарати, да и ову набави, особито знајући, да ово није књига од данас до сјутра, а преко сјутра да може остарјети, него да ће у важности и цијени својој, као истинито огледало чистога нашега народнога језика, народних мисли и обичаја, народнога духа и живота, и народне историје (одбихши поезију од ње), још расти, и да ће трајати док је народа и језика нашега. Надам се, да ће и Господа наша, како у царству Аустријскоме, тако и у Србији и у Црној гори, не само по једну, него (сваки по могућству своме) и по више од овијех књига узети, а коме је у власти, и другима је препоручити, и тако (као представници народа свога) не само мене у овоме народноме послу помоћи, него и свијету показати, да је и данашњи наранштај народа нашега достојан овијех пјесама

и части и славе, коју му оне доносе. А надам се оваковој помоћи и од осталијех Слављана *), који такођер, као браћа и рођаци наши, имају дијел у части и слави овнијех пјесама.

Свакоме од Господе скупиштеља ја уз ово објављеније не ћу моћи особито писати (а у-право и не знам, шта бих му више и писао осим овога што сам казао), него молим свакога, кад му пошаљем објављеније, нека зна, да му се молим, да не пожали труда, да би ми скупио пренумеранца што је више могуће, и да ми његова имена и новце пошаље до назначенога времена. А молим и другога свакога родољубивог Србина и Слављанина, коме ја објављенија и не пошаљем него му онако гдје дође у руке, да би се овога посла примио и око њега својски пошрудио.

*) Може бити да је за наш језик правије и приличије Слављанин, него и Славенин и Славнин (?).

У Бечу 1. Јунија 1844.

ВУК СТЕФ. КАРАѢИЋ.

(2)

У штампарији Ерменскога манастира у Бечу штампана се *Друга Књига одъ новога' изданія Србски Народны Пѣсала* и быће готова на свршетку овога лѣта.

У овој књизи быће пѣсме *юначке* одъ најстарин времена до пропасти царства и господства Србскога; на број быће њи око 90, одъ кои готово половина нигда прѣв нису штампане.

И ова ће друга књига бити онолика као и *прва* (око 40 штампаны табака), и на онакој истой арти и оне величине; и цѣна њој е 2 форинге у сребру, или, као што се у Србији садъ новци брѣв, еданъ талиръ или 6 цванцика. Време пренумерације трае до свршетка мѣсеца Августа. До тога времена ко што купи пренумеранта нека изволи имена њихова *съ новцима заедно по поузданој прилици* послати у Бечъ подъ натписомъ: *Herrn Tirka et Comp. in Wien*. Ко пошаљъ новце за десетъ књига, добиће еданаесту на даръ. Одъ оне Господе пренумеранта, кои су се пренумерили на *прву* књигу, не треба садъ на ново слати имена, него само новце.

Молимъ свакога родолюбивогъ Србина и Славянина, да бы се скупљаня пренумеранта примио, и око тога свойски погрудіо.

У Бечу 1 Юнія 1844.

Вукъ Стеф. Караџићъ.

ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

Ево и *друге* књиге нашијех народијех пјесама већ готове, хвала Богу!

И *шреќа* се књига штампана, и биће готова идућега љета. У њој ће бити пјесме јуначке од пронасти царства и господства Српскога до нашега времена. Из овијех ће се пјесама видјети, како су многи Срби (особито као хајдучи и други различни одметници) и под владом Турском једнако војевали на Турке.

И ова ће *шреќа* књига бити овака и оволика, као и *друга* што је; и у њој ће бити овако (као у *првој* и у *другој*) око половине на ново скупљенијех пјесама, које до сад нигда нијесу штампане; а и цијена јој је као и *првој* и *другој*, то јест: 2 форинте у сребру, или, као што се у Србији сад новци броје, један талијер или 6 цванцика. Вријеме пренумерације траје до Видова дне. Ја мислим, да ће сваки, који је узео *другу* књигу, узети и *шреќу*; за то имена овијех ГГ. пренумеранта, који су штампани у *другој* књизи, не треба више ни да ми се шаљу, него само ако би још ко добио кога на ново. И новце и имена може сваки, као и на *другу* књигу, по *поузданој прилици* послати у Беч под натписом: Herrn Theodor Tirka et Comp. in Wien. Ко пошаље новце за десет књига, добиће једанаесту на дар.

У Бечу 8. Јануарија 1845.

Вук Стеф. Караџић.

ТРЕЋА КЊИГА
СРПСКИЈЕХ НАРОДНИЈЕХ ПЈЕСАМА.

већ је готова. У њој има 89 јуначкијех пјесама о различнијем догађајима народа нашега под владом Турском (од прилике из XV. XVI. и XVII. вијека). Међу овијем пјесмама има их 46, које иигда прије нијесу штампане.

До једно двије недеље дана, почеће се књига разшиљати ГГ. пренумерантима; него молим ГГ. Скупитеље, да би се постарали, новце ако не прије, а оно барем књиге кад приме, да ми по поузданој прилици пошаљу у Беч на Господ. Теодора Тирку (Herrn Theodor Tirka et Comp. in Wien). Цијена је књизи за пренумеранте, као што је познато, 2 фор. у сребру.

У четвртој књизи биће јуначке пјесме из Црне горе и из Србије о ратовима и бојевима на ново за слободу (од почетка XVIII. вијека до данашњег дана). У овој ће књизи бити и велики предговор о нашијем народнијем пјесмама и о њиховоме скупљању и штампању. Кад се она стане штампати, онда ће се објавити особито.

У Бечу ¹⁶/₂₈ Марта 1846.

Вук. Стеф. Караџић.

Н О В А К Њ И Г А .

У Бечу се на ново штампају *илгодне српске пословице и друге различне као оне у обичај узете ријечи*, и биће готове до Ђурђева дне.

Осим овијех *четири хиљаде* пословица које су прије 12 година наштампане на Цетињу у Црној гори биће у овој књизи још *двоје хиљаде* и неколике стотине на ново скупљенијех које нигда прије нијесу штампане; она се штампа на великој осмини (као што је ново издање народнијех пјесама) и биће око 20 табака велика; цијена јој је *шри цванцике* или *једна форишта* у сребру.

У овој ће књизи читатељи наћи примјер нашега чистог народног језика, народну филозофију или науку и познање живљења на овоме свијету, а из многијех пословица и уза њих додатнијех приповиједака познаће и различне обичаје народа нашега.

Знајући ја да је сад највише народа нашега који књиге чита и купује забуђено отимљући и бранећи отаџбину од непријатеља, ваљало би да се прођем књига и пренумерације; али је мени ово већ *шездесет шреба* година, па хитим еда бих од смрти јоште што уграбио и на свијет издао. За то се надам да ће ми и она браћа наша која су сад у највећој забуди не само радо опростити ову досаду, него још да ће је примити с великом радости, особито кад размисле да се и ово тиче *наше народности*, за коју се толика крв прољева и мука подноси.

Осим овијех пословица ја желим још издати на свијет:

- 1) *Рјечник* по други пут, у коме ће бити *око истаисесит хиљада* на ново скупљенијех ријечи *народа нашега*, и ово ми је најглавнији и за сад најпречи посао;
- 2) *Четирију књигу нашијех народнијех пјесама*;
- 3) *Још једну књигу* на ново скупљенијех *народнијех пјесама*, које иду у пређашње три књиге;
- 4) *Једну књигу* нашијех народнијех *приповиједака* четвртим народнијем језиком и ријечима, као што народ приповиједа (као овијех 12 што су штампане у Бечу уз Давидовићеве новине 1821 године);
- 5) *Неколико стотина* нашијех народнијех *загонцака*;
- 6) *Историју* народа нашега у Србији за владања *Кара-Ђорђејева* (од године 1804 до 1814), онако као што је почето у Даницама за годину 1827, 1828 и 1834;
- 7) *Црну гору и Боку Кошорску*;
- 8) *Наше глаголе* разређене од прилике онако као *суши*, и *ирил. имена* у Даници за годину 1828;
- 9) *И по трећи пут грамаишкку* нашега језика, ако не онаку као што сам негда мислио, а оно барем штогод већу и бољу од оне друге;
- 10) *Различне биљеге о историји и обичајима* народа нашега, које се не могу све пометати ни у историју ни у рјечник, а врло су знатне и потребне.

Ове сам народности наше ја е великијем трудом и е муком више од *тридесет и пет* година кунно по различнијем крајевима народа нашега, на би ми на самрти била највећа рана на срцу кад би иза мене остале ненаштампане да могу пронасти или се искварити и нагрдити. За то ми је највећа брига и посао док сам још на овоме свијету еда бих како могао наштампати их Истина да се то, због слабости мојега здравља, особито у очима, не може сад онако учинити као што сам мислио и што би требало, али ће опет боље бити да се за живота мога и на моје очи наштампа *макар како* него иза мене да остане. Овај је посао на велику досаду мојему садашњему здрављу и живљењу, али ја опет не само што за то не марим, него највише њега ради желим да бих још коју годину могао поживљети на овоме свијету.

Гдјекоја су од поменутијех оvdје дјела са свијем готова, само да се штампају, а око гдјекојијех има још да се ради.

Како у нас праве књижне трговине још нема, а уз то народ наш не живи нигдје у великијем гомилама него растркан, за то списатељ наш мора се старати не само књигу да напише, него и да је наштампа и по народу да разашље и продаје. Тако је пренумерација не само списатељима помоћ да књиге своје могу лакше штампати, него и начин којијем се оне по народу разносе: без ње би многи људи тешко и дознали да је каква нова књига наштампана, а још теже би је могли добавити.

За ову књигу ја поштем новаца напријед, него само да ми се пошљу ижепа, која ће се наштампати у књизи, а новци да ми се пошљу кад се књиге приме. Ко пошаље 10 пренумеранта добиће једанаесту књигу на поклон. Из мјеста одакле пошта иде управо у Беч имена се могу послати на мене (Wuk Steph. Karadschitsch, auf der Landstrasse Nr. 362 in Wien), а из Србије у Биоград Г. *Јовану Гавриловићу* началнику одјеленија промишљености при попеч. ~~савјетовању~~ *Ја* ћу се старати да скупитељима пошаљем књиге, а они по том нека се старају да мени по поузданој пријави пошаљу новце (из Србије опет преко Г. *Јована Гавриловића*). Врјеме пренумерације траје до свршетка мјесеца Марта.

Кад би они пријатељи наше књижевности и народности који се пренумерирају на ове пословице, хтјели пристати да се сад у један пут *на овај начин* пренумерирају или управо рећи *иошину*, и на остале оvdје назначене све моје књиге, онда мени не би требало дангубити и мучити се и трошити нишући, штампајући и шаљући им огласе, него бих, без и каква премишљања и накањивања, гледао књиге да штампам и њима да разашљем, а они кад би их примили слали би мени новце. Кад се књига наштампа, онда јој је лакше и цијену одредити; а ја бих се старао не само да ни једна од овијех књига, осим рјечника, не буде скупља од овијех пословица, него гдјекоје да буду и јефтиније што се игда више узможе. За *рјечник* ће изићи особити оглас, на коме не буде воља нек се не пренумерира.

Господа скупитељи нека ми опросте што им уз овај оглас особито не могу писати (јер ја сад писма понајвише туђијем рукама пишем), а управо и не знам шта бих им још имао говорити; већ сваки комегод оглас пошаљем, нека зна да га молим у име народности да би се потрудио, како сам тако и преко својијех пријатеља и познаника, да ми скупи пренумеранта што је више могуће, и њихова имена да ми пошаље до назначенога рока; а за ово молим и остале све пријатеље наше народности и књижевности којима ја оглас и не пошљем, него им онако гдје до руке дође или из новина за њега дознаду.

У Бечу 8. Јануарија 1849.

ОПЕТЪ НОВА КНЪИГА.

Одъ *Српскихъ народнихъ пословица* наштампано е већъ двадесетъ табака, али ће ихъ бити јошъ око петъ, и тако ће књига бити много већа него што е у огласу казано, али циена за пренумеранте остав она нста, т. е. една форинта у сребру или три цванцике.

Са овомъ књигомъ изићи ће јошъ една, која се зове: „*В. С. К. ковчежићъ за езикъ, историју и обичај Срба сва три закона.*“ У овој књизи биће: I. *Срби сви и свуда*; II. *Бока Которска*; III. *Рисански обичаји*: 1) *женидби*, 2) *покајнице* (нарицанъ за мртвима); IV. *Срске здравице* (како се напија); V. „*Дѣла Димитрија Давидовића*“ (критика житија Давидовића и Кара-Ђорђева). Осмиъ овнихъ чланака биће у почетку измолванъ Ришћанинъ у стајћему одиелу. У овој књижници биће око десетъ штампаниехъ табака (у великој осмини као што су народне пјесме новог издања и ове пословице, само съ мало мањиемъ словима) и циена јој е четрдесетъ крајцара у сребру или двѣ цванцике.

Обадвиѣ ће ове књиге бити готове у *овоме мѣсецу* и заедно ће се разаслати пренумерантима. Ако би ко имао јошъ пренумеранта до садъ скупљениехъ, или би се ко на ново нашао да жели ове књиге одмахъ имати и да му се име у њима наштампа, нека се постара што прие да би ми се имена послала, а новци ће ми се послати кадъ се књиге приме.

У Бечу 3. Априлија 1849.

Вукъ Стеф. Караџићъ.

(1) (303—3)
VS У мому „Ковчежићу за историју, језик и обичаје Срба сва три закона“ на другоме листу има у многимъ књигама велика погрѣшка: омадѣ стон да се ова књига пренумерантима дае, за 30 крајцара у сребру или за двије цванцике и по“; мѣсто „за *д*вије *ц*ванцике и по“ треба да в:“ за *ј*едну *ц*ванцику и по.“

У Бечу 23 Юнія 1849.

Вукъ Стеф. Караџићъ.

СРПСКИ РЈЕЧНИК.

У Бечу у штампарији Јерменскога манастира штампана се наново СРПСКИ РЈЕЧНИК, у којему ће бити близу *двадесет хиљада* наново скупљенијех ријечи, којијех у ономе првоме нема. Оне ријечи што су наштампане у првоме рјечнику 1818 године, ја сам у Беч дошло у глави, па сам их послје писао колико сам се могао опоменути; ове пак што се сад наново додају кунио сам за тридесет и неколике године по различнијем крајевима народа нашега. Као што су у ономе пређашњему рјечнику код различнијех ријечи описивани обичаји и мисли народа нашега, код имена гдјекојијех мјеста и знатнијех људи додаване народне приповијетке, тако је исто и у овоме сад не само код ријечи које су наново скупљене, него је код гдјекојијех и онијех пређашњијех додавано којешта. Осим тога код многијех пређашњијех ријечи додавана су још и друга значења и примјери, а код многијех и пређашњијех и новијех различне граматичне биљега. И ове нове ријечи биће преведене на Њемачки и на Латински језик као и оне пређашње. Књига ће ова бити преко 55 табака велика, на много већој хартији него што је први рјечник штампан; *недесет табака већ је нашампано*, и до свршетка ове године биће све готово. Цијена је за пренумеранте у царству Аустријскоме 6 форинти у новцима од хартије који данас иду мјесто сребра, за пренумеранте из Србије и из Црне горе и из осталијех земаља гдје иду новци сребрни 5 форинти или 15 цванцика, а за пренумеранте из Русије 4 рубље у сребру; а књиге ћу ја о своме трошку послати пренумерантима на све стране. Вријеме пренумерације трајаће до свршетка мјесеца Децемврија ове године; до тога времена што ко скупи пренумеранта нека ми пошаље новце и имена заједно, додавши на писму: *auf der Landstraße am Beumarkt Nr. 517, in Wien* (за пренумеранте из Србије најлакше ће и најпоузданије бити да пошаљу новце и имена у Биоград Г. Јовану Гавриловићу, начелнику у попечитељству финансије). Имена пренумеранта биће наштампана, и за то молим да би ми се послала разговоријетно написана.

Ни у какој дојаконињој књизи нема оволико о нашијем народностима, или управо рећи о цијеломе животу народа нашега, колико у овој што ће бити; за то она не ће бити од потребе само за књижевнике и за писаре и остале чиновнике, који послове своје писањем извршују, него ће бити достојна да је има и чита и често пречитава сваки човек који жели познати народ наш, а особито сваки наш свештеник и учитељ (истина да међу нашијем свештеницима и учитељима има мало људи богатијех и да ће многоме бити тешко дати 6 форинти или 15 цванцика за ову књигу; али сваки у своме мјесту може наћи неколико људи да ове новце у друштву саставе, па књигу могу сви читати, а најпослије нека остане црквена и школска, за свагдашњег свештеника и учитеља: да речемо да је тешко наћи и 6 људи да даду по 1 форинту, а и 12 да даду по по форинте, али 60 људи да даду

по 6 крајцара јамачно може наћи ласно сваки и парох и учитељ); а и саме забаве ради читаће је сваки Србин и свака Српкиња колико и каку другу књигу. Који зна по што је сад хартија и како је скупа штампана, а уз то још кад помисли да ће ово бити највећа књига у нашој дојакосној књижевности, онај ниједан не ће рећи да је ова књига скупа. А и што новце напријед ништем, нико се по правди не може поплашити и за то не пренумерирати кад чује да је више од двије трећине књиге већ наштампано: баш и да ја умрем за ова неколика мјесеца, она би се опет наштампала и пренумерантима разаслала. Пошто вријеме пренумерације прође и књига изиђе на свијет, онда ће бити скупља, а како народ наш живи растркан на далеко, многима ће бити тешко и добити је, јер се оволика и од оволике цијене књига не ће моћи на срећу разашилати којекومه да се продаје.

Свима од госпде скупитеља ја уз овај оглас не ћу моћи писати, већ сваки коме га пошљем нека зна да га молим да би се потрудио скупити ми пренумеранта што је више могуће и до назначенога рока послати ми новце и имена њихова, а и другога свакога којему овога огласа ја и не пошљем него би му откуда с друге стране дошао у руке или би га читао у какијем новинама, молим да би ми ову љубав учинио колико буде могуће. Ко пошље новце за 10 књига, послаћу му за знак захвалности једанаесту на поклон.

У Бечу 17. Септемврија 1851.

Вук Стеф. Караџић.

(571)

(1—3)

СРБСКІЙ РЪЧНИКЪ.

У Бечу, 5. Нов. 1851. Одъ србскога е рѣчника веѣъ у послу 49-тый табакъ, и до Божића быѣ савъ нашампанъ; до нове године чекаѣ се пренумеранти, као што е казано у огласу, а далѣ неѣ ни дана. Цѣна е за пренумеранте, као што е казано, 6 форинтій у банкнотама, или 15 цванцика у сребру. Пошто кнѣига изиѣ на свѣтъ и стане се продавати, быѣ скупля найманѣ 2 форинте или 9 цванцика. Свакій ѣ Србинъ съ великомъ радости у овой кнѣизи читати описане различне обычае народа нашега, народне мысли и приповѣдке о многимъ мѣстима, зидинама, водама и людима, кои су у народу споменъ оставили, н. пр. о *Марку Кралѣвићу*, о *Вывокоме Стефану*, о *Янку Сибинянину*, и т. д.

СРПСКИ РЈЕЧНИК.

У Бечу у штампарији Јерменскога манастира штампана се наново СРПСКИ РЈЕЧНИК, у којему ће бити близу *двадесет хиљада* наново скупљенијех ријечи, којијех у ономе првоме нема. Оне ријечи што су наштампане у првоме рјечнику 1818 године, ја сам у Беч донио у глави, па сам их послѣ писао колико сам се могао опоменути; ове пак што се сад наново додају купио сам за тридесет и неколике године по различнијем крајевима народа нашега. Као што су у ономе пређашњему рјечнику код различнијех ријечи описивани обичаји и мисли народа нашега, код имена гдјекојијех мјеста и знатнијех људи додаване народне приповијетке, тако је исто и у овоме сад не само код ријечи које су наново скупљене, него је код гдјекојијех и онијех пређашњијех додавано којешта. Осим тога код многијех пређашњијех ријечи додавана су још и друга значења и примјери, а код многијех и пређашњијех и новијех различне граматичне биљеги. И ове нове ријечи биће преведене на Њемачки и на Латински језик као и оне пређашње. Књига ће ова бити преко 55 табака велика, на много већој хартији него што је први рјечник штампан; *четрдесет табака већ је наштампано*, и до свршетка ове године биће све готово. Цијена је за пренумеранте у царству Аустријскоме 6 форинти у новцима од хартије који данас иду мјесто сребра, за пренумеранте из Србије и из Црне горе и из осталијех вемаља гдје иду новци сребрни 5 форинти или 15 цванцика, а за пренумеранте из Русије 4 рубље у сребру; а књиге ћу ја о своје трошку послати пренумерантима на све стране. Вријеме пренумерације трајаће до свршетка мјесеца Декемврија ове године; до тога времена што ко скупи пренумеранта нека ми пошаље новце и имена заједно, додавши на писму: *auf der Landstraße am Heumarkt Nr. 517, in Wien* (за пренумеранте из Србије најлакше ће и најпоузданије бити да пошаљу новце и имена у Биоград Г. Јовану Гавриловићу, начелнику у попечетелству финансије). Имена пренумеранта биће наштампана, и за то молим да би ми се послала разговјетно написана.

Ня у какој дојакшоњој књизи нема оволико о нашијем народностима, или управо рећи о цијеломе животу народа нашега, колико у овој што ће бити; за то она не ће бити од потребе само за књижевнике и за писаре и остале чиновнике, који послове своје писаним извршују, него ће бити достојна да је има и чита и често пречитава сваки човек који жели познати народ наш, а особито сваки наш свештеник и учитељ (истина да међу нашијем свештеницима и учитељима има мало људи богатијех и да ће многоме бити тешко дати 6 форинти или 15 цванцика за ову књигу; али сваки у своје мјесту може наћи неколико људи да ове новце у друштву саставе, па књигу могу сви читати, а најпослије нека остане вживена и школска, за свагдашњег свештеника и учитеља: да речемо да је тешко наћи и 6 људи да даду по 1 форинту, а и 12 да даду по по форинте, али 60 људи да даду

по 6 крајцара јамачно може наћи ласно сваки и парох и учитељ); а и саме забаве ради читаће је сваки Србин и свака Српкиња колико и каку другу књигу. Који зна по што је сад хартија и како је скупа штампа, а уз то још кад помисли да ће ово бити највећа књига у нашој дојаконској књижевности, онај ниједан не ће рећи да је ова књига скупа. А и што новце напријед иштем, нико се по правди не може поплашити и за то не пренумерирати кад чује да је књига већ готово са свијем наштампана: баш и да ја умрем за ово неколико недјеља, она би се опет наштампала и пренумерантима расаслала. Пошто вријеме пренумерације прође и књига изиђе на свијет, онда ће бити скупља, а како народ наш живи растркан на далеко, многима ће бити тешко и добити је, јер се оволика и од оволике цијене књига не ће моћи на срећу разашилати којекоме да се продаје.

Свима од госпде скупитеља ја уз овај оглас не ћу моћи писати, већ сваки коме га пошљем нека зна да га молим да би се потрудио скупити ми пренумеранта што је више могуће и до назначенога рока послати ми новце и имена њихова, а и другога свакога којему овога огласа ја и не пошаљем него би му откуда с друге стране дошао у руке или би га читао у какијем новинама, молим да би ми ову љубав учинио колико буде могуће. Ко пошље новце за 10 књига, послаћу му за знак захвалности једанаесту на поклон.

У Бечу 18. Нојемврија 1851.

Вук Стеф. Караџић.

Srpski rječnik.

Od srpskoga je rječnika već u poslu 49. tabak, i do Božića biće sav naštampan; do nove godine čekaće se prenumeranti, kao što je kazano u oglasu, a dalje ne će ni dana. Cijena je za prenumerante, kao što je kazano, 6 forinti u banknotama ili 15 cvancika u srebru. Pošto knjiga iside na svijet i stane se prodavati, biće skuplja najmanje 2 forinte ili 6 cvancika. Svaki će domorodac s velikom radosti u ovoj knjizi čitati opisane različne običaje naroda našega, narodne misli i pripovijetke o mnogijem mjestima, zidinama, vodama i ljudima, koji su u narodu spomenostavili n. pr. o Marku Kraljeviću, o Visokome Stefanu, o Janku Sibinjaninu itd.

Čuo sam, da gdje koji od naše braće vjerezakona zapadnoga zabavljaju ovoj knjizi, što se štampa slavenskijem slovima; gdje koji, što u njoj mjesto jezika latinskoga nije talijanski; a gdje koji najposlije i što sam je nazvao srpski rječnik. Ja mislim, da su ovo sve tako male mane, da po pravdi ne bi valjalo nikoga, da odvrati da je ne uzme. Istina, da je ona, po onome što je u njoj, sviju ljudi naroda našega bez razlike vjerezakona, ali ja, kao Srbin vjerezakona istočnoga, niti sam je mogao drukčije nazvati, ni drugijem slovima štampati. Osim toga svi gotovo naši književnici vjerezakona zapadnoga poznaju i slavenska slova, a za one, koji bi se desili, da ih još ne poznaju, biće u početku knjige isporogjena slavenska slova s latinskima i njemačkima, po čemu će ih svaki moći poznati za jedan dan. Kad smo ovako razdijeljeni na dva vjerezakona, i po tome književnost naša na dvojica slova, mi za sad ništa korisnije ne možemo činiti, nego da gledamo i da se trudimo, da bismo književni jezik sa svijem izjednačili, pa svi da čitamo knjige i jednima i drugima slovima naštampane, od prilike kao što Nijemci čitaju knjige naštampane i latinskijem i njemačkijem slovima. Kad dovde dotjeramo, može biti da ćemo se onda i u imenu nekako složiti, a prije toga niti je to moguće, niti bi nam mnogo pomagalo, i kad bismo jedno ime imali, jer bismo

opet imali dva književna jezika i dvije književnosti. Što se tiče talijanskoga jezika, ja mislim da vrlo malo ljudi u našem Primorju ima, koji se knjigom ovom za to ne bi mogli koristovati, jer najviše Talijana, koji knjige čitaju, znadu i latinski, a n. pr. među Englezima i Francuzima ima ih mnogo koji latinski znadu i talijanski ne znadu.

U Beču 18. studenoga 1851.

Vuk Stef. Karadžić.

СРПСКЕ НАРОДНЕ ПРИПОВИЈЕТКЕ.

Опростивши се *рјечника*, не дангубећи ни мало рад сам се трудити еда бих јоште што од смрти уграбио и на свијет издао. И тако ево најприје нашијех *народнијех приповиједака*, за које мислим да ће у своје роду бити тако знатне као што су народне пјесме у своје. Као што су пјесме углед језика наше народне поезије, тако ће ове приповијетке бити углед народнога језика у прози. Као што сам пјесме штампао у различнијем нарјечијама, како сам коју гдје добио, тако ће бити нашампане и ове приповијетке: биће их из Бачке, из Сријема, из Србије, из Херцеговине, из Боке Которске и т. д. Књига ће ова особито бити за младеж и мушку и женску, а и стари људи и жене читаће је с великом радости како ради чистога народног језика тако и ради народнијех мисли у овој струци умотворине народа нашега. Књига ће ова бити око петнаест табака велика, и цијена јој је за пренумеранте двије цванцике и по у сребру, или једна форинта у новцима од хартије који данас овдје иду мјесто сребра, а за пренумеранте из Русије једна рубља у сребру (сњ пересылкою). Пошто књига изиђе на свијет, биће јој цијена у сребру три цванцике, а у хартији једна форинта и дванаест крајцара или три форинте у шајну. Новци се не ишту напријед, него само имена од пренумеранта за које су скупитељи увјерени да ће књигу одмах платити кад је прими. За скупљање пренумеранта особито молим ону господу који су ми купили пренумеранте на рјечник. Вријеме пренумерације трајаће до свршетка мјесеца Јунија. Из Србије опет ће најбоље бити да се имена од пренумеранта пошаљу у Биоград Г. Јовану Гавриловићу, начелнику у попечитељству финансије, а из осталијех мјеста на мене, додавши на писму *auf der Landstrasse, am Neumarkt Nr. 517 in Wien*. Господи скупитељима даће се по обичају једанаеста књига на дар.

Мјесто овијех приповиједака мислио сам сад штампати *обичаје*, или управо рећи *живот народа нашега*, али сам ово за сад одгодио, да бих које љетос у Србији које преко пријатеља својијех из другијех крајева о томе још којешта дознао: тако ће ово, ако Бог да здравље, бити прва књига моја послје приповиједака. У овој ће књизи бити гдјекоје ствари из рјечника у ред намјештене и многијем којечим новијем, чега у рјечнику нема, састављене и потпуњене.

У Бечу о Сретенију 1852.

Вук Стеф. Караџић.

У Бечу се штампала књижица:

„ПРАВИТЕЛСТВУЈУЋИ СОВЈЕТЪ СЕРБСКИИ“

за времена Карађорђејева.

или

описмање ондашњијег великана око власти.

Историја онога совјета и старјешинске не-
слоге није се могла описати сама, без различни-
јех другијех догађаја: тако ће у овој књижици
бити најзнатнији догађаји онога времена, н. п.
рат године 1809. и пропаст на Каменици, узеће Сје-
нице и бој на Дрини; године 1810. бојеви доље на
Дунаву око Прахова и Кладова, на Варварину и на
Дрини, и узеће Бање и Гургусовца; знатне скупшти-
не године 1810. и 1811.; пропаст Љешнице и Лов-
нице 1813. године и т. д.

Књижица ова биће око пет табака велика, и ци-
јена јој је за пренумеранте из Србије и из осталијех
земаља изван царства Аустријскога *двје цвакцике*,
а из царства Аустријскога *једна нова форинша* у хар-
тији. Из царства Аустријскога, молим, да не шаље ни-
ко имена без новаца (јер ја како скоро мислим опет
у Србију, немам кад водити о томе рачуна и ишчеки-
вати док ми се новци којеоткуда пошаљу); него с
новцима заједно да се пошаљу коме од обијех глав-
нијех скупитеља (гдје за кога буде ближе и лакше):

- У Брод Г. адвокату А. Т. Брлићу.
- У Вршац Г. пароху Лазару Стефановићу.
- У Вуковар Г. Василију Марковићу.
- У Загреб Г. доктору И. Ткалцу.
- У Задар Г. свештенику и професору Ивану Брчићу или Г. акцесисти Вуку Врчевићу.
- У Земун Г. Василију Василијевићу.
- У Котор Г. попу Вуку Поповићу.
- У Митровицу Г. проти Урошу Милутиновићу.
- У Нови Сад Г. уреднику Дневника Јовану Ђорђевићу.
- У Осijek Г. доктору Василију Атанасијевићу.
- У Пешту Г. секретару матице српске Антонију Хацијћу.
- У Руму Г. адвокату Светозару Стојадиновићу.
- У Сомбор Г. пароху Димитрију Поповићу.
- У Темишвар Г. контролору Теодору Радичевићу.
- У Трст Г. Андрији Стојковићу.

Ја сам увјерен да ће се ова господа и без моје молбе радо потрудити да ми како у својијем мјестима тако и из околине, скупе пренумеранта што више буде могуће, па што скупе до назначенога доље рока само имена нека изволе послати „An Herrn Franz Grassberger, Factor in der Mechitharisten-Congregations-Buchdruckerei in Wien,“ а новце нека задрже код себе докле им ја књиге не пошаљем. Из Србије пак могу се, у Биоград Г. Јовану Гавриловићу помоћнику попеч. финансије, имена послати и без новаца (ако ли би их и онамо ко послао с именима, он би заштедио труда и мени и себи, а ја ни од Г. Га-

вриловића не тражим новаца докле књиге у Биоград не дођу).

ГГ. скупитељима даће се по обичају једанаеста књига на дар.

Ја ћу свијем ГГ. пренумерантима послати књиге о своме трошку.

Имена ГГ. пренумеранта штампаће се; за то молим да би се послала разговијетно написана.

Вријеме пренумерације трајаће до свршетка мјесеца Февруарија ове године што сад настаје.

У Бечу на бадњи дан 1859.

Вук Стеф. Караџић.

У штампарији Јерменскога манастира.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

У Бечу се штампа *четврта књига нашијех народнијех пјесама*, у којој ће бити око 70 јуначкијех пјесама о догађајима за прошлијех 170 година до Црногорскога кнеза Данила Петровића Његоша. Међу овијем пјесмама биће 24 које су штампане у Липисци године 1823. и у Бечу 1833., и то понајвише о догађајима за времена Карађорђејева, као: *Почетак буње против даџија, Бој на Чокешини, на Салашу, на Мишару, на Лозници* и т. д.; а осталијех преко 40 нијесу штампане нигда прије.

Књига ће ова бити велика око 30 табака на овакој истој хартији онијем истијем словима као што су и оне три које су штампане у Бечу године 1811., 1815. и 1816., и у почетку ће имати лијепо израђен лик (портрет) Његове Свјетлости кнеза од Србије *Михаила М. Обреновића III.*

Цијена је за пренумеранте из кнежевине Србије *пет цванц.* или 20 чарш. гроша, а за пренумеранте из царства Аустријскога *двје* форинте Аустријске вриједности (и то управо овако као што се каже, а не да ко из Србије плати садашњијем Аустријскијем банкама или који из царства Аустријскога цванцикама); за пренумеранте из Русије (ако би се који нашао) *цијена* је једна рубља и 20 копејки у сребру. Новци се ишту *напријед*, за то нико да не шаље имена без новаца, јер нити ће се таква имена штампати нити ће се књиге послати коме без новаца. Вријеме пренумерације трајаће до половине мјесе-

ца Манја. Ко пошље човце за десет књига добиће једанаесту књигу или њезину цијену на дар. Новци и имена из царства Аустријског да се по поузданој прилици пошаљу мени у Беч (Wuk Steph. Karadchitsch, Landstrasse № 517 in Wien), а из Србије у Биоград мојему сину *Дилитрију Караџићу*, капетану и професору у артилеријској школи. Као што рекох имена ће се пренумерантска штампати, за то сваки да би се постарао да буду написана разговијетно и онако као што ко жели да се наштампају. Књиге ћу ја свијем пренумерантима (у мјесецу Јунију) разаслати о своје трошку.

Пошто се књига ова наштампа јамачно у Србији не ће бити јефтинија од 6 цванцика, а и у царству Аустријскоме према томе биће скупља од ове цијене која је одређена за пренумеранте, и свак ће се морати старати да је набавља о своје трошку.

Како ова књига у штампарији буде готова, одмах ће се почети штампати *пета* књига наших народнијех пјесама, у којој ће бити јуначке пјесме о различнијем догађајима у Црној Гори за времена кнеза Данила, и она ће бити овака и од прилике оволика као и ова четврта

У Биограду 9. Марта 1862.

Вук Стеф. Караџић.

ДОДАТАК
ОГЛАСИ ВУКОВИХ САВРЕМЕНИКА
И
ОГЛАСИ АНЕ КАРАЦИБ

[89] In der Unterzeichneten ist so eben erschienen und wurde an alle Buchhandlungen versandt:

Reisen und Länderbeschreibungen
elfte Lieferung.

Auch unter dem beondern Titel:

Montenegro und die Montenegriner.

Ein Beitrag

zur Kenntniß der europäischen Türkei und des serbischen Volks.

Preis 1 fl. 24 kr. oder 20 gr.

Die Länder zwischen dem schwarzen und adriatischen Meere sind so wenig bekannt, und das was darüber in verschiedenen Büchern mitgetheilt ist, meist so sehr durch mangelnde Sprachkenntniß entstellt, daß jeder Beitrag zu dieser Kenntniß, wenn er aus einer kompetenten Quelle kommt, willkommen seyn muß. Daß aber diese Quelle kompetent ist, wird jeder ohne Mühe erkennen, wenn wir als den Verfasser dieser Schrift Herrn Wul Stephanowitsch Karadschitsch, den bekannten und berühmten Herausgeber der serbischen Volkslieder nennen, der seine Materialien an Ort und Stelle sammelte, und durch seine Herkunft schon hinreichend befähigt ist, um über die nationalen Verhältnisse jener Völker ein gütiges Urtheil zu fällen.

Stuttgart und Tübingen, im März 1837.

J. G. Cotta'sche Buchhandlung.

Im August dieses Jahrs erscheint:

Serbische Volkslieder.

Gesammelt und herausgegeben in serbischer Sprache von

Dr. Vuk Karagyitz.

3 Bde. 8. Dritte verbesserte Auflage. Pränumerationspreis bis Ende August 1840. 2 fl. C. M. pr. Band. Später tritt ein erhöhter Ladenpreis ein.

12-41 Bogen
Velin Papier

Der Werth dieser klassischen Volkslieder ist so allgemein anerkannt, daß es überflüssig wäre, zu deren Empfehlung noch etwas anzuführen, der beste Beweis dafür ist wohl der, daß dieselben in fast alle Sprachen Europas übersetzt wurden.

Der bekannte Gelehrte Professor Grimm sagt darüber unter andern beim Erscheinen der frühern Auflage in den Götting'schen Gelehrten-Anzeiger Stück 177 u. 178 von 5. Nov. 1823. Folgendes:

„Rezensent will berichten über ein (wie alles Gute, Fruchtbare zu beginnen pflegt) geräuschlos begonnenes Unternehmen, das mit der Zeit wohl das gesammte Europa Aufsehen machen, zunächst unfehlbar für des Herausgebers Vaterland wirken wird.“

Nicht aus alten Pergamentblättern hervorgezucht werden sind unsre serbischen Lieder, sie sind alle aus dem warmen Munde des Volks aufgenommen, sie waren vorher vielleicht nicht aufgeschrieben, sie sind in diesem Sinne also nicht alt, werden aber wohl alt werden.

Unvergleichlich sind die bildlichen Eingänge vieler Lieder z. B.

Mjesetz kara zvijezdu danitzu:
dje si bila, zvijezdo danitze?
dje si bila, dje si dangubila?
dangubila tri bijela dana?
Danitza se njemu odgovara:
ja sam bila, ja sam dangubila
vise bjela grada Bijograda,
gledajutchi tschuda velikoga.

(es schalt der Mond den Tagstern: wo bist du gewesen Tagstern, wo bist du gewesen, wo hast du tagverthan (gleich dem deutschen Zeitvertieren) drei weiße Tage? Ihm antwortete der Tagstern: ich bin gewesen, habe tagverthan über Belgrads weißem Schlosse, da zu schauen große Wunder).

Jedem, der eine slavische Sprache studiren will, empfiehlt sich die serbische vor andern durch ihre Lauterkeit, Schönheit und ihre anziehenden Denkmäler, eben so wird der, welcher einer der geltenden slavischen Sprachen mächtig ist, der Reinheit und dem Wohllaute serbischer Zunge seinen Beifall nicht versagen.

Hr Dr. Vuk hat dem 1. Bande dieser neuen Auflage eine Tabelle beigelegt, nach welcher alle Ost- und West-Slaven, welche mit dem serbischen Buchstaben nicht vertraut sind, sich in wenigen Stunden die Kenntniß derselben zu eigen machen und lesen können.

Pränumeration nimmt die Buchhandlung **Kilian et**

Kilian et Comp. in Pesth.

[324-3] In Wien befindet sich unter der Presse:

Die dritte, um die Hälfte vermehrte, Auflage

der

serbischen Volkslieder

in der Ursprache gesammelt

und

herausgegeben von

Dr. Wuk Steph. Karadschitsch.

Dieselbe erscheint in drei Bänden, jeder Band gegen vierzig Bogen stark, gehörig geordnet und mit verschiedenen Anmerkungen, besonders hinsichtlich der Sitten und Gebräuche der Serben, versehen, auf schönem Velinpapier. Noch im Laufe dieses Herbstes verläßt der erste Band die Presse, und je nach vier Monaten folgen der zweite und dritte nach.

Der Pränumerationspreis ist 2 fl. Conv. Mze. für jeden Band, und man kann sich deshalb in frankirten Briefen direct an den Verfasser in Wien, Landstraße Nr. 472, wenden.

Es wäre überflüssig, über diese bei ihrem ersten Erscheinen vom sel. Goethe selbst mit jugendlichem Enthusiasmus begrüßte Sammlung der serbischen Volkslieder etwas noch sagen zu wollen. Sie haben (seit Herder) die Sammlungen der Volkspoesie in einem viel größern Umfang von neuem angeregt, die noch fortbauern. Nicht nur andere Völker, sondern die slavischen Schwestern selbst, erkennen bisher der serbischen Nationalmujee den ersten Preis zu. — Diese dritte Auflage ist fast doppelt so reich als die vorhergehende zweite war, besonders durch Lieder der adriatischen Serben, deren Heimath Dr. Wuk seit jener Zeit zweimal bereist hat.

Объявленіе о Словарѣ

„Сербскаго Словаря“ напечатано уже 18 листовъ. Въ немъ будетъ на 20,000 словъ болѣе, чѣмъ въ первомъ изданіи (гдѣ ихъ было около 30.000), и съ различными прибавленіями къ словамъ, бывшимъ въ первомъ. Это второе изданіе будетъ вдвое болѣе противъ перваго; отъ 50 до 60 печатныхъ листовъ, и притомъ въ большемъ форматѣ чѣмъ прежде. Кромѣ различныхъ замѣчаній объ обычаяхъ, сѣвѣріяхъ и многихъ мѣстностяхъ, при многихъ словахъ будутъ и грамматическія объясненія. Тѣ слова, которыя вошли въ прежній Словарь, и почти всѣ (кромѣ немногихъ, при коихъ обозначено, что они употребляются въ австрійскихъ земляхъ) принесъ по неволѣ въ головѣ своей изъ Сербіи въ Вѣну, а прибавляемыя нынѣ собралъ такъ по различнымъ краямъ нашего народа. Книга эта выйдетъ изъ типографіи къ осени. Цѣна ей для подписчиковъ 4 руб. сер. Кто вышлетъ деньги за десять экземпляровъ, тотъ получитъ одинадцатый бесплатно.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

У Бечу је изашла нова књига:

ПРИПРАВА ЗА ИСТОРИЈУ СВЕГА СВИЈЕТА

РАДИ ДЈЕЦЕ.

Превео с немачкога по А. А. Шлецеру помоћни Директорије Владисављевић
бишњи учитељ при српској школи у Трсту, а прегледао и штампанао
у очи сврти своје

ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ

Ова књига и према је још за живота Вукова готова била до последњег табача и до првога листа, лежала је због разних негода у штампарији до јано, а почем сада посредовањем одбора за издавање Вуковијех дјела угледа свијета, то се овиме ево даје сада на знање.

У предговору хтјео је Вук описати и житије незаборављеног пријатеља свога Димитрија Владисављевића, која се кроз пуних 40 година при српској општини у Трсту на корист школе и привне трудом, и тиме заслужно да и српски народ спомен сачува; а уз то је хтјео казати и над је он од њега рукопис тога пријевода добио да га прегледа и за штампу приуговори, по пошто му на жалост ненадана смрт не даде да сам то учини, закључено је да се то доцније штампана у једној брошурици, и приликом пренумерантима бесплатно пошље.

У препоруку ове књиге сувише би било много говорити, јер ко зна тко је Шлецер, и зна важност тога над је Вук што на свијет издао, потпуно ће знати вриједност њену; зато се овдје додје само то што Шлецер сам о својем дјелу каже: да је ово ме само за дјецу, него и за мало и велико (für Kinder gross und klein), а то ће рећи, да из ње и одрасли људи могу много којешта о почетку и историји свега свијета научити.

Књига је величина 13 табача у 16-тини, а цијена за пренумеранте из царства аустријскога 60 новчића аустријске вриједности, а за пренумеранте из кнежевине Србије цванцима и по, или 6 чарш. гроша. Ко пошље новце за 10 књига добиће једанаесту књигу или месину књигу на дар. Новци се књигу напријед; зато се никаква иаручбина без новаца неће уважити. Књиге ћу ја свијем пренумерантима одмах нао од кога примим новце разаслати о својој трошци. Вријеме пренумерације трајаће до свршетка Јулија мјесеца ов. год. Пренумеранти из царства аустријскога нека изволе послати новце управо на име (Anna Karadschitch, Landstrasse, Margkkaergasse Nr. 3, I. Stok, Thür Nr. 10 in Wien), а они из кнежевине Србије у Биограду сјаму коме Димитрију Караџићу капетану и професору у артиљеријској школи. Од 1. Августа цијена ће се књига повисити на 80 новчића, и сваки ће се морати старати да је набави о свој трошци.

Пренумеранти се може уз положење новаца код ове госпде:

- У Биограду код г. Ђорђа Р. Пантелића секретара великог суда.
- „ Броду „ г. Андрије Торжавата Браћа, адвоката.
- „ Цети „ г. Јована Јовановића уредника „Звјезда“.
- „ Великиј Кикинди код г. Ђорђа Радака адвоката.
- „ Вуковару код г. Василија Марковића трговца.
- „ Дубровнику код г. Лазара Лучића, трговца.
- „ Задру „ г. архимандрита Герасима Петрановића.
- „ Залуну „ г. Васе Васљевића, трговца.
- „ М. Свбу „ г. Александра Гавриловића, професора, и г. А. Хаџића секретара катлице српске.
- „ Осијеку „ г. Васе Атанасијевића, доктора медиц. и варош. физика.
- „ Панчеву „ г. Пешчића, доктора медицине и физика варош., и г. Н. Врешешевића, трговца.
- „ Солбору „ г. Димитрија Поповића, пароха.
- „ Телишвару „ г. Ђорђа Јовановића, учитеља.
- „ Трбињу „ г. Вука Берчевића, и. к. конзуларног агента.
- „ Франсегу „ г. Младена Мадарова, билешника.
- „ Шибеницу „ г. Савре Поповића, поседента.
- „ Сплиту „ г. Косте Војновића, адвоката.
- „ Трсту „ г. Давида Вујића, свештеника код православне српске цркве св. Савридова.
- „ Загребу „ г. Михаила Пелит-Десачића.
- „ Котору „ г. свештеника Вука Поповића.
- „ Карловцу горњем код г. Николе Беговића, прете.
- „ Суботици код г. Вошадара Вукића, и. пр. поштара.

У БКЧУ, 2. Априла 1862.

АНА, УДОВИЦА,
ВУКА СТЕФ. КАРАЏИЋА.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Управо сада изађе на свијет књига под именом:

„СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ,

СКУПИО ИХ

ВУК СТЕФ. КАРАѢИЋ.

КЊИГА ПЕТА,

У КОЈОЈ СУ ПЈЕСМЕ ЈУНАЧКЕ НОВИЈИХ ВРЕМЕНА О ВОЈЕВАНЈУ ЦРНОГОРСКОМ.
ТРОШКОМ НАРОДНИЈЕХ ПРИЛОГА.

Ове је пјесме Вук Стеф. КараѢић скупио кад је у пошљедње доба путовао у Црну Гору и кроз Далмацију и дошло амо, и сам их је за живота свога прегледао и за штампу пригодио.

Ни једна од тих пјесама није прије нигде наштампана. У овој их књизи има 14 на броју: међу њима једна је (*Ударац Омер-паше на Црну Гору 1852—1853.*) од 3042 стиха. Вук је тих пјесама за пету књигу скупио више, али због величине њихове одбор је за издавање Нуквијех Дједа закључио, да оне пјесме што најесу могле стати у овој *петој* наштампана у *шестој књизи*, која ће до свршетка ове године бити наштампана, и у њој ће сљедовати и Биографија знатнога јунака оног и народнога пјевача, Црногорца Сала Матова Мартиновића, бившег стотинаша у Црногорској војсци за времена кнеза Данила, о којему је Вук обећао у предговору *четврте* своје књиге, да ће у предговору *пете књиге* више говорити.

У овој *петој књизи* има пјесама понајвише које је Сава Матов Мартиновић сјвјео, међу којима је и знатна и дивна једна драма (први појав ове врсте у поезији Српској), коју је у пет дијелова сјвјео!

Величина је ове *пете књиге* 35 табела, а на хартији онакој истој, и онијем истијем словима као што су прве четири књиге тих пјесама што су дојаво наштампане одаје у Бечу.

За сваку ће *петој књиги*, као што је овдје речено, одмах сљедовати и *шеста*, која ће бити велика око 16 табела на истој хартији, и истијем словима наштампана, као што је ова *пета књига*; зато се овиме расписује преумерација и на *шесту књигу*.

Имена ће се преумераната наштампати у *шестој књизи*: зато нека се по-стара сваки да буду написана разговјетно и онако као што хо жели да се наштампају.

Цијена је *пете књиге* за преумераната из царства Аустријскога 2 форинте, а *шесте књиге* 1 форинту Аустријске вриједности. А за преумераната из кнежевине Србије цијена је *пете књиге* 20 гроша, а *шесте* 10 гроша чарш. А свакоме стоји на вољу да се преумерира или на обе књиге, или на поједину од њих.

Новци се ништу за *пету књигу* сада напријед, а за *шесту* има ће се новци положити тек онда, кад се огласи, да је књига готова.

Вријеме преумерације трајаће за обе ове књиге до 1. Октомврија ове године. Ко пошље новце за 10 књига, добиће једнаесту или већину цијену на дар. А и сваки поједини преумерант, ако би се који нашао у онијем мјестима гдје скупио преумераната нема, нека ми пошље новце, а ја ћу њему књигу.

Новци и имена из царства Аустријскога нека се пошалу мени у Беч (Anna Karadschitsch, Wien, Landstrasse, Marokkanergasse Nr. 3., Hof I. Stock I. Thlr 19.), а из кнежевине Србије у Биоград мојему сину *Димитрију В. КараѢићу*, капетану и професору у артиљеријској школи.

Књигу ћу ја свијем преумерантима разаслати о својем трошку. Пошто прође вријеме преумерације, цијена ће се и *петој* и *шестој* књизи повисити и сваки ће их морати набављати о својем трошку.

Г. Г. скупио преумераната молим, да би се из љубави и напретку народне књижевности Српске својим потрудио ово скупања преумераната, а слава уредништва Српског, Хрватског, и другог Славенског новина, да ово свијету огласе у својим поштованим листовима.

Преумераната се може за положене новца код сљедоше господо:

У *Биограду* код г. Ђорђа Р. Паулића, секретара варошког суда.

„ *Броду* „ г. Андрије Торкићта Врлића, адвоката.

„ *Шести* „ г. Јована Јовановића, уредника „Зваја“.

„ *Великој Кикинди* код г. Ђорђа Радача, адвоката.

„ *Вуковару* код г. Александра Нуквиновића, и г. Василија Марковића, трг.

„ *Дубравнику* код г. Лазара Лучића, трговца.

„ *Задру* „ г. архимандрита Герасима Петрановића.

„ *Земуну* „ г. Васе Васиљевића, трговца.

„ *Н. Сиду* „ г. Александра Гавриловића, професора, и г. ХаѢића, секретара матице Српске.

„ *Огјеску* „ г. Васе Атанасјевића, доктора медицине и шар. физика.

„ *Панчеву* „ г. Нежића, док. мед. и физ. нар., и г. Н. Враћешевића, трг.

„ *Солбору* „ г. Димитрија Поповића, пароха.

„ *Телишвару* „ г. Ђорђа Јовановића, учитеља.

„ *Трбину* „ г. Вука Верчевића, ц. к. конзуларног агента.

„ *Франеу* „ г. Младена МаѢарова, бљешника.

„ *Шибенику* „ г. Спира Поповића, шоседента.

„ *Сплету* „ г. Ђосе Војновића, адвоката.

„ *Трсту* „ г. Николе Војновића, пар. код прав. црк. св. Савиридова.

„ *Злеребу* „ г. Петра Ђораћа, официјала намјестничкога вијећа.

„ *Вотвору* „ г. Свештеника Вука Поповића.

„ *Варлаву горњег* код г. Николе Беговића, прете.

„ *Суботици* код г. Божидара Вућа, ц. к. поштар.

У Бечу 20. Јунија 1866. год.

АНА, удовица

Вука Стеф. КараѢића.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

У Бечу се штампало до 1. Јулча о. г. ~~и~~ на свијет књига под именом :

С Р П С К Е НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ, (ХЕРЦЕГОВАЧКЕ ЖЕНСКЕ).

За штампу приредио их
В У К С Т Е Ф. К А Р А Џ И Ћ.
(ТРОШКОМ НАРОДНИЈЕХ ПРИЛОГА).

И овијем се расписује на ту књигу преумерација,
У књижевном огласу на V. књигу јуначкијех народнијех
пјесама Вука Стеф. Караџића, обећало се, да ће и VI. књига,
као продужење V., изићи у величини од 16 табака. Доцније се
пак видјело, да та књига не би већа била од 8 табака, и зато је
одбор за издавање Вуковијех дјела за сада мануо штампање
те VI. књиге, одложивши тај посао док се прегледају и
тпоређају све остале још непаштампане пјесме, а на мје-
сто ње штампан одбор ову „Херцеговачкијех женскијех пје-
сама“. Ја ово по налогу одбора дајем на знање и јављам, да ће
сваки преумерант, који се и на VI. књигу преумерио, до-
бити место ње ову књигу. Ако се пак нађе који, да то веће
(које се не издам), нека то одмах овако јави, да му се књига
не шаље; а ако је већ за VI. књигу и предплатно, да му се
новиц натраг пошаљу.

Сваки, који је читао I. књигу Вуковијех народнијех жен-
скијех пјесама, знаће одмах од какве су врсте ове пјесме;
знаће одмах и од колике су вриједности ради дивног поетичког
полета свог, који се у женскијем пјесмама највише појављува;
и знаће колико су и забавне због разног садржаја свога. Зато
управо мислим, да ће ова књига свакоме мила бити, и да ће је
сваки радо читати: и онај који већ има I. књигу, а особито онај,
који I. књигу нема.

Ове pjesме нијесу још никли гдје штампане.

Вук их је добио амо с поштењем путовања свога кроз Далмацију године 1863., гдје их је добио од свога вриједнога пријатеља и српскога родољуба, г. Вука Верчевића, конзуларнога агента аустријскога у Требињу, који их је купио у Херцеговини, те их је покоји Вук Стеф. Караџић за тијем, кад се овамо вратио, сам за живота свога за штампу приутовио. Због љепоте њихове, а што се I. књига Српскијех народнијех pjesама одавна распродала, а једнако се тражи, намјеравао их је покоји још прије V. књиге јуначкијех pjesама наштампати.

Садржај је ове књиге овај:

I. *Повеће женске свакојакe pjesме*, које се обично при сјелу на изуст казивају, а не пјевају.

II. *Помале женске pjesме*, које се чешће при веселим састанцима пјевају.

III. *Поскочице*, које се најчешће пјевају

IV. *Кајде*. Ове имају уза сваки стих свој неки припјем и ове се у народу најрадије пјевају

V. *Сватовске*.

VI. *Побожне*.

VII. *Божиине*.

VIII. *Дјетине*, које се пјевају дјети уз колијевку

IX. *Херцеговачке напјалице* о Крсноме имену.

Величина књиге биће 24 табака, а на картији као V. књига јуначкијех pjesама, у формату нешто мањем и словима нешто ситнијима.

Цијена је књиге према величини и вриједности врло мала за пренумеранте из царства аустријскога 1 фор. а. вр., а за пренумеранте из кнежевине Србије 10 чарш. гр.

Вријеме пренумерације траје до 1. Јулија о. г.

Имена ће се пренумеранта на корицу књиге штампати; зато нека се до 1. Јулија о. г. јасно и онако написана пошаљу, како је по реду да се наштампају.

Кад прође вријеме пренумерације књизи ће се за цијело повисити цијена.

Свима пренумерантима разаслаћу ја књиге о своје трошку одмах чим од кога новце примим.

Послије пренумерације мораће је сваки набављати о своје трошку

Новци се ништу напријед; али ако ко не би могао одмах све новце сакупити, нека бар имена пренумеранта чиме прије овако пошаље.

Имена пренумеранта и новци нека се пошаљу:

Из ДАЛМАЦИЈЕ и БОКЕ КОТОРСКЕ г. Вуку Верчевићу, конзуларном агенту аустријскоме, у Требиње (пог. Кагива), који ће по тијем крајевима и ове огласе из љубави разаслати, и у своје вријеме књиге пренумерантима, чим од кога новце примим, без даљег њихова трошка, разаслати;

Из СВИЈУ ОСТАЛИЈЕХ КРАЈЕВА ЦАРСТВА АУСТРИЈСКОГА неки у Беч (Anna Karadschitsch, Landstraße, Magot-Isengasse Nr. 8, I. Hof, I. Etage, I. Stock, Thür Nr. 19);

А из КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ могао сину у Биоград, *Димитрију В. Караџићу*, канцелану и професору на тамошњој Академији, који ће и књиге у своје вријеме такођер свима преумератима разаслати одмах без икаква трошка њихова.

Г. Г. Скупитељима који се дојаско око скупљања преумеранга на дојаскошња дјела : „Приправу за историју света свијета“ и „V. књигу јуначкијех народнијех пјесама“ својски потрудили, зафаљивам овдје лијено на родољубивом труду њиховом, и молим их да се око тога и у овај пар нешто тако заузму.

Надам се, да ће се сваки и радо и лако на ову књигу преумерирати, кад сам јој, као што рекох, према вриједности и величини, за преумеранте тако малу цијену ставила.

Још умољавам лијено и сва поштована уредништва Српскијех и Хрватскијех и остала Славенскијех листова, и она која Славенске интереса заступају, да ову књигу и у овај пар, као што су то и дојаско чинили кад сам год на коју књигу расписан преумерацију, у својијем листовима свијету огласе.

Уз ово јављам и то, да ће се, по закључку поменутога одбора, за ову књигу одмах у штампу предати Вуков рукопис : „*Живот и обичаји народа Српскога*“, на коју ће се књигу у своје вријеме расписати преумерација.

У Бечу, 20. Маја 1866.

АНА, удовица
ВУКА СТЕФ. КАРАЏИЋА.

Примједба. Осим ове оглашене књиге могу се код мене по издатејој цијени у аустриској вриједности још следеће књиге добити : а) Српско-Њемачки рјечник, најновије издање, године 1854., комад по 7 фор; б) Примјери Српско-Славенскога језика, ком. по 1 фор; в) Правитељствујушти Совет Србски, ком. по 1 фор; г) Четврта и пета књига Српскијех народнијех пјесама, посебно, комад по 3 фор. д) Приповијетке из старог и новог завета, иштампанијех посебно Кирилицом и Латинцом, а у нарјечју још само јужноме и западноме, ком. по 30 мончиња.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Да би одговорила многим тражењу књиге под именом: Милош Обреновић Кнез Српски или Грађа за Српску Историју нашега времена коју је покојни мој муж Вук Стеф. Карацић још године 1828. написао и у Будиму наштампао, наумила сам ту књигу прештампати. Надам се да ће то врло обрадовати сваког Србина а особито млађи нараштај у Србији; јер ће се из ње сваки упознати са најважнијим догађајима онога времена, кад је Књаз Милош, отац данашњег владоца Србије, Свијетлога Књаза Михаила М. Обреновића III., војевао и домовину своју ослободио, тиме себи неумрлу славу задобио и данашње Књажество Српско поставио.

Вук је, живећи у оном времену, и често бивајући с Милошем и познавајући се лично са свијем јунацима и знатнијем људима онога доба, написао те догађаје истинито и вјерно онако како се што догодило, и зато овој књизи не треба никакве боље препоруке.

Будући да Вук у предговору ове књиге каже: „.....”

Величина књиге ће бити око 16 табака на лијепој хартији и јаснијем словима.

Цијена јој је за пренумеранте из Књажества Србије 10 чарш. гроша, а за пренумеранте из царс[тва] Ау[стријскога] 1 f. А. б.

Послије пренумерације повисиће јој се цијена на 1 f. 50. а и мораће је сваки о своме трошку набављати.

Новци се напријед не ишту, него кад ко књигу прими; али се Г. Г. скупитељи прен. лијепо умољавају да имена пренумерантска својије од прије(!), или бар број књига за који мисле да ће га моћи у своме мјесту распачати овамо што прије пошаљу а најдаље до *Ускрса* о.г., да би се по томе могло опредјелити колико ће се свега књига наштампати.

Књиге ћу ја свијем пренумерантима као и досад разаслати о своме трошку.

Имена ће се Г. Г. пренумераната наштампати; зато молим да ми се разговијетно и онако написана пошаљу како ко хоће да се штампају.

Вријеме пренумерације трајаје до (!) *Ускрса* о.г.

У Бечу — 867.

А. Карацић

„Ж И В О Т И ОБИЧАЈИ НАРОДА СРПСКОГА, (ОПИСАО ИХ И ЗА ПИТАМПУ ПРИУГОТОВИО) ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ.“

Под овим именом штампана се у Бечу *прошлом народнијех прилога* опет једна нова књига *Вукова* онако вјерно како се нашао по смрти његовој у рукопису за штампану приу- готовљена.

У том његовом рукопису ставио је Вук све што је год он *о живошу и обичајима народа Српскога* за живота свога скупио и којегдје у својим дјелима наштампанао; али је много којегдје *преписао, поправио, додао, а осим тога много којегдје новог описао што тудје на- тпачио није.*

Садржај је књиге раздијељен овако:

I. Обичаји о разнијем празницима; II. Обичаји о најзнатнијим людскијем догађајима; III. Вјеровање ствари којијех нема; IV. Постање гдјекојијех ствари; V. Јунаци и коњи њихови; VI. Живот; VII. Пире; VIII. Закон.

Из овога садржаја сваки може и сам видјети вриједност те књиге без икакве даље препоруке, јер ће у њој бити описан цијели *живош народа Српскога* и готово све што се до сад зна о народностима Српскијем, па зато мислим да ће се њој обрадовати не само сваки Србин; него и сваки други који жели познати народ Српски.

Величина ће ове књиге бити око 24 табака на великој осмини, на хартији лијепој и словима јасним.

Цијена је књизи за пренумеранте из царства Аустријскога 1 фор. Аус. вр., а из кнежевине Србије 10 чарш. гроша, и та се цијена, према величини и вриједности књиге само зато тако мала ставља, да би је могао себи лако набавити не само сваки имућнији човек, као и. н. свештеник, учитељ, чиновник, трговац и т. д., него и сваки сиромашнији, који мари за народне ствари и хоће да чита, а најпослије и онај који баш не би знао читати да је набави својој дјечи, која књигу уче, јер је та књига за цијело достојна да је сваки Србин има у кући и често чита, па из ње да се упознава са разним и лијепим обичајима народа свога, које су му његови стари кроз толико вијекова сачували и њима се вагда дичили!

Имена пренумеранца биће наштампана; зато молим да би ми се послала разговјетно написана најдаље до 15. ОКТОМВРИЈА о. г. јер која доцније дођу неће се моћи наштампати.

Новци се ишту напријед, али ако их ко баш није рад напријед дати, нека само што прије имена амо пошаље, а ја ћу њему књиге десет Улцфајте послати о своме трошку, али да ми сваки најпорије јави *кад* да му пошаљем.

Књиге ћу ја свијем пренумеранцима, који новце напријед пошале, одмах чим на свијет изиђу послати о своме трошку, а то ће бити најдаље до МИТРОВА ДНЕ о. г., јер је до јако од те књиге већ 10 табака наштампано.

Послије пренумерације повисиће се цијена књизи на 1. фор. 50 нов. Аус. вр., а у кнежевини Србији на 15 чарш. гроша, и мораће је сваки набављати о своме трошку.

Свима од Госпoде скупитеља ја уз овај оглас нећу моћи писати, већ сваки коме га пошаљем нека зна да га молим да би се потрудио скупити ми пренумеранта што је више могуће, и до назначенога рока послати ми имена њихова, па колико се узаможе и новаца, а и другога свакога којему овога огласа ја и не пошаљем, него би му одкуда с друге стране дошао у руке или би га читао у каквијем новинама, молим да би ми ову љубав учинио колико буде могуће. Ко скупи 10 пренумеранта, послаћу му за знак захвалности моје једнаесту књигу на дар.

Имена пренумеранта и новци ИЗ ЦАРСТВА АУСТРИЈСКОГА молим да се пошаљу управо на мене У БЕЧ (Anna Karadschitsch, Landstrasse Maroffnergasse Nr. 3, I. Hof, I. Etage, I. Stod, Thür 19), а ИЗ КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ у БИОГРАД моме сину Димитрију В. Карауићу капетану I. класе, који ће онамо и огласе свијема разаслати и у своје вријеме и књиге без њихова трошка.

Овом приликом лијепо захваљујем свој Господи која се својски потрудила око скупљања пренумеранта на књигу: „Херцеговачке женске пјесме“ што је лани на свијет изишла, а тако исто захваљујем и свој Господи „уредницима Српских и Хрватских и осталијех Славенских листова што су увијек сваку књигу, кад сам на коју расписала пренумерацију, у својијем поштованим листовима спомињали и мој књижевни оглас прештампавали, и молим их да то и сад учине.

Поглавници скупитељи пренумеранти на ову књигу јесу следећи Госпoда:
У Биограду г. Борђије Р. Пантелић, I. секретар министарства правде, и г. Урош, Кнежевич кад. вјештак.

- „ Броду г. Андрија Торкват Ђрлић, адвокат.
- „ Великој Бицици г. Борђије Радак, адвокат.
- „ Вуковару г. Василије Марковић, трговац, и г. Александар Вукашиновић.
- „ Дубровнику г. Лазар Лучић, трговац.
- „ Задру г. архимандрит Герасим Петрановић.
- „ Земуну г. Ваца Васиљевић, трговац.
- „ Ш. Саду г. Александар Гавриловић, проф., и г. А. Хаџић, секретар матице Српске.
- „ Осјеку г. Ваца Атанасијевић, доктор медицине и варош. физик.
- „ Панчеву г. Пенчић, доктор медицине и физик варош. и г. С. Враћешевећ, трговац.
- „ Сомбору г. Димитрије Поповић, парох.
- „ Телчвару г. Борђије Јовановић, учитељ.
- „ Трибини г. Вук Верчевић, ц. к. конзуларни агент.
- „ Фрањеву г. Младен Маџаров, бљежњик.
- „ Силешу г. Косто Војновић, одијетник.
- „ Загребу г. Петар Корач, официјал намјестничкога вијећа, и г. Саво М. Мартиновић, Црногорац.
- „ Кошору г. Свештеник Вук Поповић.
- „ Карловцу горњем г. Никола Беговић, прота.
- „ Субошци г. Вождар Вуић, ц. к. поштар.

У Бечу 10. Јулија 1867.

Ана, удовица
Вука. Стеф. Карауића.

Примједба. Осим ове оглашене књиге могу се код мене по назначеној цијени, у Аустријској приједности још следеће књиге добити: а) Српско-Немачки рјечник, најновије издање године 1852., комад по 7 фoр.; б) Приједри Српско-Славенскога језика, ком. по 1 фoр.; в) Четврта и пета књига Српских народних пјесма, ком. по 3 фoр.; г) Херцеговачке женске пјесме ком. по 1 фoр. 50 нов.

Z. N. St. G. — У Бечу у Штампарији Л. Соммера.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.
 „СРПСКЕ НАРОДНЕ ПРИПОВИЈЕТКЕ“

КОЈЕ ЈЕ СКУПИО И НА СВИЈЕТ ИЗДАО

ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ.

(Друго умножено издање.)

Та се књига распродала одмах за тим како је на свијет изишла; има томе готово пунијех 16 година, и кроз сво то вријеме тражила се она са свију страна, а у ово пошљедње доба стала се врло јако тражити; пријатељи и љубитељи народне књижевности Српске стали су сада све већма и већма зактјевати да се она већ једном прештампана.

Да су те приповијетке драгоцен дио онога народнога блага, које је ВУК народу Српском скупио и оставио, свакоме је познато, а види се најбоље из самијех ријечи ВУКОВИЈЕХ, којима их је он године 1852. огласио, а које ријечи ја овдје мјесто икакве друге препоруке ево наводим:

„Ево самијех народнијех приповиједака, за које мислим да ће у свакој ролу бити тако знатне као што су народне пјесме у својме. Као што су пјесме углед језика наше народне поезије, тако ће ове приповијетке бити углед народнога језика у прози. Као што сам пјесме штампао у различитјем нарјечјима, како сам коју гдје добио, тако ће бити наштампане и ове приповијетке: биће их из Бачке, из Сријема, из Србије, из Херцеговине, из Боке Которске и ш. д. Књига ће ова особито бити за младеж и мушку и женску, а и стари људи и жене читаће је са великом радостју како ради чистога народнога језика тако и ради народнијех мисли у овој струци и пошторине народа нашега.“

Пошто се нашао у оставштини Вуковој у рукопису народнијех приповиједака по њему за штампану приређенијех, додаће се и умножиће се садржај старе књиге за осам табака од прилике, те ће „одбор за издавање Вуковијех књига“ овај сувишак узети на трошак фонда, и с погледом на многостране жеље посредоваће он да се сада најприје штампана ова књига, која се са свију страна тражи.

Величина те књиге биће дакле око 20 табака на 8-^{ми}, а наштампана ће бити на лијепој хартији и јасним словима; дакле биће књига од прилике онака као она: „Живот и обичаји народа Српскога.“

Цијена јој је за пренумеранте из царства Аустријскога 1 фор. Аус. вр., а за пренумеранте из кнежевине Србије 10 гроша царс. Послије пренумерације поменуте јој се цијена на 1 фор. 20 нов. Аус. вр., или 12 гроша царс.

Г. Г. Скупиоцима даће се на свако 10 књига једна књига бесплатно, да је поклоне младицима који ће им помагати око издавања књига у своје вријеме.

Поштом се не ишту напријед (а ко хоће може их послати), него ћеду се књиге свакоме (ко новаца није напријед послао) послати рет Нафпате; зато нека ми сваки и јави кад да му књиге пошаљем.

Рок пренумерације трајаће до свршетка Пољмерија о. г. по Српском, а књига ће изићи на свијет до свршетка Фебруарија идуће године (опет по Српском).

Имена пренумераната биће на крају књиге наштампана; зато нека ми се до назначенога рока амо за цијело пошаљу онако написана, како је ко рад да се наштампају.

Писма са пренумерантским именима и новцима (ако ко напријед буде новаца слао) нека се и сад, као и до сад, из царства Аустријскога шаљу управо на мене (Anna Karadschitsch, Landstraße, Marokkanergasse Nr. 3, in Wien), а из кнежевине Србије нека се сада шаљу Гдну Сади Сретеновићу, I. секретару у министарству просвете и црквенијех дјела, у Београд.

Свијем пренумерантима ја ћу књиге послати о моме трошку, а будући да ћеду се књиге слаати рет издаваште, ја ћу свакоме у издаваште ставити онолико мање да за књиге плати кад их прими, колико буде изишо подвозни трошак. Ако буде ко новаца напријед послао, томе ћу подвозни трошак ја одмах овдје платити за књиге.

Ја молим свакога пријатеља и родољуба, коме овај оглас у руке дође, било да сам му га ја сама послала, било да га је каквом другом приликом у руке добио, било да га је у каквијем поштомача читао да би скупио што више пренумеранта, и да би се својски потрудио да се ова у правоме смислу народна-књига по народу што је више могуће распростре и чита као што то с такијем књигама у другијех народа бива, који прије свега за своју народну књижевност маре и поме се-диче.

Г. Г. скупилима који се онако својски потрудили те су ми скупили пренумеранта на: „Жишот и обичаје народа Српскога“, и Г. Г. уредницима Српскијех, Хрватскијех, и осталијех Славенскијех листова што увијек моје књижевне огласе у својим поштованим листовима штампашу, ја овдје за то лично захваљујем, и молим их, да то и сад учине. Многи од поменути Г. Г. уредника шаљу ми у таковијем приликама свагда онај број свога поштованог листа у ком су штампали мој оглас: ја им овом приликом и на томе овдје лично захваљујем.

107. **Поглавници скупилима пренумеранта на ову књигу јесу следећа Господа:**
- 300 у Београду: Саво Сретенковић, секретар министарства просвете и црквенијех дјела; — у Вараждину: С. Пешћ, гим. професор; — у Вршцу: Сима Бакић, српски учитељ; 31
- 26 у Вукосаву: Василије Марковић, трговац; — у В. Кикинди: Ђорђе Радак, одијетник; 10
- 30 у Дубровнику: Лазар Лукић, трговац; — у Ердевику: Аксентије Јанковић, трговац; 48
- 13 у Загребу: Петар Коран, официјал наумјесничкога вијеша, и Саво М. Мартиновић, 48
24. Црногорац: — у Задру: Герасим Петровић, архимандрит и члан конвенторје; — у 10
23. Загребу: В. Јагић, професор; — у Засливу: Васа Васиљевић, трговац; — у Барловицима 10
71. 59. (Сријемскијем): Јован Живановић, професор; — у Барловцу (Горњем): Никола Беговић, 10
- 15 прота; — у Битору: пош Вук Поповић; — у Манастиру Ходоци Бодрогу: Самуило Брашованов, јеромонах; — у Негушани: Младен Телечки, свешеник; — у И. Саду: Александар Гавриловић, професор, и А. Хаџић, секретар „Магиче“ Српске; — у Осијеку: Васа Атанасијевић, доктор медицине и варош. физик; — у Панчеву: Др. Пешчић, физик варошки, 27
- и С. Вранешчевић, трговац; — у Пакленици: Митар Вукотић, добротолјник; — у Пар- 10
27. овцу: Ђорђе Петровић, парох; — у Фрањеву: Младен Мацаров, биљежник, и Петрачић 68
- 63 професор; — у Сентомашу: Јован Пастић, учитељ II. класе; — у Солбору: Димитрије Поповић, парох и наумјесник; — у Српском Беољу: Ђорђе Сидибињски, учитељ; — у Слав- 30
22. ој Градишци: Косто Угришић; — у Старој Бањици: Теодор п. Мирилов, учитељ и ак-
- 8 туар; — у Српском Шибелу: Миша Паић, биљежник; — у Сљешту: Косто Војновић, од-
23. ијетник; — у Сенти: Теодор п. Брашовачки, српски учитељ; — у Старој Паланци: Петар Савић, учитељ II. разреда; — у Суботици: Буро Манојловић, одијетник, и Војкидар Вујић, 21
5. 25. ц. к. поштар; — у Телишаву: Др. Бранко Стефановић; — у Трбињу: Вук Врчević, ц. к. козуларни агент; — у Турији: Вељко Поповић, учитељ; — у Ужиче: Ђорђе Р. Пан- 5
- телић, предеједник окруж. суда; — у Шибелу: Теодор Поповић, свештеник и учитељ.

У Бечу 16. Септемврија 1869.

Ана, удовица
Вука Стеф. Караџића.

Примједба Осим оне оглашене књиге могу се код мене по назначеној цијени у Аус. вр. још следеће књиге добити: а) Српско-Њемачко-Латински рјечник, најновије издање године 1852, на великој 4-ци, 54 табака велики, комад по 8 фор.; б) IV. и V. књига Српскијех народнијех pjesама; ком. по 3 фор.; в) Херцеговачке жемске pjesме ком. по 1 фор. 50 нов. и Приправа за историју свега свијета ради дјете, по А. Ј. Шлецеру, ком. по 60 нов.

Z. N. St. G. — У Бечу у Штампарији А. Сомера и др.

I.

„ЊЕМАЧКО-СРПСКИ РЈЕЧНИК”

ИСТУМАЧНО ГА

ВУК СТЕФ. КАРАѢИЋ.

Пошто се „Одбор за издавање Вуковијех књига“ на опште захтјевање ријешно да се овај рјечник, који је остао у рукопису међу осталијем рукописима Вуковијем за штампу приуговорен, сада наштампа, расписује се ево на њега пренумерација, која ће трајати до свршетка мјесеца Фебруарија идуће 1871. год.

У овоме рјечнику биће наштампано око 45.000 *Њемачкијех* ријечи изумаченијех *чистим народним* Српским ријечима, које је Вук скупио и у своме познатома „Срско-Њемачко-Латинскоме рјечнику“ 1852. године наштампао, па као што се ово славно дјело Вуково уважило не само у Српскоме народу и читавоме Славенству, него и у цијеломе ученоме свијету, тако ће се и овоме рјечнику „Њемачко Српскоме“ који је управо као други дио поменутога Вукова рјечника, за цијело обрадовати сваки, ко се ма најмање бави са науком и ко разумије, колико то вриједи да у њему нађе са Њемачкога чисту Српску пародну ријеч. Овај рјечник биће особито важан и пушдан за Г. Г. чиновнике у Њесаревини Аустријској, гдје се у државнијем пословима многе неспретне ријечи кују, само зато, што се при превађању из Њемачкога не могу да нађу праве народне ријечи.

Величина тога рјечника биће између 18 и 20 табака а штампан ће бити па широкој осмици и на лијепој хартији са врло јасним словима. Готов ће бити о *Духовима* идуће 1871. године.

Цијена му је за пренумеранте, само 1 фор. 50 нов. Ауст. вр., или 15 гроша чарш. и ако је штампање рјечника много скупље него и какве друге књиге, а кад на свијет изиђе, повисиће му се цијена па 2 фор. Ауст. вр., или 20 гроша чарш.

Имена пренумеранта, која ми се пошаљу до свршетка Фебруарија 1871. године, бићеду па крају књиге наштампана, зато молим свакога да ми их до тога рока изволи послати онако написана, како је ко рад да се наштампају. Исто тако штампаћеду се у том рјечнику у смислу програма поменутога „Одбора“ имена онијех родољуба који су жртвовали прилоге у фонд за издавање Вуковијех књига.

Новци се напријед не ишту (ако ко хоће може их послати) него ћу ја, као и досад, у своје вријеме књиге разаслати „per Nachnahme“.

На свако 10 књига послаће се Г. Г. скупитељима по једна књига за знак захвалности па дар.

Писма с именима пренумерантскијем и с повцима нека се из царства Аустријскога шаљу па мене (Anna Karadschitch, Landstrasse Marokkanergasse Nr. 3, in Wien) а из кнежевине Србије па Гдпа *Сава Сретеновића*, начелника у министарству просвете и црквенијех дјела у *Биоград*.

Књиге ћу ја пренумерантима послати о моме трошку, а ко их послје пренумерације буде набављао, набављеће их о своме трошку.

Осим Г. Г. пријатеља и поглавнијех скупитеља, може скупитељем пренумеранта бити и сваки други родољуб Српски, коме овај оглас у руке дође а он вољу има потрудити се око тога посла.

У Бечу па Митров-дан 1870.

Ана, удовица
Вука Стеф. КараѢића.

ПОГОВОР

ОГЛАСИ НА ВУКОВЕ КЊИГЕ

Изузмемо ли полемичке брошуре и *Нови завјет* наравно, Вук је две трећине својих књига (21 од 30 укупно) најавио огласима. Неке — *Рјечник* — особито — и по више пута. Огласио је и *Црну Гору и Боку Которску*, издање на нашем језику које није ни давао у штампу. Сасвим је и разумљиво што се у оволикој мери окретао пренумерацији као начину за издавање књиге: нити је имао богатства, ни редовних прихода, бар не у почетку, нити се могао уздати у мецене. Шта више, по логици совје борбе сучелио се с многима од власти и утицаја.

Први корак у прибирању претплатника било је њихово упознавање с књигом, с роком претплате на њу, с роком изласка из штампе, с њеном претплатном ценом и сл., с личностима и пунктовима преко којих ће се добити књига. Све се то саопштавало у огласу који је представљао у неку руку и рекламу саме књиге.

Огласи су штампани као засебни листови или у периодичним публикацијама. Каткада су засебно штампани огласи имали и други, празан лист намењен за писмо „скупитељима“ претплате. По обиму чинили су мању осмину или четвртину; по тиражу кретали су се од стотинак до хиљаду-две примерака. Вук их је у почетку слао уз „Новине сербске“, претплатницима Давидовићевих новина; доцније, међутим, доставља их непосредно, уз писмо, својим пријатељима, „скупитељима“.

Огласима, ни Вуковим на жалост, није придавана потребна пажња. Нису налазили места ни у библиографијама (тек ће их Љ. Стојановић уврстити у попис Вукових радова). Превиђани су и у литератури, додиривани, у најбољем случају, узгредно. Њихов је значај, међутим, вишеструк. Наизглед шкрти и стереотипни, они зналцу могу да пруже многа обавештења, мање или више значајна и занимљива: Вукове погледе, судове, оцене, све до концепције дела, каткад у првобитном виду, техничке податке о најављеним књигама итд.

О важности језика, на пример, говори Вук у свом првом огласу на *Писменицу* (вид. оглас бр. 1, убудуће наводићу само број); о вредности народних песама и о њиховој улози у одржању и одређењу народа (бр. 2, 14, 17, 18, 20); о потреби одбира ових песама приликом штампања (бр. 2, 14); о месту пренумерације и књижарства у ширењу књиге (бр. 24); о значају народних приповедака као „угледа народног језика у прози“ (бр. 30); о народности (бр. 1, 2, 24); о историји (бр. 11); о јединству хрватског и српског језика (бр. 29) итд.

Огласни текстови могу да послуже и за упознавање Вуковог језика и лексике у његовој развојности од близу пет деценија, између 1814. и 1862. И саму реч „објављеније“, на пример, Вук касније замењује насловима или речју „оглас“ (бр. 24 и даље); такође реч *словар* — речју *рјечник* (бр. 26, 27, 28, 29). У огласима каткад објашњава извесне речи: *пренумерирати* (бр. 7); образлаже потребу облика *слављанин* (бр. 20), у чему није добио потврду времена; неке огласе штампане екавштином бр. 8, 12, 13, 14, 15, 17).

Огласи су извор података и за генезу и концепцију књиге: првобитно, на пример, Рјечник је садржавао око 18000 речи да би из штампе изашао са близу десет хиљада речи више (бр. 3, 4); сличан је случај и с пословицама: 1833. најављује Вук да ће их бити више од хиљаду, признавајући да их је преузимао из збирке Ј. Мушкатиновића које је, наравно, нашао у народу (бр. 15), а три године касније, у књизи је штампао 4091 пословицу.

Своје лексикографске концепције, т.ј. објашњење о уношењу опширних текстова о обичајима и др., чему се касније противио најприснији Вуков саборац Буро Даничић, Вук је изнео у огласу на први *Рјечник*: није, истиче он, хтео да доноси само „свопарне рјчи“ (бр. 4).

Податак да је Вук сачинио историјске списе у две књиге и да их је имао у рукопису, налазимо и у огласу (бр. 11), а образложење зашто су у *Пјеснарици* (1815) штампане и неке песме „учених људи“ дато је у огласу (бр. 2). Варијанту огласа на *Рјечник* из 1852, намењену хрватском читалачком подручју, Вук користи за одговор на замерке Јакова Будине зашто дело није штампао латиницом, зашто га је објашњавао на латинском уместо на талијанском а зашто га је назвао *Српски рјечник* (бр. 29).

Из огласа дознајемо да је уз своју другу *Пјесмарицу* (1815) Вук предвидео да донесе бакрорезни „образ“ (бр. 2); да је *Рјечник* првобитно намеравао да преводи само на немачки, не дакле, и на латински (бр. 3); да већ у *Пјесмарици* из 1815. помиње III и IV књигу народних песама, а почетком двадесетих година IV и V књигу, последњу пак није ни издао за живота (бр. 2); да је своје последње издање песама најавио у три књиге, с бржим роковима изласка из штампе (бр. 17), а тек у огласу на III књигу (бр. 23) обзнањује и IV том, у који ће уврстити песме из ослободилачких ратова Србије и Црне Горе за протеклих 170 година, до књаза Данила, у складу са својом мисијом с почетка 60-тих година између Београда и Цетиња; да је уз издање о Црној Гори на нашем језику намеравао да донесе Његошев лик и да је већ те исте, 1837. године припреман превод овог дела на три језика: на француски, енглески и руски (бр. 16).

Огласни текстови су каткад и сведоци о Вуковим неоживотвореним намерама или за живота неоствареним пословима: о издавању V књиге народних песама (бр. 14, 24, 32) над чијим је рукописом Вук, изгледа, и умро; о поменутом делу *Црна Гора и Црногорци* на нашем језику и о његовој друкчијој првобитној концепцији и композицији (бр. 16); о критикама Хаџићевих списа-животописа Караборћа и Димитрија Давидовића (бр. 25); о Немачко-српском речнику, који почиње већ 1818, а изаћи ће из штампе тек по Вуковој смрти (бр. 4).

Огласи, разуме се, нуде и многе, не и безначајне податке техничке природе: рокове претплате на најављену књигу, време њеног изласка из штампе; у напоменама Вук некад даје објашњења у вези с раније оглашеним делима (бр. 14, 17); цену књиге (претплатну и каснију, продајну); тираж (бр. 6), све до адресе стана (бр. 6, 14, 15, 17) итд.

Крајем 40-тих година, с настојањем да још што-шта уграби од смрти, истиче Вук у огласу и програм свог рада: из њега видимо да је *Живот и обичаје народа српскога* мислио да изда пре *Српских народних приповиједака* (бр. 30); (да је *Правителствујушчи совјет* замишљен свега на пет табака (бр. 31).

Из ових, особито раних текстова, дознајемо и о мрежи личности које су се старале о прибирању претплатника и претплате на Вукове књиге: у почетку он се ослања на „скупитеље“ Давидовићевих „Новина српских“; касније пак користи своју мрежу која истодобно представља и круг његових пријатеља (бр. 1, 2, 6). Огласи нам пружају и друге, техничке податке: о рибату који је Вук давао „скупитељима“, једанаести бесплатни примерак на десет продатих (4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 24, 30, 31, 32), о цени књиге, опреми и сл.

Оглас на *Рјечник* (1818) поставља пред истраживаче и једну дилему: да ли се Вукове речи да ће и *Рјечник*, као и 14 речи донетих за узор,¹ бити штампан „овако... овѣмъ истѣмъ словима“ — односе на правопис или на графичку страну слова, да ли је, према томе Вук имао намеру и да штампа дело старим правописом или је то био само тактички маневар (бр. 4)?

У штурим и уздржљивим Вуковим речима да ће у „Даници“ за 1827. донети календар по обичном мјесецослову наше цркве зналцу неће измаћи из вида опаска да је то и ауторов уступак раздраженом карловачком митрополиту који га је оптужио аустријским властима због поноровавања календара у претходном годишту (бр. 9); примедба пак да у следећем годишту „Данице“ (за 1828) неће бити ништа од граматике, очевидно је иницирана познатим приговорима неких његових пријатеља „скупитеља“ да су „овакве етимологическе ствари за садашње читатеље одвећ суве материје“ (бр. 12); најава да ће у „Даници“ за 1829. бити и попис вашара представља очевидно и Вуково прилагођавање комерцијалној намени календарске књижевности (бр. 12).

¹ Идеју да донесе у огласу и „мустру“ из *Рјечника* дао је Вуку Л. Мушички (*Вукова преписка*, II, 196).

**БИБЛИОГРАФСКИ ПРЕГЛЕД
ВУКОВИХ ОГЛАСА**

СКРАЋЕНИЦЕ

- АСАНУ — Архив српске академије наука и уметности (Београд);
- БМС — Библиотека Матице српске (Нови Сад);
- ВДМ — Вуков и Доситејев музеј (Београд);
- В. пр. — Вукова преписка, I—VII. Приредио Љубомир Стојановић. Београд, 1907—1913 (Државно издање);
- Добрашиновић — Објављенија — избор огласа на књиге и листове 1791—1871. Избор, предговор, библиографија др Голуб Добрашиновић, Београд, 1974. Ознака бр. упућује на одељак Прилог библиографији засебно издатих огласа (на стр. 200); бројке без ове ознаке представљају стране репродукција;
- Ивић — Српски рјечник (1818). Дела Вука Караџића. Приредио др Павле Ивић. Просвета, Београд, 1969;
- Кланчић — Љубица Кланчић, Шест прилога о Вуку Караџићу (Поводом стогодишњице смрти), Гласник Етнографског музеја на Цетињу, Цетиње, 1964, књ. 4, 92—94 (одељак IV Један преврћени чланак Вука Караџића);
- Ковчежић:
- I — Борислав Станковић, Четири необјављена Вукова писма, 159—163;
- III — Голуб Добрашиновић, Ка проучавању библиографије Вукових списа, 64—92;
- VII — Г. Добрашиновић, Оглас Ане Караџић на II издање „Миош Обреновић, князь Србија“, 126; Огласи на друго издање „Српског рјечника“, 127;
- XIII — Љубомир Никић, Једно непознато Вуково објављеније, 168—172; О тиражу неких Вукових објављенија, 176—178; Вукова објављенија о *Ковчежићу*, 181—183;
- Копитар — К., *Litterarische Nachricht, Oesterreichische Beobachter*, Wien, 1818, Nro 119 (29. April), 637—638;
- Кулаковски — Платонъ Кулаковскій, Вукъ Караджичъ, его дѣятельность и значеніе въ сербской литературѣ, Москва, 1882 (одељак Списокъ трудовъ и изданій Вука Караджича, стр. 237—244);
- Лит. — Литература;
- Маринковић — Вук Стеф. Караџић, О српској народној поезији. За штампу приредио и предговор написао Боривоје Маринковић. Просвета, Београд, 1964;
- Маринковић II — Borivoje Marinković, O Vukovim »Objavljenijima«. Kako se knjiga izdavala pre 100 godina, *Književne novine*, Beograd, IX/1958, br. 78 (24. oktobar), 8;
- NSB — Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Rukopisni odjel (Zagreb);
- NUK — Narodna in univerzitetna knjižnica (Ljubljana);
- Пантић — Српске народне пословице. Дела Вука Караџића. Приредио др Мирослав Пантић. Просвета, Београд, 1969;
- Прешт. — Прештампано;
- Пресн. — Преснимљено;
- Проданов — Вук Караџић, Живот и дело. Превел Ристо Проданов. Скопје, 1954;
- РОМС — Рукописно одељење Матице српске (Нови Сад);

- СГПС — Скупљени граматички и полемички списи Вука Стеф. Карацића, Београд, књ. I, 1894; књ. II, 1894—1895; књ. IV, 1914;
- СДВК — Сабрана дела Вука Карацића (Просвета, Београд):
- I — Мала простонародња славено-сербска пјеснарица (1814) Народна пјеснарица (1815). Приредио Владан Недић. 1965.
- II — Српски рјечник (1818). Приредио Павле Ивић. 1966.
- IV — Српске народне пјесме, I. Приредио Владан Недић, 1975.
- VIII — Даница. Приредио Милорад Павић, 1969.
- IX — Српске народне пословице. Приредио Мирослав Пантић, 1965.
- XII — О језику и књижевности. Приредио Берислав Николић, 1968.
- XV—XVI — Историјски списи, I—II. Приредио Радован Самарџић, 1969.
- XVII — Етнографски списи. Приредио Миленко С. Филиповић, 1972.
- XVIII — О Црној Гори Разни списи. Приредио Голуб Добрашиновић, 1972.
- XIX — Deutsch-serbisches Wörterbuch. Приредио Иван Пудић, 1971.
- XXXVI — Библиографија списа Вука Карацића. Приредио Голуб Добрашиновић, 1974;
- Српске народне приповијетке — Српске народне приповијетке и заговетке (Државно издање), Биоград, 1897; II издање, 1928; III издање, 1935; IV издање, 1937;
- Стевановић-Алексић — Из Вукове борбе за књижевни језик и правопис (Одабране стране), Просвета, Београд, 1948;
- Стојановић — Љуб. Стојановић, Живот и рад Вука Стеф. Карацића, Београда, 1924. На стр. 758—774 дата је Библиографија Вукових списа [...], претходно објављена у „Просветном гласнику“, Београд, XXXIX/1922, бр. 3—4 (март—април), 225—233; бр. 5—6 (мај—јуни), 363—372. Цифре с ознаком бр. односе се на Библиографију [...]; цифре без ове ознаке тичу се страна у књизи;
- Чубриловић — Вук Стеф. Карацић, Црна Гора и Бока Которска. Приредио Васа Чубриловић, Ново колење, Београд, 1953;
- ШФМА — Школски фонд Митрополијског архива, Архив Српске академије наука и уметности (Сремски Карловци).

1 ОБЈАВЛЕНИЕ | НА ПИСМЕНИЦУ
(ГРАММАТИКУ) СЕРБСКОГА ЄЗИКА.

Новине Србске изъ царствующега града Виенне, 1814, чло 192 (1. Септемвра), 782; чло 208 (22. Септемвра), 846.

Засебан прилог уз поменуте бројеве. Лист (22,6×18,8); слог 19,5×14,4; текст с обе стране.

Испод текста: У Виени 25га Августа 1814. Вук Стефановић.

Штампарија Јохана Шнирера, Веч.
ВМС, Р IV 25/1

Библиографија: Стојановић, бр. 5; СДВК, XII, 386—387; СДВК, XXXVI, бр. 2; Добрашиновић, бр. 10.

Прештампано: СДВК, XII, 237—239;

Преснимљено: СДВК, XXXVI, 842 (1 страна);

Литература: Стојановић, 54, 83.

2 ОБЈАВЛЕНИЕ. | о | Народнымъ пѣс-
нама Србскимъ.

Новине Србске изъ царствующега града Виенне, 1815, чло 143 (2. Юліа).

Засебан прилог уз поменути број. Лист (26,7×19,5); слог 19,5×14,4; текст с обе стране листа.

Испод текста: У Карловцѣма Сремским, 14га Юніа 1815. Вукъ Стефановић.

Штампарија Јохана Шнирера, Веч.
ВМС, Р IV 25/1; ВДМ, 687/В

Библи.: Стојановић, бр. 7; СДВК, I, 443;

¹ Огласи на књиге слати су уз бројеве „Новина србских“, не ретко са обавешћу о томе у дотичном броју. Сем оваквих прилога уз поменуте новине, у њима је било и три врсте додатака: једни су имали пагинацију новина; други — своју сопствену (уз то мањи, слог, на пола новинске стране) и трећи — без пагинације (то су махом били огласи).

СДВК, XXXVI, бр. 4; Добрашиновић, бр. 18;

Прешт.: СДВК, I, 361—364;

Пресн.: СДВК, I, 479—480; СДВК XXXVI, 844 (1 стр.); Добрашиновић, 30—31);

Лит.: Стојановић, 102; Маринковић, II, 8.

3 ОБЈАВЛЕНИЕ | о | Србскоме Рѣчнику
(Словарь, Лексиконъ, Wörterbuch).

Новине Србске у Виени, 1816, прилог уз число 88 (18. Априла), 112 (16. Маја) и 172 (23. Септемвра).

2 листа (21,1×16,7); слог 19,7×14,7.

Подно текста: У Фрушкогорском Монастыру Шишатовцу 29га марта 1816. Вукъ Стефановић.

Штампарија Шмитбауера, Веч.
ВМС, Р IV 25/1

Библи.: Стојановић, бр. 10; СДВК, XXXVI, бр. 7; Добрашиновић, бр. 21;

Прешт.: СГПС, I, 92—97; Стевановић-Алксић, 9—13; Проданов, 55—57; СДВК, II, 1—9, Ивић, 3—9;

Пресн.: СДВК, XXXVI, 846 (1 стр.);

Лит.: В. пр., I, 156, 387, 394—5, 406, 453, 648; II, 397; III, 532; Стојановић, 125—126.

4 ВТОРО ОБЈАВЛЕНИЕ [|] | о | Срб-
скоме Словару.

Новине Србске у Виени, 1818, прилог уз число 20 (9. Марта), 21 (13. Марта) и 22 (16. Марта).

2 листа (23,4×14,8); слог 18,5×10,7. Текст на 4 стране.

Испод текста: У Вечу 8/20. Марта 1818. Вукъ Стефановић.

У тексту донет отисак речи из Рјечника штампаних старим правописом.

Јерменска штампарија, Веч

ВДМ, В/43; ШФМА, св. 84, бр. 135

Библи.: Кулаковски, 239; СГПС, I, 182; Стојановић, бр. 19; СДВК, XXXVI, бр. 13; Добрашиновић, бр. 22;

Прешт.: СДВК, II, 10—14; Ивић, 10—14;

Пресн.: Добрашиновић, 32—35; СДВК, I, XIX, 455 (I стр.); СДВК, XXXVI, 847 (I стр.);

Лит.: В. пр., II, 212, 389, 420, 455; III, 72, 233, 240, 248, 476, 648; Добрашиновић, 12.

5 ОБЈАВЛЕНИЕ.

Новине Србске у Виџни, 1818, чло 58 (20. Јулија), 452.

Испод текста: У Бечу 23. Јулија 1818. Вукъ Стефановићъ.
У овом — трећем — огласу на Српски рјечник датум је очевидно по новом календару.

Библ.: Стојановић, бр. 22; СДВК, XXXVI, бр. 16;

Прешт.: СГПС, I, 187; СДВК, II, 15; Ивић, 15.

6 ОБЈАВЉЕНИЈЕ | о| трећој части народни Српски пјесама.

Новине Србске у Виџни, 1821, прилог уз число 56, 336—338.

Засебан оглас: 2 листа (25,4×20,3); слог 19,5×14; текст на три стране; тираж 200²

Подно текста (после имена „скупитеља“): У Бечу 1821. Вук Стефановић Најављена књига није тада штампана³ (забранила ју је бечка цензура);⁴ али је овај оглас важио за III књигу новог, тзв. лајпцишког издања.⁵

Јерменска штампарија, Беч

ВМС, Р IV 25/1; НУК; ШФМА, св. 125, бр. 283.

² Lieferschein. An Herrn Stephano-vitsch von Wuk liefert die Mechistari-stische Buchdruckerey, den 19-ten Juni 1821. Објавленија 200 Exempl. für Druck und Papier 7 f. Al. Schlögl. (Вукова преписка, I, 28).

³ Да је нешто од рукописа било већ сложено, показује недатирано писмо А. Schlögl-а Вуку. »Ich ersuche höflich den Correctur bogen, welchen Herr v. Copitar bekömmt von Ihm mit Admittitur unterschreiben zu lassen, und dann der Druckerey zusenden.« (Вукова преписка, I, 28).

⁴ У извештају од 31. маја 1824. гроф Седанички указује да „штампање ове свеске песама није било одобрено по споразуму са ц. кр. Тајном дворском и државном канцеларијом од 26. јануара 1822. г. из политичких разлога зато што су у њој биле песме, које су могле да послуже његовим [Вуковим] једноверницима као храна за националну мржњу против Турска“ (Архивска грађа о српским књижевним и културним радницима 1740—1880 од др-а Алексе Ивића. Београд—Суботица, 1926, 219—220). То и Вук потврђује у писму Совјету од 9. децембра 1847. (Вукова преписка, VII, 574).

⁵ Љ. Стојановић, нав. дело, на стр. 761.

Библ.: СГПС, IV, 145; Стојановић, бр. 34; СДВК, XXXVI, бр. 24;

Прешт.: Маринковић, 67—68;

Пресн.: СДВК, XXXVI, 851 (I стр.); Добрашиновић, 36—38;

Лит.: В. пр., II, 385, 455; 495, 524, 537; III, 9, 103, 104, 255, 503; IV, 13, 28, 93, 208, 217, 292; Стојановић, 193; Ковчежић, I, 160

7 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

Лист (24,4×18,5). У неким примерцима има још један лист празан, намењен очевидно писму.

Подно текста: У Бечу 1. Августа 1825. Вук Стеф. Караџић.
Позив на претплату на прво годиште Данице (за 1826).

Јерменска штампарија, Беч.

РОМС, 5510

Библ.: СГПС, IV, 150; Стојановић, бр. 48; СДВК, VIII, 837; СДВК, XXXVI, бр. 37; Добрашиновић, бр. 28;

Прешт., СГПС, IV, 150; СДВК, VIII, 529;

Пресн.: СДВК, XXXVI, 866; Добрашиновић, 39;

Лит.: В. пр., II, 577; III, 126; IV, 360, 580; V, 87, 227, 228, 339, 344; Стојановић, 271; СДВК, VIII, 837.

8 ОБЈАВЛЕНИЕ. | О другој Пештанскомъ вашару (т. е. | у месецу Августу) изићи ће: | Житје | Георгија Арсенијевића Емануела.

2 листа (18,8×11,9); слог 15,4×8,4; текст на једној страни; други лист намењен за пропратно писмо.

Подно текста: У Будиму 11. Мая 1826. Без потписа.

Универзитетска штампарија, Будим
РОМС, 5572

Библ.: Стојановић, бр. 58; СДВК, XVIII, 957; СДВК, XXXVI, бр. 39; Добрашиновић, бр. 32;

Прешт.: СДВК, XVIII, 603;

Пресн.: СДВК, XXXVI, 869;

Лит.: В. пр., III, 14; V, 118, 234, 375, 377, 423, 424; Стојановић, 293.

9 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

Лист (24,5×20,2), други део празан, намењен за писмо.
Постоји објављеније и на мањем формату (18,3×11,3); слог 14,1×8,6.

Подно текста: У Будиму 16. Августа 1826. Вук Стеф. Караџић.

Позив на претплату на Даницу за 1827. годину.

Универзитетска штампарија, Будим
ВДМ, В/28, 44

Библ.: СГПС, IV, 151; Стојановић, бр. 59; СДВК, VIII, 837; СДВК, XXXVI, бр. 40; Добрашиновић, бр. 34;

Прешт.: СДВК, VIII, 530;

Пресн.: СДВК, VIII, 912; СДВК, XXXVI, 870;

Лит.: В. пр., III, 60, 133; IV, 107; V, 118, 119, 208, 236, 238, 239, 346, 347, 424, 448; Стојановић, 293, 295; СДВК, VIII, 837.

10 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

Лист (24,5×20,3); слог 13,5×10,8.

Испод текста: У Бечу 23. Септемвр. 1827. Вук Стеф. Караџић.

Позив на претплату на *Даницу* за 1828.
Јерменска штампарија, Беч
РОМС, 5515
Библиографија: СГПС, IV, 152; Стојановић, бр. 67; СДВК, VIII, 837; СДВК, XXXVI, бр. 43; Добрашиновић, бр. 39;
Прешт.: СДВК, VIII, 531;
Пресни.: СДВК, XXXVI, 873;
Лит.: В. пр., III, 144, 263; IV, 117, 330, 597, 598, 604; V, 247-9, 424 426(?), 489, 490-1, 552; Стојановић, 314; СДВК, VIII, 837.

11 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

Лист (20,5×18,2); слог 17,3×12,8.
Испод текста: У Будиму 4. Јануарија 1828. Вук Стеф. Караџић.

Позив на претплату за књигу *Милош Обреновић* [...]

На једином засад познатом примерку овог огласа, Вук је исправио рок изласка књиге из штампе: место 1га Марта дописао је црвеном оловком са стране — 15. Априлија.

Универзитетска штампарија, Будим
Власништво Слободана Комацинића (Београд)

Библиографија: СГПС, IV, 154; Стојановић, бр. 72; СДВК, XV, 501; СДВК, XXXVI, бр. 45; Добрашиновић, бр. 43;

Прешт.: СГПС, IV, 154—155; СДВК, XV, 241—242;

Пресни.: СДВК, XXXVI, 875—876; Добрашиновић, 54—55;

Лит.: В. пр. I, 299, 666; III, 25, 152; IV, 123, 125, 126, 745; V, 253, 356, 428, 429, 491; СГСП, IV, 154; Стојановић, 316; СДВК, XV, 501.

12 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

Лист (20,6×12,7) слог 16,1×8,6.
На крају текста: У Будиму 15. Маија 1828. Вук Стеф. Караџић.

Позив на претплату на *Даницу* за 1829.
Универзитетска штампарија, Будим

ВДМ, А/29, В/46
Библиографија: СГПС, IV, 153; Стојановић, бр. 74; СДВК, VIII, 837; СДВК, XXXVI, бр. 47; Добрашиновић, бр. 45.

Прешт.: СДВК, VIII, 532;

Пресни.: СДВК, XXXVI, 879;

Лит.: В. пр., III, 604, 606; IV, 380; V, 256; СГПС, IV, 153; Стојановић, 232; СДВК, VIII, 837.

13 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

2 листа (25,5×20,5); слог 21,2×16,4. На првом листу са обе стране текст огласа; други празан, намењен писању.

Испод текста: У Земуну 17. Јануарија 1832. године. Вук Стеф. Караџић.

Позив на претплату за књигу Луке Милованова *Опит настављена к Србској сличноречности и слогомјерњу или просоди.*

Текст огласа, изузев садржаја књиге Ј. Милованова, Вук је писао својим правописом. У штампарији су, међутим, преправили („уједначили“) правопис према садржају књиге.⁶

⁶ На *Објављенију*, које је упутио Адаму Драгосављевићу, Вук је на крају дописао: „Осим садржаја књиге остало је (право објављеније моје) било написано по обичној мојој орто-

Јерменска штампарија, Беч
РОМС, 5521

Библиографија: СГПС, II, 371; Стојановић, бр. 80; СДВК, XXXVI, бр. 50; Добрашиновић, бр. 74;

Прешт.: СГПС, II, 371—373;

Пресни.: СДВК, XXXVI, 882—883; Добрашиновић, 97—98;

Лит.: В. пр., II, 388; III, 32, 608; IV, 31, 216, 381; V, 141, 263-5, 598, 678; VI, 23, 26, 149, 170; Стојановић, 418.

14 ОБЈАВЉЕНИЈЕ | о | ЧЕТВРТОЈ КЊИЗИ НАРОДНИ СРПСКИ ПЕСАМА.

Лист (23,9×18,7); слог 19,2×14,5. Постоји и примерак с два листа (други празан, намењен писму).

Испод текста: У Бечу 17. Јануарија 1833. године. Вук Стеф. Караџић.

Пре тога: Прим. [да се штампа Српска поезија Луке Милованова и позив на претплату до фебруара.]

Јерменска штампарија, Беч
ВДМ, В/48

Библиографија: Стојановић, бр. 83; СДВК, XXXVI, бр. 51; Добрашиновић, бр. 80;

Прешт.: Маринковић, 129—130;

Пресни.: СДВК, XXXVI, 884 (I стр.); Добрашиновић, 105—106;

Лит.: В. пр. I, 675; II, 393; III, 33; IV, 258, 263, 271; V, 146, 271, 403, 445, 715; VI, 175, 176, 240, 253, 351, 375; Стојановић, 420.

15 ОБЈАВЉЕНИЈЕ | о | НАРОДНИМ СРПСКИМ | ПОСЛОВИЦАМА.

Лист (26,2×21); слог 17,2×14,6. Постоји и примерак с два листа (други намењен писму).

Подно текста: У Бечу 10. Октомврија 1833. Вук Стеф. Караџић.

Јерменска штампарија, Беч
ВДМ, В/8

Библиографија: Стојановић, бр. 92; СДВК, XXXVI, бр. 54; Добрашиновић, бр. 86;

Прешт.: СДВК, IX, 355-6; Пантић, 319-20.

Пресни.: СДВК, IX, 689; СДВК, XXXVI, 888; Добрашиновић, 113;

Лит.: В. пр., I, 684; III, 242, 609; IV, 677, 679; VI, 50, 286, 384; Стојановић, 424.

16 ОБЈАВЉЕНИЈЕ | О КЊИЗИ: | ЦРНА ГОРА И | БОКА КОТОРСКА.

Лист (24,6×19,7); 18,3×14,5; тираж 1000.⁷
На крају текста: У Бечу Мјесеца Априлија 1837. Вук СТЕФ. КАРАЏИЋ.
Најављена књига није, међутим, изашла.

Штампарија Јохана Н. Претнера, Карловац

ВДМ, В/41, 81; NSB R 406

графији; но сецер и коректор, ваља да мислећи, да сам ја погрешно, *поправе*, да учине све једнако.“ (Рукописно одељење Матице српске, 5521; *Вукова преписка*, V 263—264).

⁷ *Вукова преписка*, VII, 482 (Писмо Георгија Мушицког, Карловац, 11/23. априла 1837. По писму би се рекло да је објављеније штампано у Карловцу).

Библи.: СГНС, IV, 156; Стојановић, бр. 101; СДВК, XVIII, 957; СДВК, XXXVI, бр. 66; Добрашиновић, бр. 109;
Прешт.: СДВК, XVIII, 601—602;
Пресн.: Чубриловић, 151—152; СДВК, XVIII, 1068 (I стр.); СДВК, XXXVI, 895 (I стр.); Добрашиновић, 122—123;
Лит.: В. пр., I, 527; II, 678, 800; III, 77, 613; IV, 422; V, 283, 432; VI, 161, 209, 253-4, 385, 397, 517; VII, 481, 482, 487, 488; Стојановић, 449.

17 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

2 листа (29,9×22,4); слог 23×17,6; текст на обе стране првог листа, а други лист је празан, намењен за писмено саопштење; тираж 1880.⁸

Испод текста: У Бечу 1. Маија 1840.
ВУК СТЕФ. КАРАЏИЋ.

Позив на претплату на прву књигу новог, бечког издања народних песама. Јерменска штампарија, Беч.

ВДМ, Г/178

Библи.: Стојановић, бр. 194; СДВК, XXXVI, бр. 68; Добрашиновић, бр. 110;
Прешт.: Маринковић, 169—172; СДВК, IV, 545—547;

Пресн.: СДВК, XXXVI, 897 (I стр.); Добрашиновић, 130—131; СДВК, IV, 805 (II стр.)

Лит.: В. пр. II, 687, 689; III, 48, 277, 546, 547, 583, 617-9; IV, 38, 437, 687; V, 51, 433, 502; VI, 51, 163, 219, 262, 305, 306, 307, 308, 310; VII, 457, 459, 460, 490, 492, 571, 596, 598, 613, 737; Стојановић, 530.

18 KNJIŽEVNO OBJAVLJENJE.

Danica ilirska, Zagreb, VI/1840, 30 (25. Serpnja), 120.

Краћа, у језичком смислу „похрваћена“ редакција претходног објављенија.⁹
Библи.: Ковчежић, III, 78; СДВК, XXXVI, бр. 69.

19 OBJAVLJENJE.

Danica ilirska, Zagreb, VII/1841, 2 (9. Šećnja), 8.

Оглас на I књигу народних песама бечког издања послат уз Вуково писмо Вјекославу Бабукићу од 13/25. децембра 1840.

Писмо је објавио В. Бабукић у тексту *Serbsko-ilirske narodne pjesme*, уз који је дао уводну и завршну напомену.

Библи.: СДВК, XXXVI, бр. 70.

20 [Оглас на другу књигу Српских народних пјесама].

2 листа (28×22,3); слог 18,8×18,6; на првом листу текст с обе стране, а други лист је празан, намењен за писање; тираж 2000.¹⁰

⁸ Љубомир Никић, *О тиражу неких Вукових објављенија*, Ковчежић, XIII, Београд, 1975, 176.

⁹ Вук је препоручио Станку Вразу да поменути оглас донесе и у »Danici ilirskoj« (Писмо од 7/19. јула 1840 — Nacionalna sveučilišna biblioteka u Zagrebu, Rukopisni odjel, Ostavina S. Vraza, 398 lb).

¹⁰ Љ. Никић, нав. дело, 176.

Испод текста: У Бечу 1. Јунија 1844.
Вук Стеф. Караџић.

РОМС, 1979

Библи.: СДВК, XXXVI, бр. 83; Добрашиновић, бр. 120;

Прешт.: Danica horvatska, slavonska i dalmatinska, Zagreb, X/1844, бр. 28 (13. Serpnja), III-112. (Наслов: Književni oglas (Poziv k predplati na drugi svezak naših narodnih pesama); Србске народне новине, Пешта, VII/1844, бр. 51 (25. Јунија), 204; бр. 52 (2. Јулија), 204 [! 208]. (Наслов: Објавление, у рурорци Огласитель);¹¹ Zora dalmatinska, Zadar, I/1844, бр. 35 (26. kolovoza), 280. (Наслов: Objavljenje); Kmetijske in rokodelske novice, Ljubljana, III/1844, št. 41 (9. oktobar), 164 (наслов: Oznanilo); Маринковић, 197—198;

Пресн.: СДВК, XXXVI, 907 (I стр.); Добрашиновић, 137—138;

Лит.: В. пр., III, 50; IV, 43, 456; VII, 721-2; Стојановић, 647.

21 [Оглас на другу књигу Српских народних пјесама].

Србске новине, Београд, XI/1844, бр. 59 (22. Јулија), 236; бр. 60 (26. Јулија), 240; бр. 61 (29. Јулија), 244 (штампан старим правописом).

[Испод текста:] У Бечу 1 Јунија 1844.
Вук Стеф. Караџић.

Овај оглас сачињавају изводи из претходног огласа (бр. 20).

Библи.: Стојановић, бр. 117; СДВК, XXXVI, бр. 83; Добрашиновић, бр. 120 (напомена);

Лит.: Стојановић, 647.

22 ОБЈАВЉЕНИЈЕ.

Лист (20,3×12,3); слог 13,6×9,4; тираж 600.¹²

Испод текста: У Бечу 8. Јануарија 1845. Вук Стеф. Караџић.

Позив на претплату за III књигу народних песама.

Власништво Љубомира Никића (Београд).

Библи.: Ковчежић, XIII, 168—172;

Пресн.: Исто;

Лит.: Исто.

23 ТРЕЋА КЊИГА СРПСКИЈЕХ НАРОДНИЈЕХ ПЈЕСАМА.

Србске народне новине, Пешта, IX/1846, числ. 23 (21. Марта), 92;

¹¹ У напоменама испод неких огласа указано је ко прима претплату: у »Danici horvatskoj, slavonskoj i dalmatinskoj« стоји — »U Zagrebu prima predplatu g. Vekoslav Babukić, advokat«! У »Србским народним новинама« — »Пренумеранте прима „Учредничество овы новина. Учредн.“ — Позив за претплату на ову књигу објавио је и Дим. Владисављевић у „тршћанским новинама“, судећи по његовом писму Вуку од 23. новембра 1844 (Вукова преписка, IV, 456).

¹² Љубомир Никић, *Једно непознато Вуково објављеније*, Ковчежић, XIII, 168—172.

числ. 24 (24. Марта), 96; числ. 26 (31. Марта), 104.

Испод текста: У Вечу 16/28 Марта 1846. Вук Стеф. Караџић.
Библи.: СДВК, XXXVI, бр. 87.

24 НОВА КЊИГА.

Лист (28×22,9); слог 21,4×16,8; текст с обе стране; тираж 1500¹³
Подно текста: У Вечу 8. Јануарија 1849. Вук Стеф. Караџић.

Оглас о другом издању Српских народних пословица, Растуран је уз број 8 листа „Напредак“ од 10. фебруара 1849. „Данашњем листу нашем прилажемо оглас Вука Стефан. Караџића на „Народне српске пословице““, напоменуто је Уредништво на 4. страни поменутог броја.

Јерменска штампарија, Беч
ВДМ, В/50

Библи.: СПС, IV, 158; Стојановић, бр. 133; Ковчежић, III, 70; СДВК, XXXVI, бр. 96; Добрашиновић, бр. 135;

Прешт.: Danica ilirska, Zagreb, XV/1849, br. 11 (10. Veljače), 47—48; Српске новине, Београд, XVI/1849, бр. 10 (1. фебруар), 37; СПС, IV, 158—160 (недовршено); СДВК, IX, 357—360; Пантић, 321—324;

Преси.: СДВК, IX, 695—696; СДВК, XXXVI, 916 (I стр.); Добрашиновић, 149—150;

Лит.: В. пр., III, 316, 317, 327; IV, 48, 505; VI, 551; Стојановић, 650.

25 ОПЕТЪ НОВА КЊИГА.

Српске новине, Београд, XVI/1849, бр. 30 (12. Априлија), 118; бр. 32 (16. Априлија), 128; бр. 33 (19. Априлија), 132; бр. 34 (21. Априлија), 136.

Испод текста: У Вечу 5. Априлија 1849. Вук Стеф. Караџић.

Обавест о другом издању Пословица и о Ковчежићу.

Штампано старим правописом.

Библи.: Стојановић, бр. 134; СДВК, XVII, 510; СДВК, XXXVI, бр. 98;

Прешт.: Danica ilirska, Zagreb, XV/1849, br. 23 (5. svibnja), 144 (наслов: Opet nova knjiga); Slovenija, Ljubljana, II/1849, št. 38 (1. Maj), 152 (наслов: Nova knjiga; дословно прештампан текст из »Danice ilirske«); СДВК, IX, 361, XVII, 415; Лит.: Стојановић, 668.

Оглас је и засебно издат у 1500 примерака,¹⁴ од којих није ниједан познат.

26 Гоглас о исправци цене „Ковчежића“.

Српске Новине, Београд, XVI/1849, бр. 64 (2. Јулија), 252; бр. 65 (5. Јулија), 256; бр. 66 (7. Јулија), 260.

Полно текста: У Вечу 23 Јунија 1849. Вук Стеф. Караџић.

Лит.: Ковчежић, XIII, Београд, 1975, 181—183.

Преси.: Исто, 183.

¹³ Љ. Никић, *О тиражу неких Вукових објављенија*, нав. дело, 177.

¹⁴ Исто.

¹⁵ Исто.

27 СРПСКИ РЈЕЧНИК.

Лист (28,9×20,8); слог 19,8×15,5; текст с обе стране; тираж 300.¹⁵

Подно текста: у Вечу 17. Септемврија 1851, Вук Стеф. Караџић.

Оглас на друго издање Српског рјечника.

Јерменска штампарија, Беч

ВДМ, В/51

Библи.: Ковчежић, III, 70; СДВК, XXXVI, бр. 103; Добрашиновић, бр. 138;

Прешт.: Јужна пчела, Темишвар, I/1851, число 8 (31. Октобар), 32; число 9 (3. новембар), 36; число 10 (7. Новембар), 40. Српске новине, Београд, XVIII/1851, бр. 118 (16. Октобар), 452 (Српски рјечникъ); Narodne novine, Zagreb, XV22/1851, br. 236 (14. Oktobar), 679.

Slovenska bčela, Celovec, II/1851, št. 9 (1. novembar), 141 (Текст из првог тасуса у крајим изводима и препричавању; у напомени-препорука Уредништва, тј Антона Јанежића.)

Преси.: СДВК, XXXVI, 921 (I стр.); Добрашиновић, 151—152.

Лит.: В. пр., II, 725, 726; III, 198, 361, 364, 365; V, 285; VI, 251, 264; VII, 729.

28 СРБСКИ РЈЕЧНИКЪ.

Српске новине, Београд, VIII/1851, бр. 129 (13. Новембар), 496; бр. 131 (17. Новембар) 504.

Заглавље: У Вечу. 5. Нов[ембра] 1851.

[Обавест да ће Српски рјечник бити сав штампан до Божића].

Библи.: СДВК, XXXVI, бр. 104.

Лит.: В. пр. III, 365.

29 СРПСКИ РЈЕЧНИК.

Лист (28,9×21,1); слог 19,8×15,5; текст с обе стране; тираж 250.¹⁶

Испод текста: У Вечу 18. Нојемврија 1851. Вук Стеф. Караџић.

Текст је сково истоветан као и у огласу под бр. 27. Разлике су у подацима о броју штампаних табака и року штампања Рјечника: у огласу бр. 26. стоји четрдесет табака; више од двије трећине књиге и [рок изласка из штампе] неколико месеца; у овом огласу — педесет табака; књига већ готово саспјелемаштампана и [рок] неколико недјеља

Јерменска штампарија, Беч

ВДМ, В/51

Библи.: Стојановић, бр. 142; СДВК, XXXVI, бр. 105; Добрашиновић, бр. 141;

Лит.: Стојановић, 654.

30 SERPSKI RJEČNIK.

Narodne novine, Zagreb, XVII/1851, br. 268 (21. studenoga), 765.

Испод текста: У Вечу 18. studenoga 1851. Вук Стеф. Караџић.

Библи.: Klančić, 93—94; СДВК, XXXVI, бр. 106;

Прешт.: Glasnik dalmatinski, Zadar, III/1851, br. 95 (28. Studenog), 4;

Osservatore dalmato, Zara, III/1851, br. 190 (28. novembar), 4. (Наслов: Dizionario Serbo.) На талијанском језику. Испред Вуковог текста штампана напомена уредника листа Јакова Вудине, у којој се, уз препоруку Рјечника, понављају ранији приговори изнети у истом листу (1851, бр. 167 од 19. октобра,

¹⁶ Исто.

1—2), на које Вук у огласу делом и одговара. Подно огласа: Vienna 18 novembre 1851. Vuk Stefanović Karadžić.

Лит.: Klančić, 92—94.

Иако истог датума, овај оглас се разликује од претходног огласа, представља варијанту намењену хрватском подручју. Први пасус у њему чини оглас од 5. новембра (бр. 27), у коме је реч Србин замењена речју домородац; остали текст је Вуков одговор на замерке Јакова Ђудине¹⁷ зашто Рјечник није штампан латиницом, зашто су речи објашњаване на латинском а не на италијанском¹⁸ и зашто је дело названо Српски рјечник.

31 СРПСКЕ НАРОДНЕ ПРИПОВИЈЕТКЕ.

Лист (26×16,5); слог 18,7×12,7; тираж 1000.¹⁹

Полно текста: У Бечу о Сретенију 1852. Вук. Стеф. Караџић.

Позив на претплату.

Оглас је такође слат уз извештај број примерака Српског рјечника, налепљен на унутрашњој страни задње корице. Јерменска штампарија, Беч

АСАНУ, 8552/30 (12)

Библи.: Стојановић, бр. 144; СДВК, XXXVI, бр. 108; Добрашиновић, бр. 143; Прешт.: Српске народне приповијетке, 1897, 420—421; 1928, 1935, 1937, 350;

Пресн.: Добрашиновић, 155.

Лит.: В. пр. III, 201; Стојановић, 651.

32 У Бечу се штампа књижица: | Правителствујућий Совѣтъ Сербскій | за времена Караџорђејева, или оти мање ондашњијех великаша око власти.

Лист (23,3×15,2); слог 16,1×9,6. Текст на три стране; последња, четврта — празна. Подно текста: У Бечу на бадњи дан 1859. Вук Стеф. Караџић.

Нешто ниже: У штампарији Јерменскога манастира.

Оглас на „Правителствујућий совѣтъ сербскій [. . .]

АСАНУ, 8552/30 (13)

Библи.: Стојановић, бр. 151; СДВК, XVI, 454, 552; СДВК, XXXVI, бр. 19; Добрашиновић, бр. 161;

Прешт.: Српски дневник, Нови Сад, IX/1860, бр. 5 (17. јануар), 4;

Српске новине, Београд, XXVII/1860, бр. 13. (28. јануара), [4] (текст сложен у мањи број пасуса); СДВК, XVI, 285—286;

Пресн.: СДВК, XXXVI, 931 (I стр.); Добрашиновић, 162—164;

Лит.: Стојановић, 669.

33 КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Лист (19,7×13); слог 15,8×8,6; текст с обе стране.

Испод текста: У Биограду 9. Марта 1862. Вук Стеф. Караџић.

¹⁷ Osservatore Dalmato, Zara, 1851, No 167 (19. oktobar), 1—2.

¹⁸ Још 1816. год. Павле Соларић је тражио од Вука да речи у Рјечнику објасни на талијанском месту на латинском (Вукова преписка, II, 394).

¹⁹ Љ. Никић, нав. дело, 177.

Позив на претплату за IV књигу народних песама.

Јерменска штампарија, Беч

ВДМ, В/35,52

Библи.: СГПС, IV, 148; Стојановић, бр. 156; СДВК, XXXVI, бр. 123; Добрашиновић, бр. 178;

Прешт.: Видовдан, Београд, II/1862, бр. 31 (13. Март), [3];

Србобран, Нови Сад, II/1862, бр. 23 (22. марта), [4];

Српски дневник, Нови Сад, XI/1862, додатак к броју 24 (24. март), 5;

СГПС, IV, 148—149; Маринковић, 216—217. Пресн.: СДВК, XXXVI, 936 (I стр.); Добрашиновић, 168—169;

Лит.: В. пр., III, 230; Стојановић, 648.

34 [Оглас на књигу] (Montenegro und die Montenegriner).

Allgemeine Zeitung, Augsburg, 1837, Ausserordentliche Beilage zur No 129 и 130 (21. März), 517.

[Испод текста:] Stuttgart und Tübingen, im März 1837 J. G. Gottatsche Buchhandlung

35 [Оглас на бечко издање народних песама].

Pesther Tageblatt, Pesth, 1840, Beilage zum . . . Nro 151 (26. Juni), 416a.

У Вуковој оставини (АСАНУ, 8552/30 (19^а)) чува се овај текст с Вуковим (?) исправкама:

vermehrte уместо verbesserte; на маргини дописано Zu 40 Bogen Velin Papier да би се дometнуло уз реч Band; испод текста написано: Pest — Juni 1840

Лит.: В. пр., V, 312.

36 [Оглас на бечко издање народних песама].

Allgemeine Zeitung, Augsburg, 1840, Beilage zur Nr. 234 (21. August), 1863; Nr. 241 (28. August), 1918; Nr. 250 (6. September), 1992.

Лит.: В. пр., IV, 440; 440; VII, 742.

37 Объявление о Словарѣ.

Русскій архивъ, Москва, 1873, VII, 1216—1217 (Нилъ А. Поповъ, Письма Платона Атанацковича, Вука Караџича, Миклошича и Колара къ Н. И. Надеждину).²⁰

²⁰ Текст овог огласа Вук је послао Николају Ивановичу Надеждину, уз писмо од 6. априла 1851. Слаган је био тек 19. табак Рјечника. Као што видимо, у временском смислу то би био и први текст огласа на издање Рјечника. Није познато да ли је и објављен, премда га је Вук с тим циљем и послао. „Ја би желео, — указује Вук — чтобы Вы или И. И. Срезневскій написали о немъ что нибудь въ тамошнихъ газетахъ и потрудились бы собрать мнѣ побольше подписчиковъ (цѣна 4 руб. сер. съ пере

Прешт.: Ковчежић, књ. VII, Београд, 1966, 127 (Г. Добрашиновић, *Огласи на друго издање „Српског рјечника“*).
Лит.: Исто.

- 38 *Књижевни оглас*. | У Бечу је изашла нова књига: | „Приправа за историју свега свијета | ради дјецe. | Предео с немачкога по А. Л. Шленеру покојни Димитрије Владисављевић | бивши учитељ при Српској школи у Трсту, а прегледао и наштампао | у очи смрти своје Вук Стеф. Караџић“.
Србске новине, Београд, XXXI/1865, бр. 47 (29. Априла), 206;

[Испод текста:] У Бечу, 2. Априлија 1865. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.

Прешт.: Напредак, Нови Сад, XVIII/1865, бр. 33 (29. април), 4.

- 39 **КЊИЖЕВНИ ОГЛАС**. | Управо сада изађе на свијет књига под именом: | „СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ, | скупио их | Вук Стеф. Караџић. | Књига пета, | у којој су пјесме јуначке новијих времена о војевању црногорском. | Трошком народнијех прилога“.
Србске новине, Београд, XXXII/1865, бр. 78 (17. јули), 360.

Испод текста: У Бечу 20. Јунија 1865. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића. Позив на претплату за објављену у књигу српских народних пјесама.

- 40 [Позив на претплату на књигу Српске народне пјесме из Херцеговине (женске)].
Застава, Нови Сад, I/1866, бр. 21 (21. април), [4] 21.²¹

Испод текста: У Бечу, 20. Марта 1866. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.

- 41 *Књижевни оглас*.
Ковчежић, VII, Београд, 1966, 126.

[Испод текста:] У Бечу — 867. А. Караџић.

Постоје два рукописна концепта (АСАНУ, 8699/2321).

- 42 „Живот | и обичаји народа српскога | (описао их и за штампу приуговорио) | Вук Стеф. Караџић“

Лист [1] (30×23,5); слог 25,2×18; текст с обе стране.

[Испод текста:] У Бечу 10. Јулија 1867.

сылкою). Для такой статьи посылаю Вамъ кои-что написанное здѣсь на особенномъ листѣ. Если будетъ возможно, постараю послать Вамъ и нѣскольکو напечатанныхъ листовъ, дабы Вы видѣли, что будете хвалитъ“.

²¹ Рукописни текст овог огласа датиран је 15. марта 1866 (АСАНУ, 8699/2320).

Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.
[При дну:] Z. N. St. G. — У Бечу у штампарији Л. Соммера.²²
ВДМ, V/36, 81

Библи.: СДВК, XVII, 510; Добрашиновић, бр. 221;

Прешт.: Видовдан, Београд, VII/1867, бр. 191, 2; Напредак, Нови Сад, XX/1867, бр. 72 (10. септембар), [3—4]; СДВК, XVII, 416—418.

Преси.: [atomir] P. Vukanović, V. St. Karadžić: *Zivot i običaji naroda srpskoga. Izdala Srpska književna zadruga, kolo 50, knj. 340, Beograd 1957, 8°, str. 1—348. Za štampu pripremio Branislav Miljković, Glasnik Muzeja Kosova i Metohije, knj. VII—VIII (1962—1963), Priština, 1964, 490—491; Добрашиновић, 173—179.*

Лит.: СДВК, XVII, 510.

- 43 *Књижевни оглас*. | „Српске народне приповијетке“ | које је скупио и на свијет издао | Вук Стеф. Караџић. | (Друго умножено издање).

Лист (28×22,3); слог 23,5×18; текст с обе стране листа.

[Испод текста:] У Бечу 16. Септемврија 1869. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.

[При дну:] Z. N. St. G. — У Бечу у Штампарији L. Sommera и др.²³

VMS, R IV 25/1

Прешт.: Јединство, Београд, I/1869, бр. 179 (31. октобар), 486 (Прва половина екавизирана; изостављена имена скупитеља, а уместо њих стоји: Скупљач предплатника на ову књигу у Београду је: г. Сава сретеновић, I. секретар министарства просвете и црквенијех дела: такође Примједба место Примједба); Србија, Београд, III/1870, бр. 149 (5. јануар), 518.

Препричано у листу „Матрица“. Нови Сад, IV/1869, бр. 29 (20. октобар), 686.

- 44 *Књижевни оглас*. | I. | „Немачко-српски рјечник“ | истумачио га | Вук Стеф. Караџић.

Лист (30,2×23); слог

[Испод текста:] У Бечу на Митровдан [26. X/7.XI] 1870. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.

Штампарија Леополда Зомера (Sommer-a)²⁴

Прешт.: Српске новине, Београд, XXXVIII/1871, бр. 10 (23. јануар), 41. СДВК, XIX, 325—326

²² Текст на руском овог огласа упућен је и листу „Санктпетербургскія Вѣдомости“ (АСАНУ, 8699/2959).

²³ Постоји и нешто друкчији, непотпуни рукописни текст овог огласа (АСАНУ, 8699/2322).

²⁴ Рукописни текст овог огласа чува се у Архиву САНУ, под бр. 8699/2326; под истим бројем је и обавест и о продужењу претплате; сачуван је такође рукописни текст обавештења о изласку из штампе овог дела (АСАНУ, 8699/2650).

- 45 II. Што се тиче прештампавања | I. II и III. књиге | „Српскијех народнијех пјесама“ | које је скупио и на свијет издао | Вук Стеф. Караџић.
Српске новине, Београд, XXXVIII/1871, бр. 10 (23. јануар), 42.
[Испод текста:] У Вечу на Митров-дан [26.X/7.XI] 1870. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.²⁵
- 46 Продужење пренумерације | на: | „Њемачко-српски рјечник“ | истумачио га | Вук Стеф. Караџић. | и | на ново издање | I. II. и III. књиге | „Српскијех народнијех пјесама“ | које је скупио и на свијет издао | Вук Стеф. Караџић.
Панчевац, Панчево, III/1871, бр. 42 (23. мај), 4.
Подно текста: У Вечу 1. маја 1871. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.²⁶
- 47 „Српске народне приповијетке“. | Вука Стеф. Караџића. | Друго јако умножено издање год. 1870.
Глас Црногорца, Цетиње, I/1873, бр. 30 (10. новембар/22. студени), [3].
Подно текста: У Вечу, 1. Октобра 1873. Ана удовица Вука Стеф. Караџића.
Обавест да још има од поменуте књиге за продају; у Примјетби побројано још седам књига и њихове цене: Српски рјечник (1852), Њемачко-српски рјечник; IV и V књига народних песама, Примјери српско-славенскога језика, Правитељствујушчи совјет, Приправа за историју свега свијета и Српске народне јесме из Херцеговине.
- 48 Позив на пренумерацију | на најновије издање | I, II, и III књиге | Српскијех пјесама“ | Скупио их и на свијет издао | Вук Стеф. Караџић.
2 листа (30,4×24); слог 23×17,1; текст на три стране.
[Испод текста:] У Вечу, у очи Вожића 1874 Ана, удовица Вука Стеф. Караџића.
Рок претплате 15. фебруар преправљен руком у 28. фебруар.
[При дну:] Z. N. St. G. — У Вечу у штампарији Л. Соммера и др. ВДМ
Прешт.: Српске новине, Београд, XLIII/1875, бр. 11 (15. јануар), 52.
(Изнад наслова: Књижевни оглас).
Глас Црногорца, Цетиње, III/1875, бр. 2 (13. јануар/25. сјјечањ), [4]. (Наслов: „Српске народне пјесме“ скупио их и на свијет издао Вук Стеф. Караџић).
Овде рок претплате 15. фебруар није преправљен у 28. Јебруар.
- 49 Ново издање I. II. и III. књиге | „Српскијех народнијех пјесама“ | које је скупио и на свијет издао | Вук Стеф. Караџић.
Глас народа, Нови Сад, V/1875, бр. 19 (9. мај), 152.
Подно текста: У Вечу 16 априла 1875. Ана удовица Вука Стеф. Караџића. [У рубрици Књижевност.] Обавест да је II књига изашла из штампе.
Прешт.: Јавор, Нови Сад, [II]/1875, бр. 14 (10. мај), 448. (Текст местимично друкчији: Пре наслова стоји Књижевни оглас; није датиран; уместо најстаријег (времена) — најстаријих; додате речи: и да је сада разишљем, затим (али поштарину сам да плаћа) и уз то.)

²⁵ Рукописни текст овог огласа налази се у Архиву САНУ, бр. 8699/2326.

²⁶ Постоји и рукописни текст овог огласа (АСАНУ, 8699/2324, 2334).

ЛИЧНОСТИ
(у огласима)*

- Аделунг Јохан Кристоф 15
 Андрејевић Аксентије 6, 8
 Антић Станислав 19
 Антоновић Георгије (Борџије) 11, 19
 Апостоловић Мирко 12
 Арсић Евстахија 19
 Арсић Сава 6, 7, 11
 Атанасијевић Василије 56, 67, 68, 74,
 76
 Атанацковић Павле 6, 8, 11, 20
- Бакић Сима 76
 Беговић Никола 67, 68, 74, 76
 Белостенец Иван 9
 Берић Јован 11, 19, 26
 Биргер Готфрид Аугуст 29
 Борић Атанасије 8
 Бошковић Петар 6, 7, 11
 Брановачки Теодор пл. 76
 Браћа Поповић 6
 Браћа Рогулић 19
 Брашованов Самуило 76
 Бркић Сава 11
 Брлић Андрија Торквато 56, 67, 74
 Брчић Иван 56
- Вајс 29
 Василијевић Василије 19, 56, 67, 68, 74
 Виншер 29
 Високи Стефан 50, 53
 Витковић Јован 7
 Владисављевић Димитрије 34, 67
 Владисављевић Михаило 6, 8, 11
 Влаховић Атанасије 11
 Војновић Коста 67, 68, 74, 76
 Војновић Никола 68
 Волић Урош 6, 8, 11
 Волтици Јосип 9
 Врањешевевић Н. 67, 68
 Врањешевевић С. 74, 76
 Врчевић Вук 56, 67, 68, 70, 74, 76
 Вујић Божидар 67, 68, 74
 Вујић Данило 67
 Вујић Јован 6, 8, 11
- Вукашиновић Александар 68
 Вукотић Митар 76
 Вулко Петар 6
- Гавриловић Александар 67, 68, 74, 76
 Гавриловић Гаврило 11
 Гавриловић Јован 19, 45, 48, 51, 54, 56,
 57
 Гавриловић Трифун 6, 8
 Гагић Јеремија 19
 Гершић Григорије 19
 Глибоњски Борђе 76
 Грасбергер Франц 56
 Грим Јакоб 64
 Грвић Исак 6, 18
 Грвић Јефрем 6
 Грујић Јоаким 12
- Давидовић Димитрије 19, 44, 46
 Делабела Арделио 9
 Демелић Василије 6, 8, 11
 Добровојевић Арон 19
 Дуклијан (Diokletian) 39
- Борђевић Јован 56
 Борђевић Петар 20
- Емануел Георгије Арсенијевић 22
 Емануел Павле Арсенијевић 19
- Живановић Јован 76
 Живановић Самуило 20
 Живковић 6, 8
 Живковић Јован 11, 19
 Живковић Никола 19
- Захарић Јефтимије 12
 Захарић Теодор 12
- Ивановић Јефтимије 6, 8, 11
 Ивановић Михаило 6, 8
- Јагић Ватрослав 76
 Јамбрешић Андрија 9
 Јанковић Аксентије 76
 Јанковић Димитрије 6, 8, 11
 Јанковић Јован 8

* Имена су дата по савременом изговору, а бројке означавају странице књиге.

Јовановић Борђе 67, 68, 74
Јовановић Јован Змај 67, 68
Јовановић Михаило 6
Јовановић Михаило 8, 11
Јовановић Петар 34
Јовановић Теофан 8, 11, 19
Јоцковић Исаја 19

Кавић Сима 6, 19
Калиновић Тома 19
Кампе Ј. Х. 15
Кара-Борђе 44, 46, 55
Караџић Ана 61, 67, 68, 70, 71, 72, 74,
75, 76, 77
Караџић Димитрије 59, 67, 71
Карло Велики 7
Качић Миошић Андрија 18
Кенгелац Лука 6, 8, 11, 19
Кенгелац Павле 11
Киријан 64
Кирилов Теодор пл. 76
Кисић Лука 6, 7, 19
Кисић Сима-Симеун 6, 8, 11
Константин 39
Копитар Јернеј Бартоломеј 12, 14
Кораћ Петар 68, 74, 76
Кота Јохан Георг 34, 63
Краљевић Бенедикт 11
Краљевић Марко 39, 50, 53
Кудаоглу (Колаоглу) Петраки (Пе-
траћ) Д. 12, 19
Күнић Јанко 8
Купусаровић Аксентије 12
Курџбек Јозеф 9

Лазаревић 8
Линде Богумил Самуел 9
Личинић Андреј 20
Лучић Лазар 67, 74, 76

Максимовић Аврам 8, 11
Максимовић Максим 11
Максимовић Н. 6
Маливук Борђије 20
Манојловић Гаврило 19
Манојловић Бүро 76
Манујловић Мојсеј 11
Марковић Василије 56, 67, 68, 74, 76
Марковић Самуило 6
Мартиновић Саво Матов 68, 74, 76
Маџаров Младен 67, 68, 74, 76
Милеуснић Тодор 20
Милованов Георгијевић Лука 28, 31
Миловук Јосиф 19, 22, 23, 27, 29
Милошевић Емануил 11
Милошевић Рафаил 12
Милутиновић Урош 56
Миоковић Борђе 19
Миоковић Јован 20
Мировић 6, 8, 11
Мушкатиоровић Јован 32

Настић Јован 76
Недељковић 6, 8
Ненадовић 8
Ненадовић Јаков 12
Ненадовић Матија 12
Ненадовић Самуило 6, 7, 11

Николајевић Молер Петар 12
Николајевић Никола 19
Николић Гаврило 6, 8, 11

Обрадовић 6, 8
Обреновић Јеврем 20
Обреновић Милош 25, 26, 72
Обреновић Михаило 58, 72
Омчикус Гаврило 19
Орлушић Викентије 8
Орушић Викентије 6

Павковић Михаило 8, 11, 12
Павловић Јаков 8
Панић Аврам 8, 20
Панић Миша 76
Пантелиј Борђе Р. 67, 68, 76
Пачић Јован 20
Пеичић Константин 67, 68, 74, 76
Петковић Атанасије 6
Петрановић Герасим 67, 74, 76
Петрачић Фрањо 76
Петровић Аугустин 11
Петровић Вилип 19
Петровић Данило 58, 59, 68
Петровић Борђе 76
Петровић Јанко 12
Петровић Петар II Његош 34
Плевицки Димитрије 6
Полит-Десанчић Михаило 67
Поповић 6, 8, 11
Поповић Вељко 76
Поповић Вук 56, 67, 68, 74, 76
Поповић Димитрије 56, 67, 68, 74, 76
Поповић Борђе 19
Поповић Јован 8, 11
Поповић Јован Станислав 11
Поповић Лазар 19
Поповић Митар 29
Поопвић Мојсије 20
Поповић Спирос 67, 68
Поповић Станислав 6, 8
Поповић Теофан 76
Поповић Тома 8
Поповски Јован 11

Радак Борђе 67, 68, 74, 76
Радаковић Мијаило 19
Радаковић 11
Раденковић Лазар 20
Радичевић Теодор 56
Радоњић Миљко 8
Рајачић Јосиф 11, 19
Рајић Јован 25
Ранковић Максим 19
Ристић Петар 20

Савић Петар 76
Сарајлић Симеон 11
Секулић Павле 19
Сиббињанин Јанко 50, 53
Соларић Павле 12
Спаић 19
Срдић Сима 20
Сретеновић Миле 19
Сретеновић Сава 75, 76, 77
Стајић Васа 6
Станковић Стефан 11

Стефан Душан 39
Стефановић др Бранко 76
Стефановић Димитрије 11
Стефановић Лазар 56
Стоишић Константин 11
Стојадиновић Светозар 56
Стојановић Алексије 6, 8, 11
Стојановић Исидор 19
Стојановић Матија 19
Стојковић 8
Стојковић Андрија 56
Стули Јоаким 9
Сукњаић Бирић 19
Телечки Младен 76
Теодоровић Драга 6, 8, 11
Тирка Теодор Деметар 16, 20, 21, 39,
41, 42, 43
Ткалац Имбро Игњатијевић 56
Тодоровић Јован 19
Токајлић Јован 19
Травица Михаило 11

Угринић Косто 76

Филиповић Стефан 8, 11, 19
Филковић Јаков 19
Фрушић Димитрије 20

Хајм 9
Хацијћ Антоније 56, 67, 68, 74
[Х]ацић Јован 19
Хребељановић Лазар 39

Цветковић Бирило 20
Ценић С. 76

Чавргов Петар млађи 11
Чакоје Петар 8, 11
Чупић Данило 11

Шлецер Аугуст Лудвиг 67
Шрајбер 29

МЕСТА

(у огласима)

Ада 19
Америка 35
Арад 6, 7, 11, 19
Аустрија 11, 35, 39, 55, 58, 70, 72, 73, 74,
75, 77

Баја 6, 7, 11, 19
Банат 11, 34
Бања 55
Бачка 11, 34, 75
Бела Црква 6, 8, 12
Београд 12, 19, 34, 45, 48, 51, 54, 56, 57,
59, 67, 68, 70, 74, 75, 76, 77
Беч 6, 8, 12, 16, 17, 19, 21, 24, 30, 31, 32,
34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73,
74, 75, 76, 77

Бечеј (Стари и Нови) 6, 7, 11, 19
Бока Которска 34, 44, 46, 54, 70, 75
Босна 18
Брод, вид. Славонски Брод
Будава 36, 38
Будим 6, 7, 11, 19, 22, 23, 26, 27, 28, 72

Ваљево 12
Вараждин 76
Варварин 55
Велики Бечкерек 6, 7, 11, 19
Венеција 12
Виена, вид. Беч
Винковци 6, 8, 11, 19
Вршац 6, 8, 11, 19, 56
Вуковар 6, 8, 11, 19, 67, 68, 74, 76

Гетинген 64
Гомирје (манастир) 11
Госпић 19
Грабовач (манастир) 11
Градишка Нова, вид. Нова Градишка
Гургусовац, вид. Пожаревац

Далмација 11, 34, 68, 70
Дмитровица, вид. Митровица (Срем-
ска)

Дрина 55
Дубровник 36, 67, 68, 74, 76
Дунав 55

Европа 35, 39, 64
Ердевик 76

Жабала 11

Загреб 6, 8, 11, 19, 56, 67, 68, 74, 76
Задар 56, 67, 68, 74, 76
Земун 6, 8, 11, 18, 19, 29, 56, 67, 68, 74, 76

Илок 19
Ириг 6, 8, 11, 19

Јозепова 19

Каменица 11, 55
Кањижа 19

Карловац (Карловци Горњи) 6, 8, 11,
19, 68, 74, 76

Карловци, вид. Сремски Карловци
Карлштат, вид. Карловац
Келије 12

Кикинда (Велика Кикинда) 6, 8, 11, 19,
67, 68, 74, 76

Кладово 55
Ковин 12
Конавање 36
Костајница 11, 19
Котор 67, 68, 74, 76
Крагујевац 19

Лавов 19
Лежимир 8
Лемберг, вид. Лавов
Липа 6, 8
Липиска 30, 35, 58

Лозница 55, 58

Лужица (Горња и Доња) 9
Љешница 55

Маџарска 11
Митровица 6, 8, 11, 19
Мишар 58
Мохач (Муч) 11, 19

Неузини 76
Нова Градишка 11, 19
Нови Сад 6, 8, 11, 18, 19, 56, 67, 68, 74,
76

Оршава 6, 8, 12, 19 (Ршава)
Осијек 6, 11, 19, 56, 67, 68, 74, 76

Пакленица 76
Пакрац 6, 8, 11
Панчево 6, 8, 11, 19, 67, 68, 74
Пањева 12
Паштровићи 36, 38
Пераст 36
Петербург 25
Петриња 6, 8, 11, 19
Пешта 6, 8, 11, 19, 22, 23, 27, 29, 31, 38,
56, 64, 67, 68
Пивнице 19
Плашко 19
Пожаревац (Гургусовац) 55
Прахово 55
Приморје 53

Ријека (Река) 11
Рисан 36
Рума 6, 8, 11, 19, 56
Русија 26, 54, 58

Салаш 58
Сегедин 6, 8, 11, 20
Сента 20, 76
Сент-Андреја 6, 8, 11, 20
Сентомаш 76
Сењ 20
Сјеница 55
Скрадин 20
Славонија 11, 34

Славонски Брод 56, 67, 68, 74
Сомбор 6, 8, 11, 20, 56, 67, 68, 74
Сплит 67, 68, 74, 76
Сплет, вид. Сплит
Србија 12, 25, 34, 35, 39, 43, 44, 45, 48,
49, 51, 54, 55, 56, 59, 68, 71, 72, 73, 74,
75, 77

Срем (Сријем) 34, 54, 75
Сремски Карловци (Доњи Карловци)
6, 8, 11, 19, 76
Српски Бечеј 76
Српски Итебеј 76
Стара Градишка 76
Стара Кањижа 76
Стара Паланка 76
Столни Београд 6, 8, 11
Суботица 6, 8, 11, 20, 67, 68, 74, 76

Темишвар 6, 8, 11, 19, 56, 67, 68, 74, 76
Тибинген 34, 63
Тител 20
Требиње 67, 68, 70, 74, 76
Трст 6, 8, 11, 20, 34, 56, 67, 68
Турција 76
Турска 14, 63

Ужице 12, 76

Фрањева 67, 68, 74, 76
Футог 6, 8, 11

Херцеговина 18, 54, 69, 70, 74, 75
Ходош (манастир) 11, 76
Хотин 12
Хрватска 11

Цетиње 44
Црна Гора 20, 33, 34, 35, 39, 43, 44, 48,
51, 59, 63, 68

Чокешина 58

Шабач 12, 20
Шибеник 11, 20, 67, 68, 76
Шид 6, 8, 11, 20
Шишатовач 12, 13
Штутгарт 34, 63

УЗ ОВО ИЗДАЊЕ

Овом књигом обухваћени су сви доступни Вукови огласи. Има пак података и о огласу на последње годиште његовог забавника „Даница“ (за 1834. годину), но, на жалост, није познат ниједан примерак. Незнан је остао и Одбору за издавање Вукових дела у тзв. „државном издању“, и великом зналцу Вуковог дела, Љуб. Стојановићу.¹ Да је пак постојао, могло би се закључити из писма Василија Василијевића. „Оно ваше Објављеније на Даницу за 1834. годину — пише он Вуку 13/25. јула 1833 — послао сам нашем зету у Баваниште да скупи пренумеранте и од њега добијем јуче писмо са доле ознаечним пренумерантима, који[х] имена у Забавник ставити не заборавите“.²

Туђи огласи на Вукове књиге (Јохана Георга Коте, Ане Караџић и др.) донети су у Додатку, на крају књиге.

Из разумљивих, концепцијских разлога у књигу нису увршћени следећи огласи:

а) Кратка „објављенија“ Дим. Давидовића у бечким „Новинама сербским“ којим уредништво пропраћа и препоручује Вукове огласе на *Писменицу*,³ *Пјесарицу*⁴ и *Рјечник*⁵.

б) Копитарев „оглас“ о Вуковом *Рјечнику*, јер овај текст представља у ствари расправу која тек при крају има огласни карактер;⁶

¹ Љ. Стојановић, нав. дело, 766.

² *Вукова преписка*, књ. III, 168. Те исте године, 15. новембра, и Јосиф Миловук извештава Вука да је „свима по реду означеним Скупитељима Данице и остале књиге, и Објављенија распосло“ (исто, књ. IV, 271).

³ Новине сербске, Беч, 1814, чло 192 (1. септембар), 782; чло 208 (21. септембар), 846; чло 223 (9. октобар), 906.

⁴ Исто, 1815, чло 143 (2. јули), 572.

⁵ Исто, 1816, чло 88 (18. април), 352 (доставља по 2 огласа); чло 112 (16. мај), 444; чло 172 (23. септембар), 784 (исправља цену *Рјечника* у претплати: 10 ф. а не 20 као што је стајало у првом огласу; такође се продужује време претплате до фебруара 1817). — 1818, чло 20 (9. март), 160; чло 21 (13. март), 168 и чло 22 (16. март), 176 (објављеније да Вук почиње свој већ најављивани *Рјечник* и да се достављају по два примерка огласа). Наредне, 1819, у бр. 14 од 15. фебруара, на стр. 109—110 донета обавест о изласку *Рјечника* из штампе.

⁶ К[опитар Јернеј], *Litterarische Nachricht, Oesterreichischer Beobachter*, Wien, 1818, Nro 119 (29. April), 637—638; *Laibacher Wochenblatt*, Ljubljana, 1818, Nro 24 (5. Juni); *Archiv für Geographie, Historie, Staats- und Kriegskunst*, 1818, Nro 86 [и] 87 (20. [и] 22. Juli), 343—344. Прерађен текст објављен у: *Eneuerte vaterländische Blätter für den oesterreichischen Kaiserstaat, bereichert durch*

в) Препричавања Вукових огласа с мањим или већим изводима из њих.⁷

г) Огласи Ане Караџић о Вуковим делима којих још има на продају⁸ и

д) Огласи на тзв. „државно издање“, као и доцнији огласи који се јављају све до наших дана.

б) Рукописни текстови огласа.⁹

Нису понављане ни варијанте већ унетих огласа које се у незнатним појединостима разликују, текстови, на пример, прилагођавани хрватском читалачком подручју. У њима је преправљан правопис, а местимично и лексика: реч *претплатници* замењена је речју *предбројници*.

Као што је већ указано, огласи су преснимљени с изворних текстова. Једино су штампани слогом оглас на *Рјечник* (1852) намењен руским читаоцима (бр. 36) и оглас Ане Караџић на II издање књиге *Милош Обреновић* [...] (бр. 40), које није ни угледало света. Први од њих припада по времену групи огласа за Вукова живота, а ипак је сврстан у другу групу зато што није ни потпун нити је, по свој прилици, објављен.

Из техничких разлога, разумљиво, огласи нису давани у природној величини; њихове размере (висина × ширина) изнете су у сантиметрима у *Библиографском прегледу* [...] (стр. 89) чија је нумерација усклађена с нумерацијом донетих снимака. Из истих је разлога вршено и спајање наставака у огласима објављеним у периодичним публикацијама (бр. 18 и 19): у првом огласу је спајање извршено после другог пасуса; у другом — после 16 реда не убрајајући наслов. Вукова исправка у огласу под бр. 11 приближена је тексту (у оригиналу она је испод потписа око 7 см).

Ваља, најзад, имати на уму да извесне огласе прештампане у хрватској периодици нисам посебно доносио иако су местимично, незнатно истина, у језичко-правописном смислу прилагођени овом говорном подручју (пренумеранта — предбројников; измолван — нарисован, затим називи месеца, старији падежни облици и сл.).

die Chronik der oesterreichischer Literatur und deren Intelligenzblatt auf das Jahr 1818, Intelligenzblatt der oesterreichischen Litteratur, 1818, Nro 54 (8. Juli), 216 (Наслов: *Serbische Literatur in Oesterreich*. Без потписа. Део текста). У преводу на наш језик донето у бечким „Новинама србским“, 1818, Додатак књ. 14 од 19. априла, 109—110; такође у „Србском лѣтопису“, Будим, VII/1831, част. 27 (4), 40—44. У истој публикацији, 1904, књ. 229, 86—89 прештампан изворни текст с коментарима др Франа Илеша. Следеће године, у додатку уз бр. 14 од 15. фебруара, на стр. 109—110 донет је у преводу текст: К[опитар Јернеј], Објавленіе, да е Србскій рѣчникъ Г. Вука Стефановића изишао, и немачкомъ свѣту, у немачкимъ новинама, издано (из 56 броја „Зри-теля Австрійскога“).

⁷ Slovenska bčela, Celovac, II/1851, št. 9 (1. novembar), 141.

⁸ Застава, Нови Сад, III/1868, бр. 88 (3. новембар), [4]. Подно текста: у Бечу 25. окт. 1868. Ана, удовица Вука С. Караџића. Landstrasse Marokanergasse gasse Nr. 8. in Wien.

Напредак, Нови Сад, XXI/1868, бр. 104 (3. новембар), [3]. Подно текста: У Бечу 28. Окт. 1868. Ана, удовица Вука Стеф. Караџића. Landstrasse, Marokanergasse No 3 in Wien. (Обавест да има још на продају следећих књига: Рјечника (7 примерака); Примјера српко-славенскога језика, I, IV и V књиге народних песама; херцеговачких женских песама; Пословица и Приправа за историју свега свијета ради дјете);

Вила, Београд, IV/1868, бр. 31 (5. новембар), 738 (Испод текста као у претходном листу, само је датум: 29. Окт. 1868);

Јединство, Београд, I/1869, бр. 52 (16. март), 174 (за Рјечник).

⁹ АСАНУ, 8699/2333 (концепт без почетка датиран на Св. Николу 1867).

Изостављени су и огласи који су у Попису наведени под бр. 44—47, јер се тичу прештампавања Вукових песама и продужења претплате на „Њемачко-српски рјечник“. Није пак ни евидентиран оглас о књигама којих још има на продају код Ане Карацић.

Регистри личности и места садрже само имена из донетих огласа.

С осећањем пријатне обавезе захваљујем свима који су припомогли појави ове књиге: Одбору за „Вуков сабор“ чијим је средствима књига и штампана, затим Народној библиотеци (Београд), Националној и свеучилишној библиотеци (Загреб), Народној и универзитетној књиžници (Ljubljana), рецензентима Љубомиру Никићу и проф. др Борђу Трифунчићу, Владимиру Отовићу и Лазару Чурчићу, библиотекарица Библиотеке Матице српске (Нови Сад), Чедомиру Драшковићу, руководиоцу Одељења за допуњавање, коришћење и чување књижног фонда Централне научне библиотеке „Бурђе Црнојевића“ (Цетиње), Милице Урошевић и Драгутину Никчевићу, библиотекарица Народне библиотеке (Београд).

Г Д Е Ј Е Ш Т А

ОГЛАСИ НА КЊИГУ

1. Писменица (граматика) српског језика — — — — — — — — — —	5
2. Народна српска пјесмарица — — — — — — — — — —	7
3. Српски рјечник (1818) — — — — — — — — — —	9
4. Српски рјечник — — — — — — — — — —	13
5. Српски рјечник — — — — — — — — — —	17
6. Народне српске пјесме, III — — — — — — — — — —	18
7. Даница, I — — — — — — — — — —	21
8. Житије Георгија Арсенијевића Емануела — — — — — — — — — —	22
9. Даница, II — — — — — — — — — —	23
10. Даница, III — — — — — — — — — —	24
11. Милош Обреновић — — — — — — — — — —	25
12. Даница, IV — — — — — — — — — —	27
13. Луке Милованова Опит наставлења к србској сличноречности и слогомјерју или Просодији — — — — — — — — — —	28
14. Народне српске пјесме, IV — — — — — — — — — —	30
15. Народне српске пословице — — — — — — — — — —	31
16. Црна Гора и Бока Которска — — — — — — — — — —	33
17. Српске народне пјесме, I — — — — — — — — — —	35
18. Српске народне пјесме, I — — — — — — — — — —	37
19. Српске народне пјесме, I — — — — — — — — — —	38
20. Српске народне пјесме, II — — — — — — — — — —	39
21. Српске народне пјесме, II — — — — — — — — — —	41
22. Српске народне пјесме, II — — — — — — — — — —	42
23. Српске народне пјесме, III — — — — — — — — — —	43
24. Српске народне пословице — — — — — — — — — —	44
25. Ковчежић — — — — — — — — — —	46
26. Ковчежић — — — — — — — — — —	47
27. Српски рјечник (1852) — — — — — — — — — —	48
28. Српски рјечник — — — — — — — — — —	50
29. Српски рјечник — — — — — — — — — —	51
30. Српски рјечник — — — — — — — — — —	53
31. Српске народне приповијетке — — — — — — — — — —	54
32. Правителствујушчи совјет сербски — — — — — — — — — —	55
33. Српске народне пјесме, IV — — — — — — — — — —	58

ДОДАТАК

34. J. Г. Кота, Црна Гора и Црногорци — — — — —	63
35. Српске народне пјесме, I — — — — —	64
36. Бечко издање народних песама — — — — —	65
37. Српски рјечник (1852) — — — — —	66
38. Ана Карацић, Приправа за историју свега свијета — — — — —	67
39. Ана Карацић, Српске народне пјесме, V — — — — —	68
40. Ана Карацић, Српске народне пјесме из Херцеговине — — — — —	69
41. Ана Карацић, Милош Обреновић — — — — —	72
42. Ана Карацић, Живот и обичаји народа српскога — — — — —	73
43. Ана Карацић, Српске народне приповијетке — — — — —	75
44. Ана Карацић, Њемачко-српски рјечник — — — — —	77
Поговор	
Голуб Добрашиновић, Огласи на Вукове књиге — — — — —	81
Библиографски преглед Вукових огласа — — — — —	87
Регистри	
Личности (у огласима) — — — — —	97
Места (у огласима) — — — — —	99
Уз ово издање — — — — —	101

ВУКОВА ОБЈАВЉЕНИЈА
приредио

Голуб Добрашиновић

Рецензије саставили
Љубомир Никић
Борбе Трифуновић

Књигу опремио
Јован Недељковић

На првој страници корица
слова из Вукових издања исцртао
Димитрије Чудов

Одштампано и повезано
у 1000 примерака августа 1976. године
у београдској штампарији „Радиша Тимотић“

Књигу издао
Вуков и Доситејево музеј
у Београду
Господар-Јевремова 21

A dark brown, textured book cover with a decorative floral border. The border consists of an outer band of stylized flowers and leaves, and an inner band of small, repeating diamond-shaped motifs. The text is centered within the inner band.

**ВУКОВА
ОБЈАВЉЕНИЈА**